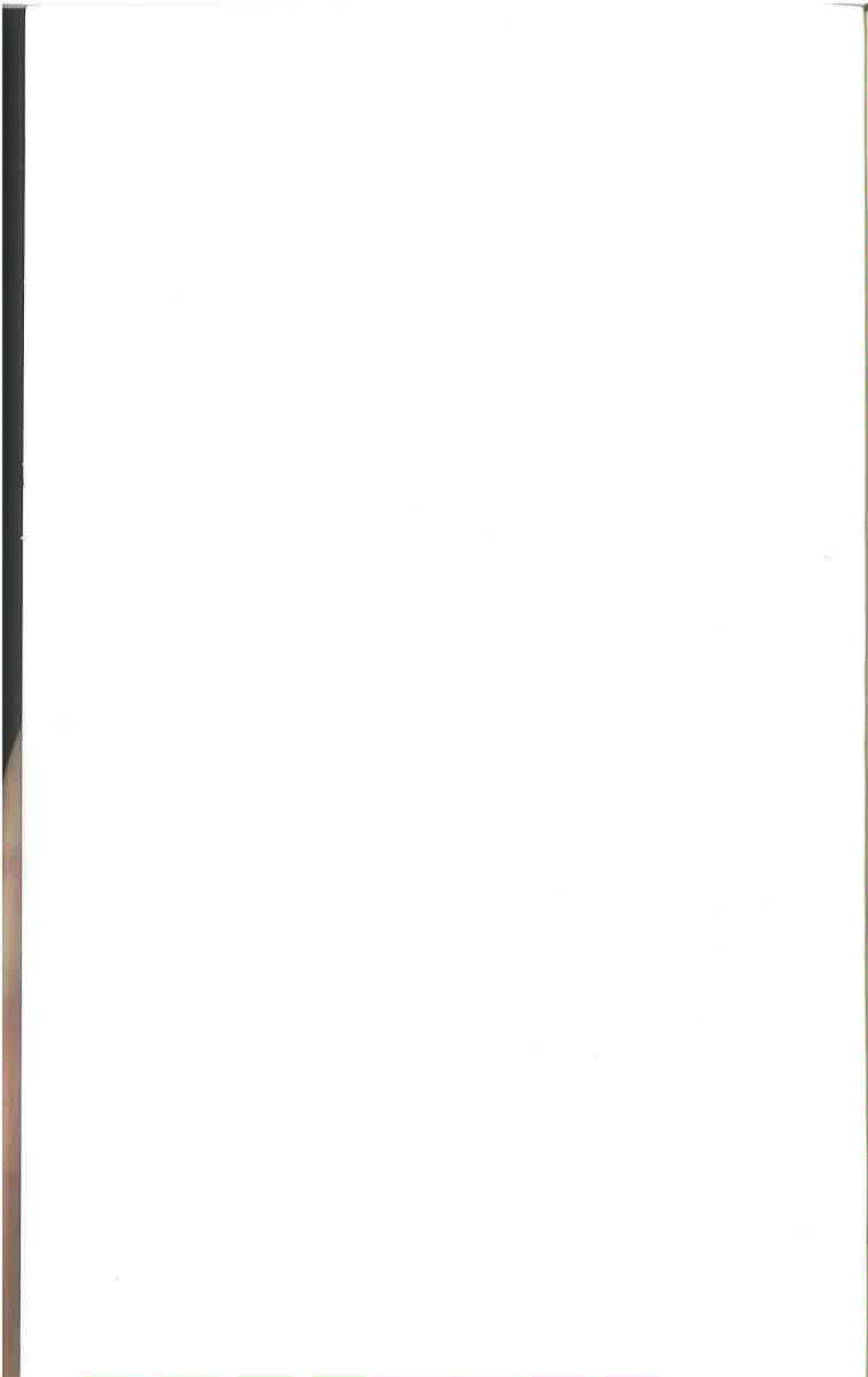

Deyirî Çewlîgî

Arêkerdox
Seyîdxan KURIJ

Arêkerdox
Seyîdxan KURÎJ

DEYİRÎ ÇEWLÎGÎ

ağıtlar

Deyirî Çewligi

Derleyen / Arêkerdox

Seyîdxan KURÎJ

Birinci Baskı İstanbul-Nisan / 2014

nasAjans Yayınları 14

Ezgileri 1

Editör

Mehmet Gül

Kapak Resmi / Resimî Qapaxî

Mahmut Celayir

Baskı

Özdemir Matbaacılık

Davutpaşa Cad. 4. Güven Sanayi Sitesi

C Blok No: 242

Topkapı / İstanbul

Tel: 0212 577 54 92

ISBN: 978-9944-221-12-2

Tüm hakları saklıdır.

nasAjans'tan izinsiz basılıp çoğaltılamaz.

nasAjansYayınları

Alemdar Mah. Divanyolu Cad. Erçevik İşhanı, Kat: 2,

D.: 212-213 Cağaloğlu-Fatih/ İstanbul

Tel.& Faks: 0212 567 27 68 - 576 82 21

e-mail: nasprint@biri.com.tr

nasajans@gmail.com

Arêkerdax
Seyîdxan KURIJ

DEYİRÎ ÇEWLÎGÎ

ağitlar

Ez no kîtabî kekê xwi Seîd Sêdxûnûn ri dîyarî kena.

TEDEYÎ

Vateyê Nuştoxî -	9
Seyîdxan Kurîjî -	11
Fekî Çolîg -	13
Deyirî Siyasî -	20
1 - Dayê welat şîrino -	21
2 - Warê Hesar -	23
3 - Kurdistan cêyko Duzo -	24
4 - Welatê Min -	25
Deyirî Egîdî û Lorî -	26
Lorî Lorî Kîbarê Mî Lorî -	27
5 - Elî Bira -	32
6 - Dezawo -1 -	34
7 - Lê Dezawo - 2 -	36
8 - Sêr Xêdmemi mij dumino -	37
9 - Keko Şûno - 39	
10 - Hewar şûno (Cîhad şûno, Îdrîs şûno) (1) -	40
11 - Hewar Şûno 2 -	41
12 - Hus Wasmûnûn -	43
13 - Gîdî Loy -	45
14 - Îdrîs -	46
15 - Ax bira -	47
16 - Elî Werday Heydûn -	49
17 - Hewar Şûno 3 -(Kişîyay Evdo û Mistê min o) -	51
18 - Hayê Hayê ma bîye wayerî -	52
19 - Vehdet Bira -	53
20 - Şûno Şûno -	55
21- Cahîlê Mi -	57
22 - Gîdîyano -	58
23 - Welat -	59
24 - Hewar Şûno 4 (Elûn û Remûn kot tyemûno) -	61
25 - Cumay mi -	63
26 - Hesên Hecî Resûl -	64
Deyirî Govend -	66
27 - Nazê Mî -	67
28 - Tîfîng mi, mi dest teqa -	69
29 - Rînday Mî -	71
30 - Xezala min Were -	72
31 - Wî Day -	74
32 - Zirav -	76

33 - Selîmo -	78
34 - De Gîdî Gîdî -	80
35 - Eyšê -	82
36 - Day Bego Vûna -	83
37 - Lurî -	84
38 - Xatê Nîna -	86
39 - Day Vûno -	88
40 - Alan -	90
41 - Lê Hêvalê -	91
42 - Dedkêna -	93
43 - Hoy Hoy Dayê 1 -	95
44 - Esmerê -	96
45 - Dayê lêyro -	98
46 - Îslo Dîlo -	99
47 - Hevalê mi bermena -	100
48 - Mi Bêni -	101
49 - Kênay Mehmûd Mikûn -	103
50 - Dayê Bego Vûna -	104
51 - Mîro Yêşî -	105
52 - Ninayê -	107
53 - Tib Yarê -	108
54 - Zirav -	109
55 - Owkê Kaşûn -	110
56 - Ziracay Borûna Mi -	111
57 - Sebray Mi -	114
58 - Werî Xanê -	115
59 - Zirav -	117
60 - Sêlîmo-2 -	118
61 - Dayê Nigeno -	120
62 - Çi Wenik o -	122
63 - Heval -	124
64 - Emê -	125
65 - Yega Pîllo Filhono -	126
66 - Owkê Saxîr -	127
67 - Dayê Mîro Vûno -	128
68 - Îslo Dîlo 2 -	129
69 - Cîranê Cîranê -	130
70 - Dayê Vûno -	131
71 - Memunî -	132
72 - Hoy Dil, Hoy Dil -	133
73 - Zewaco Bê Zêr Qe Mevaco -	134

Deyirî Xêribîye -	135
74 - Haydê Haydê Mîrê Mino -	136
75 - Eman Eman -	137
76 - Xerîbê Almûnyawo -	138
77 - Lawiko Lawo -	141
Deyirî Zêr yan zi Deyirî Koyan -	143
78 - Ez Terkî Tu Nikenû -	144
79 - Kueyî ma -	145
80 - Rîyê Veruêj Rîyo Raşt o -	146
81 - Ez Aşîqa -	148
82 - Ez Xêrîba Xêrîbê Di -	149
83 - Hûniya Yena, Hûniya Yena -	151
84 - Delal Qirbûn -	152
85 - Zîracî Xwarêk -	153
86 - Mîrê Palî -	154
87 - Lacek Lawo -	156
88 - Lê Lê Delal -	157
89 - Wikê -	159
90 - Sera Şîna -	162
91 - Xubê -	164
92 - Hora û Paka -	165
93 - Aşm Vecîyaya Aşma Zerde -	166
94 - Emo -	168
95 - Zerac -	171
96 - Heval Bermena -	173
97 - Zerec -	174
98 - Pakîza -	175
99 - Naver wiko -	179
100 - Warê Heydêr -	180
101 - Ez Niweşa, Ti Sînîna -	182
102 - Dêrd Mi Zafî -	183
103 - Kênay Şar -	184
104 - Muxiba Delal -	185
105 - Pirtê Palî -	186
106 - Lêro Lurî Zîracî Rî -	187
107 - Ay Lemîn -	188
108 - Lêro Lurî -	189
109 - Qeregualo Sera Sero -	191
110 - Zîracê mi -	193
111 - Mi Radawo Tu Radawo -	194
Ciwîye Vatoxan -	197
Saîd Elî Mîstefeyî -	197

Fetehî Mehemedî Mistefay (Sêdxûnûn) -	198
Molid Elî Evdilay -	198
Nureddîn Musayî Evdilcelîl -	198
Ehmedî Husênî Arîf -	199
Elî Îsmailî Fêji -	199
Abdulmutalîp Koç -	199
Husenî Mehmud -	199
Feteh Yalçın -	200
Ayhan Barasî -	200
Dengbêj Xetîp -	200
Nizamettîn Hecî Fadî -	201
Berber Mistefe -	201
Xecê Mallûn Qasûn -	201
Gawanî Kurdistanî -	202

VATEYÊ NUŞTOXÎ

Mi kitabî xwi o verên (Wayê Hot Birayûn) di xebatê xwi ser o çend çekuyî nuştibî. La ez wazena îta di reyna ina xebat ser o çend çîyûn binusî.

Sey zafê kurdan mi zî cuwa ver wendiş û nuştişî kurdî nizûnayni. Çi heyf ki ez ancax Awropa di nuştişî zûnî xwi musaya. Mi sey kitabî kirdkî hêvêr ferheng û nuşteyî M. Malmîsanijî wendî. Pê ardimî kovarê Enstîtuyê Parisî Hêvî û kovara Armanc ez wendiş û nuştişî kirdkî musaya.

Ma yew komê embazan, serrê 1991di bajarî Almanya Duisburg di, dest kerd ci kurdî (kurmanckî û kirdkî-zazakî) bernameyî (programî) radyo viraştî. Sayê bernameyanî radyo ya mi dest bi nuştişî kirdkî kerd. Mi hêvêr semedê bernameyanî radyo ya û cuwa pey zî pê teşwîqî çend embazan a semedê kovar û rojnameyanî kurdan nuşteyî kirdkî nuştî.

Sey zafê qicanî Kurdîstanî mi zî qijkekê xwi di bizyewanê (şivanê bizyeyan) kerd. Ma bizyeyan ver di, serî koyan di tim û tim deyrî vatên. Ma bizyeyan ver di hêna zaf deyrî egîdan, deyrî xerîbê yan zi deyrî zêr vatên. Her deyrê egîdê yew hikayeya xo esta. Wext ki ez bi xo dew di bîya zi, taye hadîseyî bîy, merdimî amê kiştiş. Xortanî dewê ma ca di nê hadîseyan ser deyrî vetî. Ma zi zaf lez nê deyrî ezber kerdên û vatên.

Ez hama zaf qic bîya ez şinî vêveyan. Verî mi pîlî xo, xortî dew temaşe kerdên. Cuwa pey mi destî înan girotên, dora peyni di, mi zi înana govend girotên. O wext vêve yew hefte rumitên. Hetî ma di (Çolîg, Depi, Pali) saz û hacetî muzîk yê bîn çînêbî. Nika zi dewan di saz û hacetî muzîk yê bîn çînî. Ma vêvê yan bi def û zurna viraştên, yan zi ma bi xo deyrî vatên û govend girotên. No rid ra hetî ma di deyrî govend zaf ê. Heta bi deyrî egîdan zi govend gerîyena. Zafê deyrî egîdan bi "şûno şûno" dest ci kenî û bi nê deyrî "şûno şûno" govend gerîyena. Ez zafê nê deyrî qijkekê xo di vêvan di musaya. Yanî ez zafê nê deyrî ezbere zûna. La hûnc zi zafê nê deyrî dew di yan zi Almanya di dayi xortanî Kurijan vatîş.

Nê deyrî vêvê di, di kesî pîya vûnî, di kesî bîn zi înan dima vûnî. Ge

–ge cînî û camîyerdî pîya vûnî. Di kênê vûnî, di xortî înan dima vûnî. Sebeb ki goreyî olî îslamîyetê saz gûnawo, ma het saz edet nêbîyo. La ma het di vêvan di cînî û camîyerdî tê dest di govend genî.

Se ki mi ya yew qisimî nê deyiran mi xortanî “Kur” ra girotî. Kur yew dewê Çolîg a, yanî dewê min a. Yew qisimî deyiran mi cîya cîya hozanan ra girotî. Ez şîya mi fekî înan ra girotî kasetan. Yew çend hozanan Çolîg di keyeyan di kasêt qeyd kerdî, yan zi yew vêvê di nê deyirî qeyd bîyî. Yew çend deyiri zi mi îna girotî.

Ma 1997 ra nat bi nameyî “VATE” yew koavara kirdkî(Zazakî) çap kenî. Na kovar di zi çend deyirî kirdkî çap bîyî. Mi bi musadê arêkerdoxan yew çend deyiri zi îta ra girotî. Arêkerdoxî nê deyiran Abdulmutalîp Koç, Gawanê Welatî û Xecê Mallûn Qasûn î. Nê deyirî M.Selîm Uzun redekte kerdî.

Zafê deyiran mintîqa ra mintîwa, dew ra dew, heta ge-ge dengbêj ra dengbêj cîya cîya vacênî. No kîtab di çend edeyirî estî ki cîya cîya varyantî înan estî. Mi ê varyantî sey orîjînal o qede nuştî.

Ez 1990 ra nat ha nê deyiran top kena. Hema hema pîyerê deyiran kasetan di bîy. Mi studyoyî radyoyê ma di “Radyoya Dengê Kurdan li Duîsburgê” ne deyirî digîtalîze kerdî.

Kitabî mino verên (Wayê Hot Birayûn) 2002 di Îstanbul di Weşanên Arya çap kerdî. İni kitabî di 23 deyirî (lawikî) estî. Hanci çend deyirî mi zi kitabî Mehmet Bayrak “Kürt Muzîî, danslari ve şarkilari- Muzixî kurdî, reqs û deyirî” di ameyî çap kerdîş. Ni kîtab hîrye cîltî yo.

La no kîtab mi tenê deyirî yî, pîyerê deyiran ki mi arêkerdî îta di ca genî.

Ez îta de, kesanê ke mi rî nê deyirî wendî, ina xebat di ardîmî yin resayo mi, inîn pîyerin rî zaf spas.

Hancî ez samedî her qede ardîmî înana emzayî xo resam Mehmûd Celayir ri dostî xo M. Selîm Uzunî rî zaf zaf spas kena. Samedê resimî çapaxîya emzayî xo Mehmud Celayir ri hêna spas kena.

Seyîdxan KURÎJ
Sibat 2014
Almanya

SEYÎDXAN KURIJ

Seyîdxan Kurij serrê 1960 di dewê Çewlîgî Kur di amo dinya. Guerê vatê may yi, wi nûn aşmê êlule di nûn zî aşmê çirî di ameyo dinya. Kur, yew dewê kuê ya, ha bin yew kuê di ya.

Seyîdxanî mektebo vêrîn Kur di wend. 1950 ra pey mekteb amebi dewê Kur. Yî mektebo mîyanin (Ortaokul) û Lise zî Xarpêt di wendî. Binatê serranî 1980 û 1984 di yî Bursa di Fakultê makîna di muhendisê wend.

Seyîdxan yew serr Amed-Çenkuş di Barajê Karakaya di sey muhendîsî makina xebitîya. Wi cuwa pey şî Almanya û Almanya di dest cikerd kirdkî nuşt.

Serrê 1991 ra nat Almanya di almankî û kurdî (kurmancî û kirdkî) bernameyanê radyo virazenû. Pa bernameyanê radyo ya yi dest bi nustîşî zî kerd. Heta nika yi folklorê kirdkî ra sanikî, meseleyî, fiqreyî, fablî, vateyê vêrînan arêkerdî. Yi nuştayî Peter Lerq û Ahmet Sayî tadayî kirdkî.

Seyîdxan Kurij, bi tirkî almankî û kurdî (kurmanckî û kirdkî) roportajan virazenû û maqaleyan zî nusenû. Nuştê Seyîdxan Kurijî rojnameyanê Azadî, Dengê Azadî, Ronahî, Hêvî, Jîyana Nû, Roja Teze, Roj, Welat, Özgür Gündem û kovaranên Armanc, Çira, Nûdem, Medya Güneşî, Bîr, Vate û xelîyek malpêranî İnternet di vécîyay. O nêzdî di serî rojnameyî "Peyma Kurd" de endamî redeaksiyon û mesulî beşî kirdkî bi. Peyama Kurd rojnameyke heftayî bi û bi kurmancî, soranî u kirdkî Almanya de çapbînî.

Seyîdxan Kurij serrê 1997 ra nat pa 15-20 ambazan a bi kirdkî kovara kulturî Vate zî vecenî.

Seyîdxan bi taybetî serewedartişî 1925 (Serewedartişî Şeyh Seîd) û Yadîn Mehmûd Ebas (Yado) ser xebat kerd a. Ey no derheq de zaf roportaj viraştî û xebatê cigêrayîş kerda.

Seyîdxan Kurij serrê 1997 ra nat pa 15-20 ambazan a bi kirdkî kovara

kulturî Vate zî vecenî.

Wi zewicîyaye yo û yew kêna û yew lajî yi estî.

Hetanî nika nê kitabê ey weşanîyayî:

1) Seyîdxan Kurij, Wayê Hot Birayûn: Sanikan û Deyîranê Çewlîgî ra, Weşanên Arya, Îstanbul, Nîsane 2002, 128 r.

2) Seyîdxan Kurij, Filît û Gulîzar, Weqfa Kurdî ya Kulturî Stockholmê, Stockholm, 2004, 28 r.

3) Seyîdxan Kurij (Arêkerdox), Arwûnçî û Lûy, Enstîtuya Kelepûrê Kurdî Şaxê Duhokî, Duhok 2010, 223 rîpeli

4) Seyîdxan Kurij, Bi Vateyî Şahadan Hareketê Şeyh Seîd (bi tirk), Weşanxaneyî Lîs, Dîyarbekîr, Gulane 2013

5) Seyîdxan Kurij, Grev – Hikaye (kirdkî), Weşanxaneyî Roşna, Dîyarbekîr, 2013

Kitabî Ortaxî:

1 - Seyîdxan Kurij, Veng û Vate, Vate Yayınları, İstanbul, 2010

2 - Seyîdxan Kurij, Nika wextê Huyayişi yo , Vate Yayınları, İstanbul, 2008

Kîtabî yê ke semedê çapkerdişê hedreyî:

2) Peter Lerch`in Kurdoloji Çalişmaları

Tercume:

Ahmet Say, Güneşin Savrulduğu Yerden – Bingöl Hikayeleri (Tirkî ra tadayişî kirdkî), Weşanxaneyî Evrensel, İstanbul, Gulane 2013

TAYÊ XUSUSÎYETÎ FEKÎ ÇOLİĞÎ

Cayê ke tede kirdkî yena qiseykerdiş

Kirdkî (zazakî, dimilkî, kirmanckî) sey coğrafya hema hema têna Bakurî Kurdîstanî de yena qisêkerdiş. Bakurî Kurdîstanî de bajaro ke homojen o, yanî têna tede kirdkî yena qisêkerdiş, çîn o. Merkezî Çewlîgo vêren di safî kirdkî yeno qal kerdiş. Bajarî yê ke hêna zaf sey bajarî kirdkîqisêkerdoxan yenî zûnayîş Çolîg û Kalan î (Tunceli). Dêrsim, yew mintiqaya hîra ya, no ridi ra ez îta de herindê Tuncelî de vûno Kalan. Goreyî cigêrayîşan Kurdîstan de cayî ke tede kirdkî yeno qisêkerdiş nê yî:

Merkezî Çolîgî û pêroyê qezayan di. Zerê bajarî û pêroyê qezayanî Kalanî di. Zerê bajarî Xarpêtî û qezayanê Xarpêtî ra Palî, Depî, Maden, Kovancîyan, Qerebegûn û Sîvrîce di. Zerê Amedî (Dîyabekir) û qezayanî Amedî ra Licê, Pîran, Çermûg, Şenguş, Hazro, Hêni, Gel, Pasûr û Erxenî di. Qezayanî Sêwasî ra Zara, Îmranlî, Ulaş, Kangal, Hafîk, Divrixî û Guron di. Qezayanî Erziromî ra Xinis, Aşqe, Tatos û Çat di. Zerê Erzînganî û qezayanî, Kemax, Manse (Mose, Çayirli) û Têrcan di. Gimgim, Sêwreg, Aldûş, Aksaray, Sason, Motkî di û tayê dewanî Poturge, Argûwan, Gumuşxane – Kelkît û Şîran, Sariz û Ardahan û Qers di zî kirdkî yena qalikerdiş.

Kirdkî di çend fekî estî? Înan ra fekî muhîmî fekî Çolîg-Palî, fekî Dêrsimî û fekî Sêwreg-Çêrmûg-Şankuşî yê. Qezayî Çolîgî yê bînî û qezayî Xarpêtî yê bînî zî mîyanî fekî Çolîgî di hesabîyenî. Fekî Pîranî zî esto la fekî Pîranî di tayê çiy sey fekî Palî yê, tayê çiy zî sey fekî Sêwreg ê.

Ez îta di wazena bênatê fekî Çolîgî û fekanî bînan tayê ferqan bi kilmekî rêz bikerî.

1-Pêhetameyîş di herfî vengîni (diftong)

Bênatê fekî Çolîgî û fekanî bînan di ferqo gird no yo ki fekanî bînan di di herfî venginî zaf nê nî pêhet, la fekî Çolîgî di di herfî venginî yenî pîye het. Sey nimûne (mîsal) vengî "ue", "ua", "ui" ûsêb. La, wendiş de hema hema sey yew hece lez yeni vatiş/wanîyenî)

Ez wazena îta di fekî Çolîgî û bi fekanî bînan de çend çekuyan têverşûnî

Çend nimûneyî:

Fekî Çolîgî

Guaz

Gueş

Gueşt

Kue

Duir

Axuer

Guel/gual

Kuar

Sual

Fekî bîni

Gozi, Goze

Goş

Goşt

Ko

Dur

Axur

goli/gole

kor/kore

Sole/soli

2 – Karardişî proposîzyonanî „de“ û“ di“

Mintiqayê Çolîgî di karardişî proposîzyonanî „de“ û „di“ zî mintaqayanî bînan ra cîya yo. Mintiqayanî bînan di nê proposîzyonî cîya nûsîyenî. Fekî Çolîgî di nê proposîzyonî hê zerrê name di yê û sey „de“ yan zî „di“ nê, sey „id“ yenî karardiş. Îta di qestî mi zîwanî qalkerdişî yo, la ma nuştîş di yan „di“ yan zî „d“ yeno nuştîş. Tayê nuştîş Çolîgî „di“ nûsenî, tayê „d“ nusenî. Hema hema pîyerê zîwanan di û lehçeyanî kurdî yê bînan di zi proposîzyon cîya nûsîyenî. Sey îmla û raşt nuştîş ganî „di“ cîya bîyero nuştîş.

Çend nimûneyî:

Fekî Çolîgî

Dewid yan zî Dew id

Çolîgid yan zî Çolîg id

Fekî bîni

Dewe de, Dewi di

Çolîg de, Çolîg di

3-Name di „maykî“ û „nêrî“

Kirdkî di nameyan di maykî û nêrî esta. Yanî yew name yan may o, yan zî nêr o.

La fekî Çolîgî di wexto ki name xoser (yalin) bo, maykî û nêrî belu nêbena. La, ê mintiqayanî bînan di wexto ki name xoser bo zî maykî û nêrîyê ey belu ya. Çunkî fekî Dêrsimî di her nameyo may halo xoser di herfê “e”, Pîran, Sêwreg û tayê cayanî bînan di herfê “î” geno. Çolîgî di nameyo may nê herfan ra yew zî nêgeno. La antiş di namê suffiksani (“ê” û “î”) geno.

Çend nimûneyî:

<u>Fekî Çolîgî</u>	<u>Fekî bînî</u>
Dew	Dewe, Dewi
Kard	Karde, Kardi
Elîf	Elîfe, Elîfi
Dewlet	Dewlete, Dewleti

Fekî Çolîgî di zî mîyanî cumle di antişî nameyî di nêrî û maykî belu ya. a -Name+sifat di heme fekan di, nameyo may suffiksî maykî „a“ geno.

Çend nimûneyî:

<u>Fekî Çolîgî</u>	<u>Fekî bînî</u>
Dewa gird	Dewa girde, dewagirdi
Karda tuj	Karda tujîye, karda tuji
Awka zelal	Awka zelale, Awka zelali

B -Îzafe di herfê maykê Çolîg di “ê”, fekanî bînan di “a” ya.

Çend nimûneyî:

Fekî Çolîgî

Dewê zerrê dêrî
Awkê behrî
Kênayê mina rind

Fekî bînî

Dewa zerrê dereyî
Awa/awka behrî
Kênaya mina rinde/i

4-Îzafe

Fekî Çolîgî di suffiksî îzafî „ê“ û „î“, tayê fekanî bînan di „a“ û „ê“ yî. Kelîmeya ki tamam (name, sîfat) bena may bo Çolîg di „ê“ gena' mintiqayanî bînan di „a“ gena. Na kelîma nêrî bo Çolîg di „î“, mintaqayanî bînan di „ê“ gena.

Çend nimûneyî:

Fekî Çolîg

Dewê Palî
Sayêrê yegayî pîlî
Zînê Ehmedûn
Lajî Paşayî
Purnê nûnî
Şewê lajî Qêysêr/Qeyserî
Deştê Çolîgî

Fekî bînî

Dewa Palî
Sayera yegayê pîlî
Zîna Ehmedan
Lajê Paşayî
Firina nanî
Şewa lajê Qeyserî
Deşta Çewligî

Çolîg di ge-ge suffiksî îzafî („ê“ û „î“) yenî mîyanî çeku (kelîme).

Nimûne:

Yo vêciyawo sêr bûnûno
Mûnen Ehmêd Ehmedûno
Ez qijkêk keyî bîya.
Tu cîgêr mi wird, cîgêr mi.
Mewlîd Melayî Winî

Fekî Çolîgî di qalkerdiş di û sonikan di zaf ray suffiksî îzafeyî “ê” û “î” qet nivaciyenî.

Nimûne:

Lajî Qêysêr (Heceyê "lajî" biney derg vajîyena. Goşdaritox no dergkerdişî ra îzafe fam keno)

5-Suffiksî zafhûmarî "î".

Kirdkî di "î" suffiksî zafhûmarî yo. "î" ki amê peynîyê çeku, na çeku bena zafhûmar.

Nimûne:

Ling, lingî,
Astuer, astuerî
Ga, gayî

La Çolîg di zaf ray "î" û "ê" yenî bênatê nameyan.

Nimûne:

Dest, dêst (Dêst ma , lîng ma giredayî)
Her, hêr
Fek, fêk
Kard, kardî

6-Antiş di zafhûmarê Çolîg di bi " ûn" bena

Kirdkî di antişî nameyan di zafhûmarê bi "ûn", "an" yan zî "û" bena. Fekî Çolîgî di "ûn" yeno karardiş.

Çend nimûneyî:

Fekî Çolîgî

Mûngûn ma bîya!
Dewûn ma di vor zaf a.
Bajarûn di sînema esta.

Fekî bîni

Mangani/Mangû ma bîya!
Dewani/Dewû ma di vore/vori zaf a.
Bajaran/bjarû di sînema esta.

7-Mesder di "îş"

Fekanî Kirdkî ra Çolîg di fîlan di mesderî bi "îş/yîş" virazîyeno.

Çend nimûneyî:

Fekî Çolîg
Wendiş
Werdiş
Şîyayîş

Fekî bînî
Wendin
Werdine
Şîyayene

8-Çolîg di vengî „û“ zaf o

(Fîlan û nameyen de zaf rey herfê "a"yî feki Çolîg de bena "û")

Çend nimûneyî:

Fekî Çolîgî
Mûnga
Ez vûna.
Ûntîş
Cûn
Nûn
Sûnd
Rûn
Ûmeyîş
Ûnîyayîş

Fekî bînî
Manga
Ez vana.
Antiş
Gan
Nan
Sond
Ron
Ameyene
Ewnîyayîş

9- Dewanî Çolîg di herindê herfanî "j" û "z" di herfê "c" zaf yeno karardiş.

La zereyê Çolîg di "j" zi şuxulnênî. Sey gej, qij, ruej tîj usn)

Çend nimûneyî:

Fekî Çolîgî
Gec/gej
Qic/gij
Ruec/ruej
Lac

Fekî bînî
gej/gez
Qij/qiz
Roj/roze
Laj/laz

Tic
Dec
Çoligic

Tij
Dej/dez
Çoligij/Çoligiz

10-Çolig di ge-ge herindê "ew" di "o"yeno karardiş.

Çend nimûneyî:

 Fekî Çoligî
 Do
 Şo
 Yo

 Fekî bînî
 Dew
 Şew
 Yew

Çewlîg de mabenî mintiqeyan de zî nuansî estî. Ma vaje: Yew Çewlîgij qalî bikiro ti zanî ke kam yew mintiqe ra yo. Sêkarun ra yo? Guevderi ra yo? Az ra yo? Ziktêyij o? Şîrnûnij o? Puexij o? Qalûnî yi ra belu yo.

Deyirî Sîyasî

Kirdkî di deyrî sîyasî zaf çîn î, la nê seranî peyênan, miyanî şar di no tewir deyrî zî vacîyenî.

*Arêkerdax : Seyîdxan KURIJ
Vatox: Ayhan Barasi*

1 - Dayê welat şîrino

Ma welat ra kot durî
Wilay ma îta di bî kal î
Zerrê ma zi bîya sey pîr î, lê
Eywax welat şîrin o
Dayê welat şîrin o
Wayê welat şîrin o

Zerrê ma zi bîya sey pîr î, lê
Eywax welat şîrin o
Dayê welat şîrin o
Wayê welat şîrin o

Ma kot aşmê Hezîrûn
Ma pîyer pîya kotî myûn darûn
Wa çîlêk ma ra pa mûn lê
Eywax welat şîrin o
Dayê welat şîrin o
Bira welat şîrin o

Zerrê ma zi bîya sey pîr î, lê
Eywax welat şîrin o
Dayê welat şîrin o
Bira welat şîrin o

Way Almûnya, Almûnya
Pênî di ma ard day, îta ri
Seben ini feqîr hal ma lê
Eywax welat şîrin o
Dayê welat şîrin o
Wayê welat şîrin o

Zerrê ma zi bîya sey pîr î, lê
Eywax welat şîrin o
Dayê welat şîrin o
Wayê welat şîrin o

*Arêkerdax : Seyidxan KURIJ
Çime: Ayhan Barasî*

2- Warê Hesar

Warê Hesar(1) warê ma wo
Warê babî – pîrikûn ma wo
Ma diwar di tê meşk şawo
Hêywax mi rî, hêywax bawo
Dilo dilo feqîr dilo

Dilo dilo yetim dilo
Şar guevend gen, tu ri der -kuil o
Dilo dilo sêwir dilo
Şar guevend gen, mi ri der -kuil o

Deştê Çolig deştê ma wa
Deştê babî – pîrikûn ma wa
Ma rumito, ma owk dawa
Ruec imo ma ser guên rişnawa
Dilo dilo feqîr dilo

Dilo dilo yetim dilo
Şar guevend gen, tu ri der -kuil o
Dilo dilo sêwir dilo
Şar guevend gen, mi ri der -kuil o

1 - Çolîg di yew ware yo.

3- Kurdistan cêyko Duzo

Ax lê lê dayê lê dayê, hoy dayê
Ax lê lê dayê lê dayê, can dayê
Kurdistan cêyko duzo hoy dayê
Pîyer çîmen û nergizo can dayê
Vengê ma vengê karker hoy dayê !
Rîyê ma rîyê Azadî can dayê
Ma niwazên bindestî hoy dayê
Ma wazenî serbestî can dayê

Ax lê lê dayê lê dayê hoy dayê
Ax lê lê dayê lê dayê can dayê

Arêkerdox : Seyîdxan Kurij
Çime : Feteħ Kurij

4- Welatê Min

Welatê min welatê min
Çayir çîmen welatê min
Gûl û nergiz welatê min

Koy Çewlîg o Şerefdîn(1) o
Ti ra gêrênî şarik û şivan o
Pêsî bênî helê şun o
şinî bare berîvan o

Pêşmergê êrzîyay koyun o
Xebêr kota eskêr Tirk myun o
Wiriznênî wue hawafirun o
Bênî sebêb cahîlun o

Welatê min welatê min
Çayir çîmen welatê min
Gûl û nergiz welatê min

Sêr Çewlîgi dar mazyêrî
Pêşmergun xwi ri çek bêrî
Pê eskêr romî teberkîrî
Dinya romî ri teng û tarîkîrî

Welatê min welatê min
Çayir çîmen welatê min
Gûl û nergiz welatê min

1- Çolîg di yew kue yo.
Not : Na deyir kovarê „Vate“ de amê çap kerdiş

Deyirî Egîdê û Lorî

Deyirî ke yew pîyerdayişi benatê eşîran, dewan, baxîran yan zi kesan ser vacîyeni , nê deyiran ra vanî deyirî egîdê. Zaf ray înanî ke ameyî kiştiş, bi yew qeza merdî yan zi bi ecelî xo merdî, înan ser zi klamî vacîyenî. Zaf ray dadî(may) înan yan zi wayî înan klaman erzenî înan ser. No qede deyiran ra axit (lurî) zi vacîyen. çîko balkeşo ke no qede deyîr zi govend de vacîyenî. Zafê nê deyiran bi “şuno, şuno” dest ci kenî. Hetî Çolîg de îna deyirî zaf î.

Esas myani kurdanî kirdkî (Dimilî) qisêkerdoxan de dengbêjî namedar zaf çînî. Dengbêjî namedar kurmancî vanî. Cemaatanî ma de zi zaf ray yan denbejî kurmancî amenî klam vatenî, yan zi dewicanî ma kurmancî klam vatenî. O rid ra deyirî egîdan hêna zaf kurmancî yî. Kirdkî de sey kurmancî deyirî egîdê yê derg zaf kêma î.

*Arêkerdax: Seyîdxan Kurij
Dengbêj: Kênay Mihî Bakî*

Lorî Lorî Kîbarê Mi Lorî

De lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî
kîbarê mi rî îîî...

De lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, berxê mi rî îîî...

De lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, lorî
zeracê mii rî îîî..

De lorî, lorî, lorî, lorî, lorî, bê ûncê mi rî îîî...

Ez qirbûn bena kîbardê xwi rî, ez qirbûn bena birîndardê xwi rî îîî...

Heywax birîndarê mi, heywax birîndarê mi iii...

De birîndarê mi vor varena zimstûn o oooo....

De ez qirbûn cîger payîz qêdya zimistûn o ooo...

De şar xwi rî debarê xwi dekerdo, xwi rî weno ooo...

De tu cîgêr mi sarê xwi girot, ragerawo sera şîyo ooo..

De felek korî ti xapîniya aaa...

Heywax leminê birîndarê mi iii...

De ez qirbûn bena cîgerdê xwi rî wilay bê may o ooo...

De may cîgerdê mi çîna çalmê xwi besto, bêro cemaatê to di roş, vac
lêro ooo...

Ez qirbûnê birardê, warûndê pelşiktûn beno oooo...

De derd yeno, derd yeno, derd yeno, derd yeno ooo...

De wilay derdê mi kuêyûn ra girûno oooo....

De wa cenayaz Celaldê kîbar nibinî îîî..., de wa şarî yabûn bibînî îîî...

De wa cenazay delal nibinî fîf..., de wa şarî koyî bazirgî bibinî fîf...
De ez vûno, vûno, vûno, vûno, vûno, vûno, vûno, ez cîgerdê xwi rî
vûno ooo...

De cîgerê nimac di wariştî Emîna way mi çûntê xwi giroto ooo...
De way mi verd bira şuero vêr înaatûnoooo...
De Hûma bûr serê makînûno oo....
Dê vûn biray mi kerdo yareliyo ooo...
Yaray cîgêr yaray serîya oooo...
Ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro birîndardê xwi rî fîf...

De ez qirbûn beno, qirbûn beno, qirbûn beno, qirbûn beno
Ez a beşna û balda kîbarî rî qirbûn beno ooo...
De ez qirbûn beno, qefledê tezî ri beno ooo..
Ez qirbûnê cîgerdê warday xwi rî beno, wilay bê ûnco ooo..
De wayê tu gerguşa cîgerdê xwi lurnayo ooo..
Ez qirbûnê çimûnî, tu nidîy, tu niresnawo ooo...
Êla hende sêr mendî tu gundawo, tu cîger berd vist xwi vero ooo...
De way mi, way mi, way mi, way mi, way mi birîndaray mi iiii..
De tu birîndarê xwi berd xwi heto ooo...
Wax leminê, wax leminê, wax leminê cîgerdê xwi rî vûno ooo...

De Emînay mi mebermi, mebermi, mebermi, mebermi iii..
Wa cîgerî Emina kelî nêko, kelî nêko ooo....
De Emînay mi emrê Alayo, emrê Alayo ooo...
De Alay da û Alay berdo ooo....
De ayag day tu darbê qulûna oooo..
De wilay darbê qulûn gelek zor a ooo...
De wilay darbay wilay rahat a ooo..
Ez mireno, mireno, mireno, mireno birîndarûndê xwi rî fîf...

De qirbûn cîger şino, birneno bilêtûno ooo..
Ez qirbûn cîger wenişeno otobozûno ooo...
Êla bêmirad vîraj ti nigena oooo..

De şoforê otoboz vûna naxşî û nezûno ooo..
De na bêmirad viraj nîgena, kîbarê mi kena yaralî yo ooo...
Ez qirbûn Celalê mi gulay baxçûn o ooo..
Ez qirbûn warzûnê xwi rî, wilay boy dûno oo..
Ez bimiroy, ez bimiroy, ez bimiroy, ez bimiroy birîndardê xwi rî îîî...
Ez bimiroy, ez bimiroy, ez bimiroy, ez bimiroy yaralîdê xwi rî îîî...

De wilay qumê Celal de mi quma derg a ooo..
De wilay ci ri temûm bîyî, ma sekirî îîî...
De wilay Rebîyo şîrîn sey xwi keno ooo..
De cîgêray waharûn vêşneno oooo..
Ez bimiroy, ez bimiroy, ez bimiroy birîndarê xwi rî bimiroy ooo....

Ez qirbûn bena wilay mi dîy televîzyonûn dawo ajanso ooo..
Êla wilay korbî ez nizûna, ez tirkî ra çî nizûna oooo..
Ez qirbûn nûmê Celaldê mi dîya, wilay mi nizûnawo oooo...
Ez unîyawo, mi dîy otoboz wilay qelibîyaya oooo....
Ez unîyaya, hend mehît têver dayo ooo...
Êla wilay ez korbî cîgêr mi vêşa, mi va ini kam o, ini çinayoo ooo..
Ez bimiroy, ez bimiroy, ez bimiroy mi nizûna kîbarê min oooo....
Ez bimiroy, ez bimiroy, ez bimiroy Celaldê kîbar rî bimiroy ooo....

De wilay Celal koto otoboz şîno hetî bajaro ooo
Ez unîyawo rayar pîyer şeq û şemal dawo oooo
Ez qirbun bîy kîbarê mi visto tabutûno ooo
Ax birîndarê mi kerd tabutûno ooo
De sereyî yi kerd nîşûno ooo
De vereyî yi tada kueşkar mîyûno ooo
Ez bimiroy, ez bimiroy, ez bimiroy, ez bimiroy birîndarê xwi rî îîî...

Ez qirbûn cenazey yi ha cûmî de ronayê yo ooo
Ez qirbûn wilay ez dorbê tabûtî şîya û ameya oooo
Mi va, ez qirbûn Silemûn biray mi qirbûn dê serey tabut akir, ez hê vînî
dê sebîyo ooo

Va wayê mi wilay niverdûn ti vîno oooo
Va, nê mi dîyô, nê verdûn ti vîno ooo
Ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro birîndarê xwi rî ïïï...

De derd yeno derd yeno derd yeno ooo
De wilay derdî Celal serê heme derdûn giroto ooo
Ez qirbûn darbe mi çikuley, darbundê mi seyr kerdo
Ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro birîndarê xwi rî ïïï...

De Celaê mi, no emrê ay Ribîyo ooo
Ez sekû, se vaco, darbê şar zorayo ooo
De kîbarê mi teng yerewo, roj awûno ooo
De kîbarê mi biye meşue cergay kutkûno ooo
Ela wilay kutik rona qesabê qesabûno ooo
De wilay rona herbey duelûno ooo
Ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro birîndarê xwi rî bimiro oooï...
Ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro Celaldê xwi rî bimiro ooo...

De mi va, kutik inay mekir, mi dayikê yetimûn mekir
Mi va, kutik inay mekir wilay kîbar bawikey ezebûno ooo
Ela kutik derdê mi girûn mekir
Ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro ez Celalê xwi rî vûno ooo...
Ez bimiro, wilay ez warzayê xwi rî vûno ooo...

De şar vûno ya ke ti ra yena wilay boya daykî iiiï..
De wilay kîbarê mi ez tu rî hesrûn rişneno ooo
De wilay şar şew ho girûn rakuweno ooo
De wilay heta nimac ez kena xeyalûno ooo
De zûnî, derdê mi girûno ooo
De mi derdey xwi kerdî way torûno ooo
De cîgerê mi, mi eşfî xwi paşt, ez ameya pê vay Pîrûno oooo
Mi va, Gulay mi bê ma şuer verê denîzûno ooo
Mi va, derdûnê xwi berzî denîz û şuerî keyewo ooo
Wilay denîz va, derdunê tu nîgeno ooo
Wilay mi girot şîyo biney tabûnûno ooo

Ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro Celaldê xwi rî îîî...

De wilay mi derdê xwi kerd bindê balişnûno ooo
De kîbarê mi, wilay mi kerd bindê balişnûno
De cîger mi serê xwi na ser, wilay mi kul kerd, kerd xwi cûno ooo
De Celalê mi ez mireno, wilay hewa yen, heway kuêyûno ooo
De cîgerê mi hewa yen, heway kuêyûno ooo
De Celalê mi wilay xwi dir ûn kulûn û derdûno ooo
Wilay kerdî pêro mi binêy caxûno ooo
Ez nizûn birak, kûm vacî kûm camûno ooo
Ez Celal warzayde xwi rî vaco ooo
Ez birîndardê xwi rî vaco ooo
De va, Celal birnayî bilefî îîî...
Va cîger şino Xalizûndê xwi heto ooo
Va, şin ben bonder şoforêyo ooo
Ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro ax ez cîgerdê xwi rî îîî...

De va, erdê mezeldê kuçka çi qerajo ooo.
Ez qirbûn mi nizûna mergo kor dinya di bê îlaco ooo
Ez qirbûn darûnê mezeli tola besto ooo
De cîgerê mi nika çimûnê sîyayûn û rindûn xemî besto ooo
Mi nizûna mergo kor dinya di esto ooo
Ez dorbê tirba yay di şîyo ooo
Ez qirbûn bûnê kîbarê mi newe wo ooo
Ez bimro tu rî, wilay ne qulik o, nê pacewo oo
Ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro, ez birîndardê xwi rî bimiro
ooo
Ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro, ez warkênûndê xwi ri,
peşiktûn ri bimiro ooo...

De may yin çîna bunco bindê peldê xwi no oooo...
De vaco, biney vindî, sabir bikî îîî...
Ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro, cîgerdey şima rî îîî...
Ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro, ez bimiro, ez sekîrî îîî ...

5- Elî Bira

Hay bira bira bira
Hay bira Elî bira
Tu cun û cigêr wayûn helna
Kerga sêyi ma ri venda
Hay bira Eli bira

Pê Şolî ma vayî
Tu ra mendî hîrê vayî
Gula narin bîya veyî
Hay bira Elî bira
Kerga sêyi ma ri venda

Eyro rueco amnûno
Melê amnûnî qijenû
Darî darbûn vazenû
Hay bira Eli bira
Kerga sêyî ma ri venda

Eyrî germû germî amnûno
Nîyo pure veywey Millûno
Mehmûd Ubon qasid xwendûno
Hay bira Elî bira
Kerga sêyî ma ri venda

Way lêro lêro lêro
Buy yena bin şiliyûn do
Yibî Emî sebebî gurûno
Wucax bû kor, dert girûno
Hay bira bira bira, hay bira Elî bira.

Elî Mallay

Îna dêyir Elî Mallay ser vacîya ya. Îni hadîse çend ser bad harb Rusa
ûmeya meydûn, yani verî herbî cihan yo vêren. Îni merdim meseleyî
arazî sero yenû kıştiş. Elî Mallay Gowdere ra dewê Zuver ra wû.

Arêkerdax: Seyîdxan Kurij
Vatox: Ziyaddîn Doğan

6- Dezawo -1

Dezawo dezawo lo lo dezawo
Dezay mi dezawo Mehmudo dezawo

Helag dezay mi radawo dezawo dezawo lo lo dezawo
Mi paşt û pizê xwi tadawo dezê mi dezawo Mehmudo dezawo
Helag dezay mi radawo dezawo dezawo lo lo dezawo
Zerre û cigêr mi tadiyawo dezê mi dezawo Mehmudo dezawo

Cemsê Hukmat edilyawo dezawo dezawo lo lo dezawo
Mehmud semêd qaçax têpişiyawo dezê mi dezawo Mehmudo dezawo

Kerga siyay min û tu ri vengdawo dezawo dezawo lo lo dezawo
Cigêr dezay mi qêrfiyawo dezay mi dezawo Mehmudo dezawo

Dezawo dezawo lo lo dezawo
Dezay mi dezawo Mehmudo dezawo

Dêst Mehmud day kelepçero dezawo dezawo lo lo dezawo
Gilê dezê mi Kesnayo dezay mi dezawo Mehmudo dezawo

Ruejê dezay mi ruejo siyawo dezawo dezawo lo lo dezawo
Tifing Mehmud niteqawo dezay mi dezawo Mehmudo dezawo

Tifing Cendirmun teqawo dezawo dezawo lo lo dezawo
Mi zuna dezay mi kişyawo dezay mi dezawo Mehmudo dezawo

Dezawo dezawo lo lo dezawo
Dezay mi dezawo Mehmudo dezawo

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :4, Wisar 1998 de amê çap kerdış

7- Lê Dezawo - 2

Lê dezawo, hoy dezawo
Lê dezawo Mehmudo dezawo

Helag dezê mi radawo
Helag axayê mi kradawo
Qey mi ra taway nivawo
Gerguşa çoras ruêjî caverdawo

Lê dezawo, hoy dezawo
Lê dezawo Mehmudo dezawo

Tîron hukmat edilyayî
Cemsê hukmat edilyayî
Rahar Dewûn ma gêrîya yî
Mektup dezê mi cîyebirîya yî

Lê dezawo, hoy dezawo
Lê dezawo Mehmudo dezawo

Şew şîya nîmê şewûno
Heber omeya Xeylon (1) mîyono
Vonî kişîyawo Mehmûd Hiz Garzon o

Lê dezawo, hoy dezawo
Lê dezawo Mehmudo dezawo

8-Sêr Xêdmemi mij dumino

Lêro sêr Xêdmemi(1) mij dumino
Lêro bin Xêdmemi mij dumino
Dayê qirbûn bîya kir – kirê mawzerûno
Dayê qirbûn Ehmedê mi
Ax ax kûm bi sebêb remzûnê mi

Lêro sêr Qilsurî (2)di lêyekî
Lêro bin Qilsurî di lêyekî
Dayê qirbûn cînî Ehmed û Remzûnê mi vêvekî
Qicî Ehmêd mi wirdîyekî
Dayê lêro, dayê lêro, dayê lêro Ehmedê mi
Ax ax kûm bi sebêb Remzûnê mi

Lêro sêr Qilsurî qil û quêtî
Lêro bin Qilsurî qil û quêtî
Dayê qirbûn Ehmed û Remzûnê mi kinc xwi vêtî,
Dayê qirbûn girot pira kinc ahrêtî
Dayê lêro, dayê lêro, dayê lêro Ehmedê mi
Ax ax kûm bi sebêb Remzûnê mi

Dayê qirbûn mi va cerg vécîyaw cergê Xedmemcûno
Dayê qirbûn hay tê çutê dabunçûno
Dayê qirbûn mi va cerg vécîyaw cergê Xedmemcûno
Dayê qirbûn hay tê çutê dabunçûno
Dayê qirbûn vûnî kişîyay Ehmed û Remzûn mino
Dayê lêro, dayê lêro, dayê lêro Ehmedê mi
Ax ax kûm bi sebêb Remzûnê mi

Dayê qirbûn mi va, ez kîyê Ehmêd xwi bar kirî
Dayê qirbûn ez bêrî çarşû Çolîg kirî
Dayê qirbûn mi va, ez kîyê Ehmêd xwi bar kirî
Dayê qirbûn ez bêrî çarşû Çolîg kirî
Dayê qirbûn pê duşminûn Ehmêd xwi ca kirî
Dayê lêro, dayê lêro, dayê lêro Ehmedê mi
Ax ax kûm bi sebêb Remzûnê mi

Dayê qirbûn mi va, sêr Çolîgi di qîşlêyî
Dayê qirbûn bin Çolîgi di qîşlêyî
Dayê qirbûn mi va, sêr Çolîgi di qîşlêyî
Dayê qirbûn bin Çolîgi di qîşlêyî
Dayê qirbûn inî qîşlê eskerêyî
Dayê lêro, dayê lêro, dayê lêro Ehmedê mi
Ax ax kûm bi sebêb Remzûnê mi

1 – Yew dewê Pali ya
2 – Namê yew ca yo

Arêkerdox: Seyîdxan Kurîj
Vatox: Sîwûn ra berber Mistefa

9- Keko Şûno

Keko şûno bira şuno
Keko huma mekir kî bîgîr fermûno
Erd humay kî ri benû girûno
Kerrê setar kî nyedûno
Keko şûno mehkîmay birawûno
Keko şex Tahar şêxê Botûno(1)
Şêx Rehîm şêxê Sîvûno(2)
Warişt we şî Melekûno(3)
Cemaat kaş kerd sêr bun axûno
Şêx Tahar îta xebêr dûno
Vûnî, şêxê mi kum xîlafê şerî şino
Wilay ma wicax yi cad wera dûno

- 1) - Botûn yew dewê Çewlig a
- 2) - Sîvûn gîredayî Darahênî yew nahiye ya
- 3)- Melekûn yew dewê Bingolan a

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :1, hamnan 1997 de amê çap kerdîş

10- Hewar şûno (Cîhad şûno, Îdrîs şûno) (1)

Hewar şûno şûno şûno
Hewar şûno şûno şûno dêrd cahilûn çi giruno

Sêr Çewligi mij dumuno hewar şûno şûno şûno
Bin Çewligi mij dumuno dêrd cahilûn çi giruno

Biya şîrp şîrpê xinçiyeruno hewar şûno şûno şûno
Biya kir kirê dawunçuno dêrd cahilûn çi giruno

Cihat kişto kerdi myuno hewar şûno şûno şûno
Îdrîs kişto kerdi myuno dêrd cahilûn çi giruno

Daykê Cihat mi xwi ri vuna hewar şûno şûno şûno
Daykê Îdrîs mi xwi ri vuna dêrd cahilûn çi giruno

Himi vuna him bermena hewar şûno şûno şûno
Himi vuna him ziwena dêrd cahilûn çi giruno

Hewar şûno şûno şûno
Hewar şûno Îdrîs şûno
Hewar şûno Cihat şûno
Ma gêni kesas hevalûno dêrd cahilûn çi giruno

Hewar şûno şûno şûno
Hewar şûno şûno şûno dêrd cahilûn çi giruno

1. *Ina dêyri semêd Cihat Elçi û Idrîs Ekinci vaciya ya yew dêra anonima. Cihat elçi û Idrîs Ekinci welatheskerdaxi bi 1980 ya ver ÇEWLÎG di pê dêst faşîstun amê kişîş. Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :4, Wîsar 1998 de amê çap kerdiş*

11- Hewar Şûno 2

Hewar şûno, şûno, şûno
Hewar şûno, şûno, şûno
Hewar şûno, şûno, şûno
Dêrd cahîlû zaf girûn o

Ma cuard şinî Suwerûno (1)
Hewar şûno, şûno, şûno
Ma cuard şinî Suwerûno
Dêrd cahîlû zaf girûn o

Suwerûno cê rindûn o
Hewar şûno, şûno, şûno
Suwerûno cê rindûn o
Dêrd cahîlû zaf girûn o

Wusar yeno wext vaşûno
Hewar şûno, şûno, şûno
Wusar yeno wext vaşûno
Dêrd cahîlû zaf girûn o

Ûmnûn yeno wext xelûno
Hewar şûno, şûno, şûno
Ûmnûn yeno wext xelûno
Dêrd cahîlû zaf girûn o

Bad cuyenû wext vêwûn o
Hewar şûno, şûno, şûno

Bad cuyenû wext vêwûn o
Dêrd cahîlû zaf girûn o

Esker kotû mîyûn dewûno
Hewar şûno, şûno, şûno
Esker kotû mîyûn dewûno
Dêrd cahîlû zaf girûn o

Dûn arî xuertûn kirdûno
Hewar şûno, şûno, şûno
Dûn arî xuertûn kirdûno
Dêrd cahîlû zaf girûn o

Bên Çolîg id telîm dûnîyo
Hewar şûno, şûno, şûno
Bên Çolîg id telîm dûnîyo
Dêrd cahîlû zaf girûn o

Sînê yîn şûnin tuepûno
Hewar şûno, şûno, şûno
Sînê yîn şûnin dabûno
Dêrd cahîlû zaf girûn o

1-Yew dewê Çolîg a.

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :23, Zimistan 2004 de amê çap kerdîş

12- Hus Wasmûnûn

Day lêro, lêro, lêro, lêro, lêro, lêro, lêro
Day lêro, lêro, lêro, lêro, lêro, lêro Fatimay mi

Cuard yen Hus Wasmûnûno lêro, lêro, lêro, lêro
Cuard yen Hus Wasmûnûno lêro, lêro Fatimay mi

Puerro sîya kişta dûno lêro, lêro, lêro, lêro
Şiknen paşnê solûno lêro, lêro Fatimay mi

Şoqe ûn mîyûn çimûno lêro, lêro, lêro, lêro
Tadûn vilkê tuzbûno lêro, lêro Fatimay mi

Hus yenû şin Kirrûno(1) lêro, lêro, lêro, lêro
Xeber dûn mufrezûno lêro, lêro Fatimay mi

Mufreze şin Kirrûno lêro, lêro, lêro, lêro
Adir erzên bûnûno lêro, lêro Fatimay mi

Kirrû bîyo mij dumûno lêro, lêro, lêro, lêro
Vendên Hus Wesmûnûno lêro, lêro Fatimay mi

Hus dûn xwi helûnûno lêro, lêro, lêro, lêro
"Mi r' vûn Hus Wesmûnûno" lêro, lêro Fatimay mi

Hus vêr tifing tadûno lêro, lêro, lêro, lêro
Hus kişen hot tenûno lêro, lêro Fatimay mi

Kişên Hus Wesmûnûno lêro, lêro, lêro, lêro
Cuard yên Şadîn Bezgûnûno lêro, lêro Fatimay mi

Şadîn dûn xwi helinûno lêro, lêro, lêro, lêro
"Mi kişt Hus Wesmûnûno" lêro, lêro Fatimay mi

Doktor rapor nêdûno lêro, lêro, lêro, lêro
"Darbê Husî dumûn o" lêro, lêro Fatimay mi

Xeber dûn mehkumûno lêro, lêro, lêro, lêro
Zilf yen şin mîyûn Mîyalûno lêro, lêro Fatimay mi

Xeber dûn mufrezûno lêro, lêro, lêro, lêro
Mufreze yen Mîyalûno lêro, lêro Fatimay mi

Cuard yen Xêl Ximûno lêro, lêro, lêro, lêro
Xel çînenû nengûno lêro, lêro Fatimay mi

Zilf vêr tîfing tadûno lêro, lêro, lêro, lêro
Kişenû Xêl Ximûno lêro, lêro Fatimay mi

Zilf kişen no tenûno lêro, lêro, lêro, lêro
Kişên Zilf Wesmûnûno lêro, lêro Fatimay mi

1 – Yew dewê Çolig a.

Not: Hus Wasmûnûn serewedartişî 1925 (Şêx Seîd) di ca girotib û cuwa pey bi Yado (Yadî Mehmûd Ebas) ya embazê kerda. Îna deyirî kişîşî ey ser vacîya ya. Nê nameyî îta di vyerenî, înan no koxe di ca giroto.

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :23, Zimistan 2004 de amê çap kerdiş

*Arêkerdox : Sêyîdxan Kurij
Vatox: Sîwûn ra berber pala Mistafa*

13- Gîdî Loy

Gîdî loy gîdî loy
Gîdî gîdî loy sera şina
Daykê dayê kuil û derdê mi girûno
Daykê hawa yeno haway ûmnûno
Dayê pîyer û biskûnê mi kaydûno
Daykê dayê derd û kulê mi girûno
Daykê dayê ma şînî inî cyeruno
Mi va mi wirdî kêrdî binî têtîyuno
Gelo qum û eşîr xerîb byer biûynî beşnê cîniyekûna
Gîdî gîdî gîdî loy sera şina
Kul û derdê mi girûno

Arêkerdox : Seyîdxan Kurij
Vatox: Sîwûn ra berber Pala Mustafa

14- Îdrîs

Dayê lêyro dayê lêyro
Dayê leyro cahîlê mi
Warê Heydêr(1) bêrz waruno
Xeber şîya Wusbeguno(2)
Vunî Îdrîs mi kişyawo
Di qij Îdrîs eşt mêdûno
Nar - wêr qeldên dişmenûno
Bîya qîj qîjê mawzerûno
Gilê kêjî myûn ermûn do
Pyero sîya myûn çimûn do
Dayê lêyro dayê lêyro
Dayê leyro cahîlê mi

1) - Binatê Çewlîg û Palî di yew ware yo

2)- Yew dewê Çewlîg a

*Arêkerdox: Seyîdxan Kurij
Vatox: Sîwûn ra Hozan Xetîp*

15- Ax bira

Ax bira bira birawo,
Ax bira bira birawo
Ez nivacî ez helîyawo
Ez nivacî ez qedîyawo

Mala Xelîl malay ma wo
Mala Xelîl malay ma wo
Kîtabê xwi pîl runawo
Pel bi peli qelibnawo
Sêr qelem keko mistafa wo
Kek Ehmed eskero sîya wo

Ax bira bira birawo,
Ax bira bira birawo
Ez nivacî ez helîyawo
Ez nivacî ez qedîyawo

Qedîya queşê astiwarûno
Qedîya queşê astiwarûno
Verî resê Guldarûno
Verî resê Guldarûno
Yeno sewqê cahîlûno
Yeno sewqê cahîlûno

Ax birawo, ax birawo
Ax birawo, ax birawo

Ax bira Ehmed Axawo

Ha cyerd yena surmê welûno
Ha cyerd yena surmê welûno
Semedî byelay bizûno
Nay xwi ser çutê cûmîyerdûno
Semedî byelay bizûno
Nay xwi ser çutê cûmîyerdûno

Ax bira bira birawo,
Ax bira bira birawo
Ez nivacî ez helîyawo

Gunek wakay tu tênawo
Gunek wakay tu tênawo

16- Elî Werday Heydûn

Wêy la daykê, mi va sarê mi decawo.
Wilay mi sarê xwi girewto ragerawo.
Wêy la mi serrê xwi kerrî derî vero nawo.
Mi derdê xwi Hûmay ri vawo,
Hûmay niva tu mi ri vawo.
Wêy la no kerrewo, helîyawo.
Dar û birri kelimîyawo.
Çêw niva "derdê tu çina wo?"
Heywax qulê mi giruno
Ez adir kena Hewserî (1) muno
Yew do tek ti ra nimuno
Xercî Eli Werday Heydûno
Hûma biqedîno miradûno

Wêy la daykê wilay mi va" sêr Hewserî mawi vaya
Bin Hewserî mawi vaya
Cêr ha yena yo cînîyeka surilaya
Hûmay kenî mi va dest mêrz ci cînîyay dehwaya
Hewar gîdîyono, gîdîyono
Wêy la dayê gîdîyano, gîdîyano,
Wênî barê feqîrûno
Bextê ma ri telli kot fekî rayerûno
Çew derdê zerrê çoy nizûno
Wêy la heywax gîdîyano, gîdîyano,
Derdê Eli Werday Heydûno

Wêy la dayê kuarê wilay şina serrê bunê hewarûno
Xwi ra cêr unîyena beyarê şîqa Rehmûnûno
Cêr ho yeno qeflê tolazûno
Verî perîno fîtil verdaw serrê timnûno
Gelo kûm o vêrîn, mi nisinasma owi kûmo
Mi nizûna Elî Werday Heydûno,
Heyrûn sîne sedefîno
Mi ri bixelisnên serrê nuştî sîminino
Daykê gîdîyono, gîdîyono
De gelo kûmo o, derey bûnîyen beşnay cûmîyerdûno
Wilay owi çi kesiko mi nizûna

Wêy la dayê kuarê wilay mi va sêr hewserî ma herawo,
bin hewserî ma herawo.
Ehmêd Mehûn te de metrîs hewilnawo,
Kalmo Misirî hewa nawo.
Wêy la wilay vûnî pêy serrê Elî yî neqîşnawo
De hewar gîdîyono, gîdîyono.
Wilay derdê mi girûno,
Hûma barê feqîrûno

Wêy la daykê wilay Elî şû Neribê Wisifûno.(2)
Xwi ri top keno tol û tolazûno”.
Wilay vûnî “ yenû, barken şinû Qerbegûno”
De mevacî nê tersî kotî medresûno.
Elî tîfingo sîmin hewa nûno.
Wêy la wilay vûnî “Ehmedî Mihûni teqle û nîm te ser di dûno.”
Hewar gîdîyono, gîdîyono
Dayê derdê mi girûno
Wey la, çew derdê zerêy çew nizûno.
Alawo serîn têna derdê hemin zûno.
Hewar gîdîyono, gîdîyono

1- Yew dewê Pîrûn a

2 – Yew dewê Hênî ya

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :25, Payiz 2005 de amê çap kerdîş

17- Hewar Şûno 3 –(Kişîyay Evdo û Mistê min o)

Hawar şuno, şuno şuno
Hawar şuno, şuno şuno, dêrd cahîlun hend giruno, Adir kot zerrê
daykûno

Sêr Çolîgi mij dumuno, hawar şuno, şuno şuno
Bin Çolîgi tuaf dumuno, dêrd cahîlûn çi giruno
Pêşmergê êrzîyay koyûno hewar şuno , şuno şuno
Bestên querê fişekûno dêrd cahîlûn hend giruno
Bîya kirkirê mavzerûno hewar şuno, şuno şno
Bîya zirzirê keleşûno dêrd cahîlûn çi giruno
Vûnî kişîyay Evdo û Mistê mino, hewar şuno, şuno şuno
Vûnî kişîyaw Vahdêt mino, dêrd cahîlûn çi giruno

Hawar şuno, şuno şuno
Hawar şuno, şuno şuno dêrd cahîlûn hend giruno

18- Hayê Hayê ma bîye wayerî

Hayê hayê, ma bîye wahaî
Hayê haye, ma hirye wayî
Hayê hayê, ma şeş birayî

Dêst ma ling ma giredayî
Ma dewûni di bîye Wahaî verdayî
Ma dewûn di bîye Wahaî verdayî
Gulê tapûn ma ri varêni
Gulê mavzêr ma ri varêni

Hayê hayê, ma bîye wahaî
Hayê haye, ma hirye wayî
Hayê hayê, ma şeş birayî

Aşma kûhûna aşma zerdi
Şewqê xwi da Çolîg ser di
Şewqê xwi da Çolîg ser di
No heval ma şêhid kerdi
No biray ma vîni kerdî

Hayê hayê, ma bîye wahaî
Hayê haye, ma hirye wayî
Hayê hayê, ma şeş birayî

19- Vehdet Bira

Vehdet vêciyaw sêr kuêyuno
Kotu myuni pêşmerguno
Semêd xelas Kurdistuno
Heywax bira hêywax bira
Semêd xelas Kurdistuno
Hêywax bira Vehdet bira

Hêywax bira hêywax bira
Va şehid kerd Vehdet bira
Xeber kota şarî myuni
Cenazê tu di biya sira
Xeber kota Çolîg myûni
Cenazê tu di koti sira

Şefeq diya vêciya tiji
Waxtîgo eşnawit biya geji
Duestûn xap kerd êro û rueji
Hêywax bira hêywax bira
Duestûn xap kerd êro û rueji
Hêywax bira Vehdet bira

Hêywax bira hêywax bira
Va şehid kerd Vehdet bira
Xeber kota şarî myûni
Cenazê tu di koti sira

Xeber kota Çolîg myûni
Cenazê tu di koti sira

Xeber şîya duşmenûn ri
Şewi koti siperuni
Xeber dûnî cirunûnî
Hêywax bira hêywax bira
Xeber dûni cirunûnî
Hêywax bira Vehdet bira

Hêywax bira hêywax bira
Va şehîd kerd Vehdet bira
Xeber kota şarî myûnî
Cenazê tu di koti sira
Xeber kota Çolîg myûnî
Cenazê tu di koti sira

1) Vehdet Çewlig ra bi, 1 993 di nizdi dewê Azi di pê dêst leşkerûn
Tirkûn amê şehîd kerdîş.

20-Şûno Şûno

Şûno şûno, bira şûno
Şûno şûno, heval şûno

Tij vecîyaya gilê kûno
Bî teq-teqê tifingûno
No dem- demê delvergûno
Bî piç-piçê cîrûnûno
Adir kot zerrê daykûno
Şûno şûno, bira şûno

Îdrîs şûno, Cîhat şûno
Şakîr şûno, bira şûno
Ez bermeno, şima r` vûno

Xeber amey xebera pîs
Cîhat dima kişiya Îdrîs
Hevalî ma yê marksîst-lenînîst
Şûno şûno, bira şûno
Ez bermeno, şima r` vûno

Şûno şûno, keko şûno
Adir kot zerrê daykûno
Dêrd hevalûn derdo girûno

Faşîst bî yo veciyay texto

Heval Şakîr girot berdo
Ezîz vûno [kurd cûmiyerd o]
Şûno şûno, bira şûno
Şakîr bira avûkatî pêşmergûn o

Şûno şûno, keko şûno
Bira şûno, heval şûno
Ez bermeno, şima r` vûno

Az û Puex, Şabûn û Miyalûno
Biyariyen topûn-tifingûno
Bidên destûn pêşmergûno
Wa bigîr qesas hevalûno
Şûno şûno, bira şûno

Îdrîs şûno, Cîhat şûno
Şakîr şûno, bira şûno
Ez bermeno şima r` vûna

Pêşmergê ma guên biwazî
Pey perûn qûlûn nêbî razî
Vac [Şakîr, Îdrîs, Cîhat hê ça yî?]
Şûno şûno, bira şûno
Dêrd şima , derdo girûn o

Şûno şûno, heval şûno
Adir kot zerrê daykûno
Ma gên qesas hevalûno

*Cîhat Elçi, Îdris Ekince û Şakîr Elçi welatparez bî, 1980 ya ver Çolîg de bi destî faşîstan
amê kiştiş.*

Az û Puex: Çolîg de namê di mintiqayan û di eşîran o.

Şabûn, Az, Miyalûn: Çewlîg de namê dewan o.

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :27, Payiz 2007 de amê çap kerdiş

21-Cahîlê Mi

Lêro lêro lêro, lêrô lêro
Lêro lêro lêro, lêrô lêro
Lêro lêro lêro, lêrô lêro
Lêro lêro cahîlê mi

Lêro ez wirişta şîya Tolûn(1) o
Lêro ez wirişta şîya Tolûn o
Xwi hesîyaya yo veng dûno
Yo veng yeno, yo veng dûno
Vengî gawûn dewicûno
Lêro vengî gawûn dewicûno

Hêywax lêro, lêro lêro
Day tu bimir cahîlay mi

Mi va kênay mi dê biuyn çî qumîyawo, çî qêdîyawo, çî qumîyawo, çî
qêdîyawo
Va, vûnî Wesê Malay Tuyî(2) kişîyawo, Wesê malay Tuyî kişîyawo
Wîlay mi va, rueşnî çimûn mi, birîyawo, rueşnî çimûn mi birîyawo
Mi va dinya mi ri qelibîyawo, dinya mi ri qelibîyawo

Hêywax lêro, lêro lêro
Day tu bimir cahîlay mi

Lêro ez kûm ri vacî kûm ri nivacî, kûm ri vacî, kûm ri nivacî
Çut û tekê xwi ri vacî, Elo û Meh û Mistê xwi ri vacî

1- Yew dewê Çolîg a

2 - Yew dewê Palî ya

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :4, Wisar 1998 de amê çap kerdîş

Arêkerdax: Seyîdxan Kurij
Vatox: Sîwûn ra berber Mistefa

22-Gîdîyano

Gîdîyano, Gîdîyano, Gîdîyano, Gîdîyano, Gîdîyano,
Gîdîyano, Gîdîyano, Gîdîyano, Gîdîyano, la xwi ra şûno
Lê lê daykê dayê wilay kul û derdê mi girûno

Daykê dayê mi va, serê sibay wirişta, mi xwi da serê xawlîyê kê xalûno,
mi xwi da serê xawlîyê kê xalûno
daykê dayê hawa yeno haway ûmnûno
wilay piyer û biskûnê mi kêydûno
Dayê derd û kulê mi girûno, ax ,ax

Daykê dayê serê Morsînî(1) Nacerûn o , binê Morsînî Nacerûn(2) o
Mi va mi wurdî kêrdî la bin telîyûno, mi wurdî kêrdî la bin telîyûno
Mi va gelo kûm û eşîr bîyeri xwi ri biûynî beşnê cînîyekûno

Gîdîyano, Gîdîyano, Gîdîyano, Gîdîyano, la xwi ra şûno
Lê lê daykê dayê wilay kul û derdê mi girûno

1 – Yew dewê Maden a

2 – Yew dewê Palî ya

23-Welat

Ma welat ra barkerdo dayê
Mal û mulk xwi caverdawo bavo
Temum koti bajarûn dayê
Ax ma dueyê meşkûno bavo

Besa ina feqîrê dayê
Besa ina bindestê bavo

Xirabe kerda dewê ma dayê
Miletê ma zivirnaya bavo
Werrê mi zemûn vêri dayê
Ma bi kal û extiyari bavo

Besa ina feqîrê dayê
Besa ina bindestiyê bavo

Ma bye kar û bye îşê dayê
Êşt ma şeke keleşî bavo
Pizê ma pizo veşûno dayê
Ma êşt vêrnî mufrezûno bavo

Besa ina feqîrê dayê
Besa ina bindestî bavo

Warê ma qil berzûno dayê
Ez şunê bizûna bavo

Vûnî Feteħ nyezûno dayê
Kes halê mi nizûno bavo

Besa ina feqîrê⁴ dayê
Besa ina bindestî bavo

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar : 14, Wisar 2001 de amê çap kerdiş

24- Hewar Şûno 4 (Elûn û Remûn kot tyemûno)

Hewar şûno , şûno şûno
Hewar şûno, şûno şûno
Hewar şûno şûno, şûno şûno
Dêrd cahîlûn hend girûno

Warê Heydêr(1) bêrz warûno
Hewar şûno, şûno şûno
Warê Heydêr bêrz warûno
Dêrd cahîlûn çî girûno

Di tîn vécîyay in dîyarûno
Hewar, şûno, şûno şûno
Di tîn vécîyay in qîlûno
Dêrd cahîlûn hend girûno

Bîya kir –kirê tîfingûno
Hewar şûno, şûno, şûno
Bîya kir-kirê mawzerûno
Dêrd cahîlûn çî girûno

Heber şîya Wisbegûno
Hewar şûno şûno, şûno şûno
Heber şîya Wisbegûno(2)
Dêrd cahîlûn hend girûno

Elûn(3) û Remûn(4) kot tymûno
Hewar şûno şûno, şûno şûno
Elûn û Remûn kot tyemûno
Dêrd cahîlûn çi girûno

Di qic remûn kot mêydûno
Hewar şûno şûno, şûno şûno
Di qic remûn kot mêydûno
Dêrd cahîlûn hend girûno

Gênî qesas cahîlûno
Hewar şûno şûno, şûno şûno
Gênî qesas cahîlûno
Dêrd cahîlûn çi girûno

- 2- Çolîg de yew ware yo
- 3- Yew dewê Çolîg a
- 4- Çolîg de yew eşîr a
- 5- Çolîg de yew eşîr a

*Arêkerdox: Seyîdxan Kurj
Vatox: Kur ra Nîzamedîn*

25-Cumay mi

Lêro lêro, lêro lêro, lêro lêro
Lêro lêro, lêro lêro, dayê kuarê Cumay min o

Pesê nîmruêj amo helo, lêro lêro, lêro lêro
Pesê nîmruêj amo helo, dayê kuarê Cumay min o
Pes ameyo Cum nimeyo lêro lêro, lêro lêro
Pes ameyo Cum nimeyo, dayê kuarê Cumay min o
Xeber amê Cum kişîyawo, lêro lêro, lêro lêro
Xeber amê Cum kişîyawo, dayê kuarê Cumay min o
Kûmik kişto kila suri yin cun kurio, lêro lêro, lêro lêro
Kûmik kişto kila suri yin cun kurio, lêro lêro, lêro lêro
Yin ra vêcîyo, oladûn kuwo, lêro lêro, lêro lêro
Yin ra vêcîyo, oladûn kuwo, lêro lêro, lêro lêro

Lêro lêro, lêro lêro, lêro lêro
Lêro lêro, lêro lêro, dayê kuarê Cumay min o

26-Hesên Hecî Resûl

Dayê dîyar ina Kayabaşî(1) mic-dumin o, lêro lurî, lêro lurî
Dayê cyerd yena cergê Xelûncûno(2), lêro lurî, lêro lurî
Vêr Hesênê mi di quleyûn giredûnî lêro lurî, lêro lurî
Ax lêro lurî, lêro lurî, lêro lurî, Hesên min o

Dayê mi se vato tu nikerdo, lêro lurî, lêro lurî
Lêro tu vatê ina daykê xwi nikerdo, lêro lurî, Hesên min o
Lêro tu tîfîngê xwi niberdo lêro lurî, lêro lurî
Lêro tu dabunce têna berdo, lêro lurî, Hesên min o
Dayê tiway faydê cun Hesênê mi nikerdo, lêro lurî, lêro lurî
Ax lêro lurî, lêro lurî, lêro lurî, Hesên min o

Dayê şuno şûno, xwi ra şuno, diwar koto myûn kuemuno
Lêro bîya piç piçê cîrununo lêro lurî, lêro lurî
Dayê vûnî, kişîyaw Hesên Hecî Resul(3) o, lêro lurî, Hesên min o
Ax lêro lurî, lêro lurî, lêro lurî, Hesên min o

Lêro owki yena owkê çêmî, lêro lurî, lêro lurî
Sarcûn(4) bênete di kerda xêfî, lêro lurî, Hesên min o
Dayê cigêr mi Hesênê mi ri bîyo lêfî, lêro lurî, lêro lurî
Ax lêro lurî, lêro lurî, lêro lurî, Hesên min o

Dayê sêr Sarcûnê ma kere yo, lêro lurî, lêro lurî

Lêro bin Sarcûnê ma dere yo, lêro lurî, Hesên min o
Lêro bayk Hesênî mi kêye di nîyo, şuero gere yo, lêro lurî, lêro lurî
Lêro, cyerd yena çutê mufriyêzûno, lêro lurî, Hesên min o
Lêro mi va, darbê Hesên mi kifşkêna, lêro lurî, lêro lurî
Lêro lurî, lêro lurî, lêro lurî, dayê kuarê ez sekîrî

Lêro hor biguiro, erd bilerzo lêro lurî, lêro lurî
Dayê varûn varo, lasêr şuerî, lêro lurî Hesên min o
Dayê lasêr bîyêr Sarcûn tê bero lêro lurî, lêro lurî
Dayê Sarcûn pîyer sare gird û bîye huenrî,
Nişkenî qesas Hesênî mi bigîrî
Lêro lurî, lêro lurî, lêro lurî, dayê qirbûn Hesên min o

1- Bênatê Depî û Çolîg de yew ca wo

2- Yew dewê Palî ya

3- Sarcûn ra yew merdim bi

4- Yew dewê Depî ya

Deyirî Govend

Çolig de deyirî govend zaf ê. Dar û dûmarê Çolîg de hem dewan de hem zî bajar de vevê yew rumenî. Tesirî bisilmantîya sunî ra Çolîgi de saz û hacetî muzîk ey bîn zaf kêmtî. Ge-ge vevê bi def û zurna virazîyenî, la zaf ray şar dêyiran vûno û bi nê deyirana govend geno. Govend de di kesî vanî, di kesî bîn zi înan dima vanî. Yew qismî deyiran zaf kahanî ma nêzanî cciwaxt ameyî vatiş. Wext ke bîyayê yê newe benî, şar nê bîyayen ser deyiran vano. Nê deyirri zaf sey axitê zi, hanc zi şarî ma bi nê deyiran govend keno. Sey nimune deyrrî ke bi şûno, sûno dest ci kenî, zaf ray kiştişî merdimanser ameyî vatiş, la eynî wext de ne deyirî govend ê.

Zafê deyiranî govend cîya cîya versiyonî înan estî. Ma îta de nê versiyon cîya cîya nuştî. Dew ra dew nê deyirî bedilyenî. Her dew yan zi her dengbej nê deyirî sey xo vato.

27-Nazê Mi

Nazê mi tut a qîşqeka
Mûnena borûn û kewokûn
Numê Nazê mi kot lewûn
Kotû mehlûn û dewûn

Nazê mi tut a qîşqeka
Mûnena borûn û kewokûn
Numê Nazê mi kot lewûn
Kotû mehlûn û dewûn

Ax lê lê nazê lê Nazê
Lê lê Nazê, lê Nazê,
Way lê lê Nazê lê Nazê
Delalê mekir nazê

Ax lê lê nazê lê Nazê
Lê lê Nazê, lê Nazê,
Way lê lê Nazê lê Nazê
Delalê mekir nazê

Nazê mi şîna bare wo
Meşkê xwi eşta dari wo
Waştî Nazi muxtar o
Nazê min a kîbar o

Nazê mi şîna bare wo

Meşkê xwî eşta dari wo
Waştî nazi muxtar o
Nazê min a kîbar o

Ax lê lê nazê lê Nazê
Lê lê Nazê, lê Nazê,
Way lê lê Nazê lê Nazê
Delalê mekir nazê

Ax lê lê nazê lê Nazê
Lê lê Nazê, lê Nazê,
Way lê lê Nazê lê Nazê
Delalê mekir nazê

Nazê mi şina vêr dêrî
Zer kuena xuêrt Sîmsuêrî(1)
În duest nîyî, inî duşmêni
Nazê mi tu xapînêni

Nazê mi şina vêr dêrî
Zer kuena xuêrt Sîmsuêrî
În duest nîyî, inî duşmêni
Nazê mi tu xapînêni

Ax lê lê nazê lê Nazê
Lê lê Nazê, lê Nazê,
Way lê lê Nazê lê Nazê
Delalê mekir nazê

Ax lê lê nazê lê Nazê
Lê lê Nazê, lê Nazê,
Way lê lê Nazê lê Nazê
Delalê mekir nazê

1 – Sîmsuer:Çewlîg di yew dew a.

28-Tifing mi, mi dest teqa

Dayê ez kotû deri
Dê wirzên şuêrin dewi
Heqbi bêrzên xwi şeli
Îni pes ma ri kerd beli
Heqbi bêrzên xwi şeli
Îni pes ma ri kerd beli

Heywax dayê erd lerza
Erd azmîn myûn dew teqa
Tifing mi, mi dest teqa
Vergûn pes kerd xwi feka
Tifing mi, mi dest teqa
Vergûn pes kerd xwi feka

Wilay ina dewê ma ya
Yega û guazîyerê ma ya
Şar imo xwi ri kuaya
Qey la ma ra nivaya
Şar imo xwi ri kuaya
Qey la ma ra nivaya

Heywax dayê erd lerza
Erd azmîn myûn dew teqa
Tifing mi, mi dest teqa
Vergûn pes kerd xwi feka
Tifing mi, mi dest teqa
Vergûn pes kerd xwi feka

Şar gêren pê teyara
Ma gêrên pê hêr nêra
Vûnî şîma biûnên ma ra
La çi ferq yin est ma ra
Vûnî şîma biûnên ma ra
La çi ferq yin est ma ra

Heywax dayê erd lerza
Erd azmîn myûn dew teqa
Tifîng mi, mi dest teqa
Vergûn pes kerd xwi feka
Tifîng mi, mi dest teqa
Vergûn pes kerd xwi feka

29-Rinday Mi

Rinday mi ha rinday mi, rinday mi ha rinday mi, rinday mi ha rinday mi
Rinday mi ha rinday mi, şênîya mala bavê mi

Rinday mi ha cyerd yena, rinday mi ha rinday mi
Rinday mi cyerd yena şênîya mala bavê mi
Cyerd yena dêst mi gena, rinday mi ha rinday mi
Cyerd yena dêst mi gena, şênîya mala bavê mi
Di ling guevend kaykena, rinday mi ha rinday mi
Di ling guevend kaykena, şênîya mala bavê mi

Rinday mi ha rinday mi, rinday mi ha rinday mi, rinday mi ha rinday mi
Rinday mi ha rinday mi, şênîya mala bavê mi

Ma şinî derê dizdûno, rinday mi ha rinday mi
Ma şinî derê dizdûno, şênîya mala bavê mi
Cyerd yeno qeflê kenûno, rinday mi ha rinday mi
Cyerd yeno qeflê rindûno, şênîya mala bavê mi
Ho dest destê gulûno, rinday mi ha rinday mi
Ho dest destê gulûn, şênîya mala bavê mi
Yî xwi sey gul bîye dûno, rinday mi ha rinday mi
Yî xwi sey gul bîye dûno, şênîya mala bavê mi

Rinday mi ha rinday mi, rinday mi ha rinday mi, rinday mi ha rinday mi
Rinday mi ha rinday mi, şênîya mala bavê mi

30-Xezala min Were

Xezala min were, delala min were
Xezala min were, delala min were
Şîrin şerbetê emrê min were

Baxçê baykê tu mişmiş î
Xezala min were, delala min were
Baxçê baykê tu mişmiş î
Şîrin şerbetê emrê min were

Hawa biyero yi birişî
Xezala min were, delala min were
Hawa biyero yi birişî
Şîrin şerbetê emrê min were

Ez bêrî çarşî di birueşî
Xezala min were, delala min were
Ez bêrî çarşî di birueşî
Şîrin şerbetê emrê min were

Tu ri bigîrî gueşarê guêşî
Xezala min were, delala min were
Tu ri bigîrî çaketo bi rêşî
Şîrin şerbetê emrê min were

Xezala min were, delala min were
Xezala min were, delala min were
Şîrin şerbetê emrê min were

Baxçê baykê tu alinç î
Xezala min were, delala min were
Baxçê baykê tu alinç î
Şîrin şerbetê emrê min were

Pûrt rîyesena, kena pûçî
Xezala min were, delala min were
Pûrt rîyesena, kena pûçî
Şîrin şerbetê emrê min were

Vûna wa ling waştî mi neçîyî
Xezala min were, delala min were
Vûna wa ling waştî mi neçîyî
Şîrin şerbetê emrê min were

Kuçê dewê ma zergun î
Xezala min were, delala min were
Kuçê dewê ma zergun î
Şîrin şerbetê emrê min were

Dêst eyş bigîro ti ra şuêrî
Xezala min were, delala min were
Dêst eyş bigîro ti ra şuêrî
Şîrin şerbetê emrê min were

Xezala min were, delala min were
Xezala min were, delala min were
Şîrin şerbetê emrê min were

31-Wî Day

Wî day, wî day, wî dayê, wî dayê, wî dayê
Wî day, wî day, wî dayê, may tu bimro Husnayê

Lê Zuvêrî(1) wişena, wî dayê, wî dayê
Lê Zuvêrî wişena, may tu bimro Husnayê

Hus ha nîya verd şîna, wî dayê, wî dayê
Hus ha nîya verd şîna, may tu bimro Husnayê

Destûn rî xwi verd şuena, wî dayê, wî dayê
Destûn rî xwi verd şuena, may tu bimro Husnayê

Hot tên yên Hus remnênî, wî dayê, wî dayê
Hot tên yên Hus remnênî, may tu bimro Husnayê

Jendirmê pê hesênî, wî dayê, wî dayê
Jendirmê pê hesênî, may tu bimro Husnayê

Yên Husna tira genî, wî dayê, wî dayê
Yên Husna tira genî, may tu bimro Husnayê

Hus hewalê Mûş kênî, wî dayê, wî dayê
Hus hewalê Mûş kênî, may tu bimro Husnayê

Dayri b' dayri çarnênî, wî dayê, wî dayê
Dayri b' dayri çarnênî, may tu bimro Husnayê

Rapor xeffif vejênî, wî dayê, wî dayê
Rapor xeffif vejênî, may tu bimro Husnayê

Êr hot o, hot o, hot o, wî dayê, wî dayê
Êr hot o, hot o, hot o, may tu bimro Husnayê

Kuê Çolîg vor giroto, wî dayê, wî dayê
Kuê Çolîg vor giroto, may tu bimro Husnayê

Mehîk dewar xwi rueto, wî dayê, wî dayê
Mehîk dewar xwi rueto, may tu bimro Husnayê

Pê yo bêşlî [çaplî] giroto, wî dayê, wî dayê
Pê yo bêşlî [çaplî] giroto, may tu bimro Husnayê

Vernîyê mehkumûn dî koto, wî dayê, wî dayê
Vernîyê mehkumûn dî koto, may tu bimro Husnayê

Qesas Husna giroto, wî dayê, wî dayê
Qesas Husna giroto, may tu bimro Husnayê

1 – Namê yew lay ya.

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :23, Zimistan 2004 de amê çap kerdîş

32-Zirav

Zirav, Zirav, Ziravê, lêro lêro Ziravê
Zirav, Zirav, Ziravê, day delîlê Ziravê

Çîrrê Xwedû(1) newet a, lêro lêro Ziravê
Çîrrê Xwedû newet a, day delîlê Ziravê

Ûma qic a qûm veta, lêro lêro Ziravê
Ûma qic a qûm veta, day delîlê Ziravê

Sebrî ser xincêr veta, lêro lêro Ziravê
Sebrî ser xincêr veta, day delîlê Ziravê

Yego pîlo filhûn o, lêro lêro Ziravê
Yego pîlo filhûn o, day delîlê Ziravê

Yo ho mîyon do awdûno, lêro lêro Ziravê
Yo ho mîyon do awdûno, day delîlê Ziravê

Mûnen bawkî keynûno, lêro lêro Ziravê
Mûnen bawkî keynûn o, day delîlê Ziravê

Keyna qij ma nêdûno, lêro lêro Ziravê
Keyna qij ma nêdûno, day delîlê Ziravê

Înşallah kîye d' mûno, lêro lêro Ziravê
Înşallah kîye d' mûno, day delîlê Ziravê

Hetta ruejê rueşûnîyo, lêro lêro Ziravê
Hetta ruejê rueşûnîyo, day delîlê Ziravê

Mi serê holî rito, lêro lêro Ziravê
Tu binê holî rito, day delîlê Ziravê

Mi tu ra çim şikito, lêro lêro Ziravê
Mi tu ra çim şikito, day delîlê Ziravê

Tu mi ra ri nimito, lêro lêro Ziravê
Tu mi ra ri nimito, day delîlê Ziravê

1 – Namê yew Çir o.

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :23, Zimistan 2004 de amê çap kerdiş

33-Selîmo

Ha yarî ya yarî ya, Selîmo lawo yarî ya
Ha yarî ya yarî ya, Selo lawo yarî ya

Zeka derg a barî ya, Selîmo lawo yarî ya
Zeka derg a barî ya, tereso lawo yarî ya

Deykê yê batal nîya, Selîmo lawo yarî ya
Deykê yê batal nîya, Selîmo lawo yarî ya

Şîya vêr toq û dezbi ya, Selîmo lawo yarî ya
Şîya vêr toq û dezbi ya, Selîmo lawo yarî ya

Emşî vera Şemi wo, Selîmo lawo yarî ya
Emşî vera Şemi wo, Selîmo lawo yarî ya

Çijê keynû pemi wo, Selîmo lawo yarî ya
Çijê keynû pemi wo, Selîmo lawo yarî ya

Tûmê xuertû tedi wo, Selîmo lawo yarî ya
Tûmê xuertû tedi wo, Selîmo lawo yarî ya

Bîye Selîm ma sekîn, Selîmo lawo yarî ya
Bîye Selîm ma sekîn, Selîmo lawo yarî ya

Çijê keynû leqênî, Selîmo lawo yarî ya
Çijê keynû leqênî, Selîmo lawo yarî ya

Çimê xuertû teqênî, Selîmo lawo yarî ya
Çimê xuertû teqênî, Selîmo lawo yarî ya

Selîm zûmay Derwêşî, Selîmo lawo yarî ya
Selîm zûmay Derwêşî, Selîmo lawo yarî ya

Keynû xewêr ke wêşî, Selîmo lawo yarî ya
Keynû xewêr ke wêşî, Selîmo lawo yarî ya

Mûnên vilkê zebêşî, Selîmo lawo yarî ya
Mûnên vilkê zebêşî, Selîmo lawo yarî ya

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :23, Zimistan 2004 de amê çap
kerdiş

34-De Gîdî Gîdî

De gidî, gidî, gidî, gidî
De gidî, gidî, Xûnê Hecî

Xûnê Hecî gulvarek a
De gidî, gidî, gidî, gidî
Xûnê Hecî gulvarek a
De gidî, gidî, Xûnê Hecî

Şow dorûn a ruej felek a
De gidî, gidî, gidî, gidî
Şow dorûn a ruej felek a
De gidî, gidî, Xûnê Hecî

Dêst Xûn bîyo hêt merek a
De gidî, gidî, gidî, gidî
Dêst Xûn bîyo hêt merek a
De gidî, gidî, Xûnê Hecî

Zuar ci mêdî Xûn qijkêk a
De gidî, gidî, gidî, gidî
Zuar ci mêdî Xûn qijkêk a
De gidî, gidî, Xûnê Hecî

Sêr bûn Hecî yo meydûn o
De gidî, gidî, gidî, gidî
Sêr bûn Hecî yo meydûn o

De gidî, gidî, Xûnê Hecî

Meydûn, meydûnî astuarûn o
De gidî, gidî, gidî, gidî
Meydûn, meydûnî astuarûn o
De gidî, gidî, Xûnê Hecî

'Elî Beg mayîn kay dûno
De gidî, gidî, gidî, gidî
'Elî Beg mayîn kay dûno
De gidî, gidî, Xûnê Hecî

Rîza Beg qalîn Xûn dûno
De gidî, gidî, gidî, gidî
Rîza Beg qalîn Xûn dûno
De gidî, gidî, Xûnê Hecî

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :23, Zimistan 2004 de amê çap kerdiş

35-Eyşê

Her Eyşê îna meko
Yar delê îna meko
Quelûn xwi zaf yu meko
Mîyûn dow ra çengli meko
Xuertûn şar meraz meko
Lîng tu çiyên solûn mi ko
Her Eyşê îna meko
Dêst tu çiyên pistin mi ko
Her Eyşê îna meko
Qêr tu nîn vêr xwi mi ko
Her Eyşê îna meko
Ez çî vaj ti qal meko
Her Eyşê îna meko

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :23, Zimistan 2004 de amê çap kerdîş

36-Day Bego Vûna

Day Bego vûno, hoy mîrêm şûno
Day hawaro, derdê mi girûn o

Day hoşî hoşî, baw hoşî hoşî
Day mûnga 'Ed bîyar ma bidueşî

Day şîqa barî ha derî ver d' a
Baw şîqa barî ha derî ver d' a

Day şar kua pa waştîyê birê berda
Baw şar kua pa waştîyê birê berda

Day ez û birê xwi ma gawûn î
Baw ez û birê xwi ma gawûn î

Day ma gawûnî gûn guelikûn î
Baw ma gawûnî gûn guelikûn î

Day taştê min û birê mi di nûn î
Baw taştê min û birê mi di nûn î

Day ma çî buer çî bid' dercîrûnî
Baw ma çî buer çî bid' dercîrûnî

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :23, Zimistan 2004 de amê çap kerdîş

37-Lurî

Ha lurî, lurî, lurî
Ha lurî, lurî, lurî
Day wenik a awkê bîrî
Ha lurî, lurî, lurî
Ha lurî, lurî, lurî
'El Qij kotû keynû vîrî

Ina mayînê 'Elî ya çar a
Ha lurî, lurî, lurî
Ina serwerdê 'Elî ya çar a
Day wenik a awkê bîrî
Yexli berdû binê dara
Ha lurî, lurî, lurî
Yexli berdû binê dara
Day wenik a awkê bîrî

'El mirenû derdê yara
Ha lurî, lurî, lurî
'El mirenû derdê yara
Day wenik a awkê bîrî
Ina mayînê 'Elî ya kej a
Ha lurî, lurî, lurî
Ina mayînê 'Elî ya kej a
Day wenik a awkê bîrî

Yexli berdû merga beja
Ha lurî, lurî, lurî

Yexli berdû merga beja
Day wenik a awkê bîrî

'El mirenû derdê Xec a
Ha lurî, lurî, lurî
'El mirenû derdê Xec a
Day wenik a awkê bîrî

Îna mayînê 'El nêmerdî
Ha lurî, lurî, lurî
Îna serwerdê 'El nêmerdî
Day wenik a awkê bîrî

Wa merg ib merg ib biçerdê
Ha lurî, lurî, lurî
Wa merg ib merg ib biçerdê
Ellay muradê 'El bikerdê

Ha lurî, lurî, lurî
Rebbî muradê ma zi bikerdê
Ha lurî, lurî, lurî
Day wenik a awkê bîrî

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :23, Zimistan 2004 de amê çap kerdiş

38-Xatê Nîna

Nîna, nîna, nîna, nîna, nîna
Nîna, nîna, nîna, Xatê nîna

Xat yers bîya kêy ma nîna
Nîna, nîna, nîna, nîna, nîna

Del yers bîya kêy ma nîna
Nîna, nîna, nîna, Xatê nîna

Dê hêb' şêrî Xat qey nîna
Dê hêb' şêrî Del qey nîna

Xat yo wa sur a killên a
Nîna, nîna, nîna, nîna, nîna

Xat yo wa sur a killên a
Nîna, nîna, nîna, Xatê nîna

Ma şên ina gemeko
Nîna, nîna, nîna, nîna

Şîma yîn ina gemeko,
Nîna, nîna, nîna, Xatê nîna

Ez çîneno ti girzeko
Nîna, nîna, nîna, nîna, nîna

Ez çînenno ti girzeko
Nîna, nîna, nîna, Xatê nîna

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :23, Zimistan 2004 de amê çap kerdış

39-Day Vûno

Day vûn, day vûn, day vûno
Day vûn, day vûn, day vûno
Day vûn, day vûn, day vûno
Heywax Xatê Malûno!
Cuard yen qeflê keynûno
Day vûn, day vûn, day vûno
Cuard yen qeflê keynûno
Heywax Xatê Malûno!
Madrag(1) cê cendirmûn o
Day vûn, day vûn, day vûno
Madrag cê cendirmûn o
Heywax Xatê Malûno!
Têrek(2) meskên tuîyûn o
Day vûn, day vûn, day vûno
Têrek meskên tuîyûn o
Heywax Xatê Malûno!
Muşêk(3) gerdûnî herûn o
Day vûn, day vûn, day vûno
Muşêk gerdûnî herûn o
Heywax Xatê Malûno!
Gorû(4) bexçê gulûn o
Day vûn, day vûn, day vûno
Gorû bexçê gulûn o
Heywax Xatê Malûno!
Wulvari(5) cê axûn o
Day vûn, day vûn, day vûno

Wulvari cê axûn o
Heywax Xatê Malûno!
Şînek meskên xuertûn o
Day vûn, day vûn, day vûno
Şînek(6) meskên xuertûn o
Heywax Xatê Malûno!
Çulêk meskên keynûn o
Day vûn, day vûn, day vûno
Çulêk(7) meskên keynûn o
Heywax Xatê Malûno!
Luatû(8) tuway nêzûno
Day vûn, day vûn, day vûno
Luatû tuway nêzûno
Heywax Xatê Malûno!
Musîyû(9) cê cînîyû vîyûn o
Day vûn, day vûn, day vûno
Musîyû cê cînîyû vîyûn o
Heywax Xatê Malûno!
Hezêrû(10) cê terewûn o
Day vûn, day vûn, day vûno
Hezêrû cê terewûn o
Heywax Xatê Malûno!

1,2,3,4,5,6,7,8,9,10: Dewî Çolîg ê.

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :23, Zimistan 2004 de amê çap kerdış

40-Alan

Ez û Alan lê lê lê, lo lo lo, çum binê darê
Ez û Cano lê lê lê, lo lo lo, çum binê darê
Alan da min lê lê lê, lo lo lo, goştikê kalê
Cano da min lê lê lê, lo lo lo, goştikê kalê
Ez û Alan lê lê lê, lo lo lo, çum binê guîzê
Alan da min lê lê lê, lo lo lo, kakilê guîzê
Cano da min lê lê lê, lo lo lo, kakilê guîzê
Ez û Alan lê lê lê, lo lo lo, çum binê çerxê
Ez û Cano lê lê lê, lo lo lo, çum binê çerxê
Alan da min lê lê lê, lo lo lo, goştikê berxê
Cano da min lê lê lê, lo lo lo, goştikê berxê
Ez û Alan lê lê lê, lo lo lo, çum berê çemê
Ez û Cano lê lê lê, lo lo lo, çum berê çemê
Alan da min lê lê lê, lo lo lo, şekirê Şamê
Cano da min lê lê lê, lo lo lo, şekirê Şamê

41-Lê Hêvalê

Ax lê lê ax lê lê
Ax lê lê lê hevalê

Îna hevalê mi bermena ax lê lê, ax lê lê
Îna delalê " " ax lê lê, lê hevalê
Hesrun çimûn gir girnena ax lê lê, ax lê lê
" " " " ax lê lê, lê hevalê
Dismal gena esterena ax lê lê, ax lê lê
" " " ax lê lê, lê hevalê
Hot dismalûn helisnena ax lê lê, ax lê lê
" " " ax lê lê, lê hevalê
Ê dê heştin tê verdena ax lê lê, ax lê lê
" " " " " ax lê lê, lê hevalê
Ciyerdo yena dêst mi gena ax lê lê, ax lê lê
" " " " " ax lê lê, lê hevalê
Dêst mi gena govend gena ax lê lê, ax lê lê
Dêst mi gena rêqisyena ax lê lê, lê hevalê
Lingê govend xelitnena ax lê lê, ax lê lê
" " " ax lê lê, lê hevalê
Qum şîrino terk nikena ax lê lê, ax lê lê
" " " " ax lê lê, lê hevalê
Biyêrî dayk û baykî kena ax lê lê, ax lê lê
" " " " " ax lê lê, lê hevalê
Îşîg zumay tegel kena ax lê lê, ax lê lê
" " " " ax lê lê, lê hevalê

Heval meberm zuma kalo ax lê lê, ax lê lê
“ “ “ “ ax lê lê, lê hêvalê

Ax lê lê ax lê lê
Ax lê lê lê hêvalê

Not: Na deyiri cuwa ver kovara „Armanç“ de çap bi.

42-Dedkêna

Ded dedkêna dedkêna, ded dedkêna dedkêna
Ded dedkêna dedkêna, hûmay kena hê bîye îta

Qilo suro ver ber ma, ded dedkêna dedkêna
“ “ “ “ “ “ , hûmay kena hê bîye îta

Tun kêjî bîyerî hunî pa, ded dedkêna dedkêna
“ “ “ “ “ “ , warê rindê hê bîye îta

Wisar waxtî waruno, ded dedkêna dedkêna
“ “ “ “ “ “ , hûmay kena hê bîye îta

Şar barken şin waruno, ded dedkêna dedkêna
“ “ “ “ “ “ , warê rindê hê bîye îta

Cay min û xwi bunc lê buno, ded dedkêna dedkêna
“ “ “ “ “ “ “ “ , hûmay kena hê bîye îta

Ma xwi ri çend xebêr bidî, ded dedkêna dedkêna
“ “ “ “ “ “ “ “ , kejê biyerê hê bîye îta

Dayk û bayki ra myunî, ded dedkêna dedkêna
“ “ “ “ “ “ “ “ , warê rindê hê bîye îta

Çirpîk bûnûn rueşênî, ded dedkêna dedkêna

“ ” “ ” , kejê biyerê hê bîye îta

Pê dedkeyna wazênî ded dedkêna dedkêna
“ ” “ ” , warê rindê hê bîye îta

Dedkêna dezay gena, dedkêna dedkêna
“ ” “ ” , kejê biyrêe hê bîye îta

Xalkêna xalzay gena, dedkêna dedkêna
“ ” “ ” , warê rindê hê bîye îta

Emkêna emzay gena, dedkêna dedkêna
“ ” “ ” , kejê biyrêe hê bîye îta

Ded dedkêna dedkêna, ded dedkêna dedkêna
Ded dedkêna dedkêna, hûmay kena hê bîye îta

Arêkerdox : Seyîdxan Kurij

43-Hoy Hoy Dayê

Yew vecîyaw lê bûnûno hoy dayê dayê hoy dayê dayê
Hîrye veng pîyeser vengdûno hoy dayê dayê derd girunê
Mûneno Ehmêd Ehmedûno hoy dayê dayê hoy dayê dayê
Mûneno baykê kêûno hoy dayê dayê derd girunê
Wi Kêna qij ma nidûno hoy dayê dayê hoy dayê dayê
Înşalah kîyed bimûno hoy dayê dayê derd girunê
Rizqê yay kuare di bimûno hoy dayê dayê hoy dayê dayê
Cyezê yay gale di bimûno hoy dayê dayê derd girunê

Arêkerdox : Seyîdxan Kurij

44-Esmerê

Heralê lê lê, Heralê lê lê
Heralê lê lê, lê esmerê

Ti esmêra tîva barî delalê lê lê, delalê lê lê
Ti esmera reşa tarî, xortan çava belek xwarê

Wisar yeno waxt warûno, delalê lê lê, delalê lê lê
“ “ “ “ ,xortan çava belek xwarê

Şar bar keno şin warûno, delalê lê lê, delalê lê lê
“ “ “ “ “ ,xortan çava belek xwarê

Warê şênnya min qerajo, delalê lê lê, delalê lê lê
“ “ “ “ ,xortan çava belek xwarê

Şew û ruêj emrê put zewaco, delalê lê lê, delalê lê lê
“ “ “ “ “ ,xortan çava belek xwarê

Kêçê bîye ma şin ina germiko, delalê lê lê, delalê lê lê
“ “ “ “ “ “ ,xortan çava belek xwarê

Ez birnena ti toweko, delalê lê lê, delalê lê lê
“ “ “ “ , xortan çava belek xwarê

Ez çînena ti girzeko, delalê lê lê, delalê lê lê
“ “ “ “ ,xortan çava belek xwarê

Dêst tu çiyay pistûn miko, delalê lê lê delalê lê lê
" " " " ,xortan çava belek xwarê

Ling tu çiyay solûn miko, delalê lê lê, delalê lê lê
" " " " xortan çava belek xwarê

Vêr tu ciyay vêr xwi miko, delalê lê lê, delalê lê lê
" " " " " , xortan çava belek xwarê

Ti waştîyay min kênay şarî, delalê lê lê, delalê lê lê
" " " " " , xortan cava belek xwarê

Payîz bîyero ez tu bêrî, delalê lê lê, delalê lê lê
" " " " " , xortan çava belek xwarê

Heralê lê lê Heralê lê lê
Heralê lê lê lê esmerê

Not: Na deyiri cuwa ver kovara "Armanç" de ccap bi.

45- Dayê lêyro

Day lêyro lêyro lêyro, lêyro lêyro lêyro
Day lêyro lêyro lêyro, dayê lêyro Fatimay mi

Cyerd yeno Hus aşikûno lêyro lêyro lêyro
Keno pa verçimikûno dayê lêyro Fatimay mi

Pyero sîya kişta dûno lêyro lêyro lêyro
Çimûn sîyayûn beno - ûno dayê lêyro Fatimay mi

Tadûno vilê tuzbûno lêyro lêyro lêyro
Şikneno paşnay solûno dayê lêyro Fatimay mi

Şino dikûn Remûno lêyro lêyro lêyro
Wazeno pêlî kaxitûno dayê lêyro Fatimay mi

Nuseno mektubûno lêyro lêyro lêyro
Beno dûno dêst hakimûno dayê lêyro Fatimay mi

Hakim ma wendiş dûno lêyro lêyro lêyro
Qerar surgun yi dûno dayê lêyro Fatimay mi

Day lêyro lêyro lêyro lêyro lêyro
Day lêyro lêyro lêyro dayê lêyro Fatimay mi

46- Îslo Dilo

Îslo dilo lo dilo, lo dilo lo dilo
Îslo dilo lo dilo, dil mi dilo delîlo

Ma şinî warê heydêri (1)axlo dilo lo dilo
Kuemê ma ha pêr sêra dilmi dilo delilo
Verba Kuemê muxtari îslo dilo lo dilo
Pencirê sera sêrî
Îslo dilo lo dilo
Sarêe sîyay te de aysênî
Dil mi dilo delîlo

Îslo dilo lo dilo lo dilo lo dilo
Îslo dilo lo dilo dil mi dilo delîlo

1 – Çolîg de yew ware

*Arêkêrdox : Seyîdxan KURIJ
Çime: Sîwûn ra berber pala*

47-Hevalê mi bermena

Ax lê lê, ax lê lê
Ax lê lê, lê hewalê

Ina hevalê mi bermena, ax lê lê lê, ex lê lê lê
Ina delalê mi bermena, ax lê lê lê, ex lê lê lê
Baykê xwi ra şarmîyena, ax lê lê lê, ax lê lê lê
Daykê xwi ra cîyez wazena, ax lê lê, lê hevalê
Ina hevalê Mehmed cunî, ax lê lê lê, ax lê lê lê
Dest û lingê tut mircûnî, ax lê lê lê, lê hevalê
Vêv û zuma gûn û cûnî, ax lê lê lê, ax lê lê lê
Yêw bînûn ser sundûn dûnî, ax lê lê lê, lê hevalê

Ax lê lê ax lê lê
Ax lê lê lê hêwalê

48-Mi Bêni

Mi bêni ha mi bêni
Dayê dayê mi bêni
Hot ten yêni mi remnêni
Dayê dayê mi benî
Mi senacêr Çolîg kêni
Dayê dayê mi benî
Myûn çamûr ra kaşkêni
Kek Ewdalo mi bêni

Mi dew- dew çarnêni
Dayê dayê mi bêni
Hot kilo sawin gênî
Dayê dayê mi bêni
Destûn - lingûn mi şuenî
Dayê dayê mi bêni
Kek Ewdalo mi bêni

Qerequel qerequel mi carnêni
Dayê dayê mi bêni
Îfade fêk mi gênî
Dayê dayê mi bêni
Mi zuapunid helisnêni
Dayê dayê mi bêni
Hewalê savcî kêni
Kek Ewdalo mi bêni

Sêr qic qerar nigênî
Dayê dayê mi bêni

Not: Na deyir kovara „Armanç“ de amê Çap kerdış.

49-Kênay Mehmûd Mikûn

Mi ri vûnî kênay Mehmûd Mikûno, dayê
Ma rueniştê miyûn birûn di, mayê
Nenik da wertê çimûno, dayê
Şit mi şûnd biza kuel rişnawo, mayê
Ez nizûn dayk ra çita vacîyo, dayê

Bîye ma şinî ina germiko, dayê
Ez çînena, ti girzeko, mayê
Ez bîmena, ti toweko, dayê
Ling tu çiyay solûn mi ko, mayê
Dêst tu çiyay pistûn mi ko, dayê

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar : 14, Wisar 2001 de amê çap kerdîş

50-Dayê Bego Vûna

Dayê bego vûno, dayê miro vûno
Dayê hewaro derdê mi girûno
Dayê şîqa dergi ha dêrî verda
Bawo şîqa dergi ha dêrî verda

Dayê ez û mîr xwi dayê ma gawûnî
Bawo ma gawunê gawun û guelkûnî
Dayê ez û birê xwi dayê ma gawûnî
Bawo ma gawûnê gawûn û guelkûnî

Dayê taştê min û mîr mi di nûnî
Bawo taştê min û mîr mi di nûnî
Dayê ma çi buri çi bidi cîrûnûnî
Bawo ma çi buri çi bidi cîrûnûnî

Dayê hoşî hoşî, bawo hoşî hoşî
Dayê munga ed bîya ma bidoşî
Dayê mast û turaq, run bêr birueşî
Bawo mast û turaq, run bêr birueşî

Dayê bego vûno, dayê miro vûno
Dayê hewaro derdê mi girûno

Not: Na deyir bovara "Armanç" de amê çap kerdiş

51-Mîro Yêşî

Dayê mîro yêşî dayê bego yêşî
Hewar bego yêşî dayê mîro yêşî
Dayê gilê darûn bext mi ri bî yeşî
Dayê pelê darûn bext mi ri bî yeşî

Dayê ez û bêg xwi dayê ma şiwûn î
Dayê ez û mîr xwi dayê ma gawûn î
Dayê ma gawunê gayûn û guelkunî
Dayê ma şiwûnê mîyûn sipyûn î
Dayê taştê min û mîr mi di nuni
Hewar taştê min û mîr mi di nuni
Dayê ma çi buri çi bidî cîrûnûnî
Hewar ma çi buri çi bidî cîrûnûnî

Dayê mîyûn tol eşt dayê çal mergûn di
Hewar mîyûn tol eşt dayê çal mergûn di
Dayê nîmrûej yenû dayê waxtê barîyo
Hewar nîmrûej yenû dayê waxtê barîyo
Dayê berîwûn kotî dayê qaymê gawûnî
Hewar berîwûn kotî dayê qaymê gawûnî
Dayê wîrdi wîrdi dayê xwi ri vacîyênî
Hewar wîrdi wîrdi dayê mi ri vacîyênî
Dayê berz perênî dayê nimz di kuênî
Hewar berz perênî dayê nimz di kuênî

Dayê miro yêşî dayê bego yêşî
Hewar bego yêşî dayê miro yêşî
Dayê gilê darûn bext mi ri bî yeşî
Dayê pelê darûn bext mi ri bî yeşî

Not: Na deyir kovara "Armanç" di vêçiyay.

52- Nînayê

Nîb nî nî nînayê, ha nînayê, ha nînayê
Nîb nî nî nînayê, dewrano dînyayê

Nîb nî nî kaşûna ha nînayê ha nînayê
Puşpalaxê vaşûna dewrano dînyayê
Kar û gurê kênûna ha nînayê ha nînayê
Xemxîyalê xwertûna dewrano dînyayê
Nînayê hunîya cyerd yena ha nînayê ha nînayê
Bejna barî tadûna dewrano dînyayê
Desmalê sêr destûna ha nînayê ha nînayê
Çilay çimun xwertûna dewrano dînyayê

Nîb nî nî nînayê ha nînayê ha nînayê
Nîb nî nî nînayê dewrano dînyayê

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar : 13, Payiz 2001 de amê çap kerdiş

53-Tib Yarê

Tib yar tib yar tib yarê, tib yarê
Tib yar tib yar kemerê, tib yarê

Munê kemer çi sisto, tib yarê
Cayi Fexrun(1) çi wêşi, tib yarê
Kenê yini xendiz başi, tib yarê
Him başi him belaşi, tib yarê

Tib yar tib yar tib yare, tib yarê
Tib yar tib yar kemerê, tib yare

1 – Yew dewê Çolig a

54- Zirav

Zirav zirav zirravê, lêyro lêyro ha lêyro
Zirav zirav ziravê, ax çîngê kafir bavê
Zirav şina qirşikî, lêyro lêyro ha lêyro
Semêd lemê tirşikî, ax çîngê kafir bavê
Zirav şina Talbasûn(1), lêyro lêyro ha lêyro
Kena pa ryezê masûn, ax çîngê kafir bavê
Zirav şina tirmasûn, lêyro lêyro ha lêyro
Kasun masun kên tasûn, ax çîngê kafir bavê
Zirav qica qûm veto, lêyro lêyro ha lêyro
Umbazûn ra serkota, ax çîngê kafir bavê
Daykê zirav cinveta, lêyro lêyro ha lêyro
Owk deruni di hesreta, ax çîngê kafir bavê
Kutik belek girawo, lêyro lêyro ha lêyro
Puncê zummay dirnawo, ax çîngê kafir bavê
Zirav pîne padano, lêyro lêyro ha lêyro
Pînê zirav aysawo, ax çîngê kafir bavê
Zirav zirav ziravê, lêyro lêyro ha lêyro
Zirav zirav ziravê, ax çîngê kafir bavê

3)Yew Dewê Çolig a

55-Owkê Kaşûn

Awkê kaşûn wişena lê lê leminê , lê lê leminê
Kênek hûnîya ver şina lê lê cîyera cuwar surmelîya
Destmaj sibê ver gena lê lê leminê , lê lê leminê
Duayê mirad wazena lê lê cîyera cuwar surmelîya.
Hor vêcyeno horo tarî lê lê leminê , lê lê leminê
Lîyef erzeno sey tîr marî lê lê cîyera cuwar surmelêya
Waştî mina kênay şarî lê lê leminê , lê lê leminê
Payîz bîyero ez tu bêrî lê lê cîyera cuwar surmelîya.
Awkê kaşûn wişena lê lê leminê , lê lê leminê
Kênek ha xwi ver şuena lê lê cîyera cuwar surmelîya
Ez nizûn kênay kuma lê lê leminê lê lê leminê
Zerrê mi ci ri helyena lê lê cîyera cuwar surmelîya.

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar : 10, Zimistan 2000 de amê çap kerdiş

56-Ziracay Borûna Mi

Dayê lêro, lêro lêro
Dayê lêro, lêro lêro
Dayê lêro, lêro lêro
Ziracay Borûnay mi

Kênê şinî virsney bûnî
Dayê lêro, lêro lêro
Pamênd şinî virsney bûnî
Ziracay çimsîya ya mi

Tegel dûnî fistûnûno
Dayê lêro, lêro lêro
Tegel dûnî fistûnûno
Ziracay Borûnay mi

Hot tegelûn xelitnenî
Dayê lêro, lêro lêro
Hot tegelûn xelitnenî
Ziracay çimsîya ya mi

Vûnî , ma kênê axûn ê
Dayê lêro, lêro lêro
Vûnî , ma kênê axûn ê
Ziracay Borûnay mi

Halbikî kêney aşikûn ê
Dayê lêro, lêro lêro
Halbikî kêney aşikûn ê
Ziracay çimsîya ya mi

Yegawo pîlo filhûn o
Dayê lêro, lêro lêro
Yegawo pîlo filhûn o
Ziracay Borûnay mi

Yo hûno miyûn di owk dûno
Dayê lêro, lêro lêro
Yo hûno miyûn di owk dûno
Ziracay çimsîya ya mi

Mûneno baykê kênûno
Dayê lêro, lêro lêro
Mûneno baykê kênûno
Ziracay Borûnay mi

Ma şinî kênaya qic verra
Dayê lêro, lêro lêro
Ma şinî kênaya qic verra
Ziracay çimsîya ya mi

Kênaya qic ma nidûno
Dayê lêro, lêro lêro
Kênaya qic ma nidûno
Ziracay Borûnay mi

Rizqê yay gale di bimûno
Dayê lêro, lêro lêro
Rizqê yay gale di bimûno
Ziracay çimsîya ya mi

Înşalah keye di bimûno
Dayê lêro, lêro lêro
Înşalah keye di bimûno
Ziracay Borûnay mi

Ciyezê yay gale di bimûno
Dayê lêro, lêro lêro
Ciyezê yay gale di bimûno
Ziracay çimsîya ya mi

Miradî yay çim di bimûno
Dayê lêro, lêro lêro
Miradî yay çim di bimûno
Ziracay Borûnay mi

Dayê lêro, lêro lêro
Dayê lêro, lêro lêro
Dayê lêro, lêro lêro
Ziracay çimsîya ya mi

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar : 10, Zimistan 2000 de amê çap kerdîş

57-Sebray Mi

Sebray mi ha sebray tu kul kerd vêr kiştê mi
Pîyeru siya myun çimundo
Sebray mi ha sebray mi tu kul kerd vêr kiştê mi
Gilê pişt myun ermundê
Tu kul kerd vêr kiştê mi
Ma şinî kêna qij verra
Sebray mi ha sebray mi
Kêna qij ma nidunî
Tu kul kerd vêr kiştê mi
Rizqê yay kuari di bimûno
Sebray mi ha sebray mi
Ciyezê yay gale di bimûno
Tu kul kerd vêr kiştê mi
Lingê yay zengu di bimûno
Sebray mi ha sebray mi
Tu kul kerd vêr kiştê mi

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :1, hamnan 1997 de amê çap kerdiş

58-Werî Xanê

Werî xan werî xan werî xanê xanay mi
Werî can werî can werî canê tib canay mi

Xanê baxçe biyê dûno xanay mi
Xanê baxçe biyê dûno tib canay mi
Biyê biyê mişmişûna xanay mi
Biyê biyê mişmişûna tib canay mi
Mişmiş werê gerguşo xanay mi
Mişmişo tal û tirşo tib canay mi
Xanê biye emşi meşue xanay mi
Canê biye emşi meşue tib canay mi
Dayk çik pot çiko weşo xanay mi
Çiko weş zingil xweşo tib canay mi

Werî xan werî xan werî xanê xanay mi
Werî can werî can werî canê tib canay mi

Xanê baxçe biyê dûno xanay mi
Canê baxçe biyê dûno tib canay mi
Biyê biyê xîyarûna xanay mi
Biyê biyê xîyarûna tib canay mi
Xîyar werê kênûno xanay mi
Xîyar werê rindûno tib canay mi

Werî xan werî xan werî xanê xanay mi
Werî can werî can werî canê tib canay mi

Xanê baxçe biyê dûno xanay mi
Canê baxçe biyê dûno tib canay mi
Biyê biyê zebeşûna xanay mi tib canay mi
Biyê biyê zebeşûna tib canay mi
Zebêş werê xwertûnê xanay mi
Zebêş werê merdûnê tib canay mi

Werî xan werî xan werî xanê xanay mi
Werî can werî can werî canê tib canay mi

Not: Na deyiri kovara "Armanç" di vécîyay

59-Zirav

Zirav zirav ziravê lêyro lêyro ha lêyro
Zirav zirav ziravê axçîngê kafir bavê
Kênê şîni hesarî lêyro lêyro ha lêyro
Kuênî byestunun şarî axçîngê kafir bavê
Semet liçê xîyarî lêyro lêyro ha lêyro
Kuênî keberun şarî ax çîngê kafir bavê
Zirac qica qum veta lêyro lêyro ha lêyro
Umbazûn ra serkota, ax çîngê kafir bavê
Daykê zirav cinveta, lêyro lêyro ha lêyro
Owk deruni di hesreta, ax çîngê kafir bavê
Kutik belek girawo lêyro lêyro ha lêyro
Puncê zirav dirnawo axçîngê kafir bavê
Dayk cîri pînê padawo lêyro lêyro ha lêyro
Pînê yay zi dimayawo axçîngê kafir bavê

Not : Na deyir kovarê „Vate“ de amê çap kerdiş

60-Sêlîmo-2

Hew yarîya yarîya
Selîmo lawo yarîya
Hew yarîya yarîya
Selo Selo yarîya

Bejnê kênek barîya
Hew yarîya yarîya
Him derga him barîya
Selo Selo yarîya

Heyatê Sêlîm tarîya
Hew yarîya yarîya
Yew piç piç te de bîya
Selo Selo yarîya

Piç piçê cînîyo myêrdîya
Hew yarîya yarîya
Kum dîya kum nidîya
Selo Selo yarîya

Kum dîya mijdunîya
Hew yarîya yarîya
Mijduna kutmînîya
Selo Selo yarîya

Hew yarîya yarîya
Selîmo lawo yarîya
Hew yarîya yarîya
Selo Selo yarîya

Not : Na deyir kovaré „Vate“ de amê çap kerdîş

61-Dayê Nigeno

Pey bûnûn a cit keno
Dayê dayê nigeno
Pey bûnûn a cit keno
Bêzê wayê nigeno

Birr û teli veceno
Dayê dayê nigeno
Birr û teli veceno
Bêzê wayê nigeno

Verb o Ekrak¹ helneno
Dayê dayê nigeno
Verb o Ekrak helneno
Bêzê wayê nigeno

Owkê Tîyefkar² niweno
Dayê dayê nigeno
Owkê Tîyefkar niweno
Bêzê wayê nigeno

1 Ekrak yew dewê Palî ya

2 Tîyefkar Nizdîyê Ardurek de yew mintîqa ya

Pey destûn – rîy xwi şuweno
Dayê dayê nigeno
Pey destûn – rîy xwi şuweno
Bêzê wayê nigeno

Lacî xalê xwi geno
Dayê dayê nigeno

Lacî xalê xwi geno
Bêzê wayê nigeno

Murûn xalê xwi weno
Dayê dayê nigeno
Murûn xalê xwi weno
Bêzê wayê nigeno

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :3, Zimistan 1998 de amê çap kerdış

62-Çi Wenik o

Çi wenik o, mar xuşeno, dayê dayê
Çi wenik o, mar xuşeno, dayê dayê

Cey mi bûnc lewey bûnûno, dayê dayê
Cey mi bûnc lewey bûnûno, may min kuarê

Cey mi bûnc baxçey Hemûno, dayê dayê
Cey mi bûnc baxçey Hemûno, dayê kuarê

Cêro yen Rîz Xelê Hemûno, dayê dayê
Cêro yen Rîz Xelê Hemûno, may min kuarê

Cêro yen Rîz Helê Hemûno, dayê dayê
Cêro yen Rîz Helê Hemûno, may min kuarê

Vilê tuzbûn xwi key dûno, dayê dayê
Vilê tuzbûn xwi key dûno, may min kuarê

Pey awir çimûn xeber dûno, dayê dayê
Pey awir çimûn xeber dûno, may min kusrê

Postacî Elê Herz Xurzûn o, dayê dayê
Postacî Elê Herz Xurzûn o, may min kuarê

Posta ûncen Pîrûn³ miyono, dayê dayê
Posta ûncen Pîrûn miyono, may min kuarê
Bar ken tore y pircinûno, dayê dayê

Bar ken tore y pircinûno, dayê dayê
Bar ken tore y pircinûno, may min kuarê

Pîy mi şino Şûm, Helebo, dayê dayê
Baykî mi şino Şûm Helebo, may min kuarê

Mi ri fistûnê bin xetî ûno, dayê dayê
Mi ri fistûnê bin xetî ûno, may min kuarê

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :3, Zimistan 1998 de amê çap kerdış

3-Yew qezayê Diyarbekîr a.

63-Heval

Hevalê mi ha bermena
Hesrûn wirdîyûn gurgumena
Dismal gena esterna
Terkî dayk û bayk nikena

Astuar`hevalê leng o
Odê hevalê teng o
Dalpûn kerd rengo-rengo
Heval meberm, zûma xuert o

Heval hanî ya cuar di yena
Nar û wer`xwi niewnîyena
Por û biskûn`xwi tadena
Cîgerê xortûn helnena

64-Emê

Her emê, emê emê, her emê, emê emê
Her emê, emê emê

Em emê mîrûn a
Dost-yarê wezîrûn a
Her emê, emê emê
Em pocena nûnî-tîrûn
Vecena şûmê mîrûn
Her emê, emê emê

Em xwi no berî ver o
Por`sur ho çimûn ser o
Her emê, emê emê

Ez şîrî kûm tu bero
Sûnd wûnen, ez ha ver o
Her emê, emê emê

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :23, Zimistan 2004 de amê çap kerdîş

65-Yega Pîllo Filhono

Yega pîllo filhono
Yow ho mûndi owk dûno
Mûnen baykê kenûno
Keyna qic mi nêdûno
Hurmet ken kiyed mûno
Ha ha nînna, ha ninna
Ken niken, mi dim nîna

Tu serî holî rito
Tu binî holî rito
Mi tu ra çim şikito
Tu mi ra ri nimito
Ha ha nînna, ha nînna
Ken niken mi dim nîna

66-Owkê Saxir

Ninna nîna, nînnawa
Nînnay şarî Wisfûna
Nînnay kaşûno kuşûna
Pûş palaxê vaşûna

Owkê Saxir yow wîta
Îna dowid yow tuta
Tutek mehla ra veta
Înkê mahla bê şureta

Arêkerdax: Séyîdxan Kurîj
Çime: Sîwûn ra berber Mistefa

67-Dayê Mîro Vûno

Dayê bego şûno, dayê mîro vûno
Dayê hewaro derdê mi girûno
Dayê ez û mîr xwi gawûnî
Bawo ez û begê xwi gawûnî
Dayê ma gawunê gawun û guelkûnî
Bawo ma gawûnê gawûn û guelkûnî

Dayê ma gawûn bên bûnî Wasmûnî
Oy ma gawûn bên bûnî Wasmûnî
Dayê taştê mîn û mîr mi di nûnî
Bawo taştê min û mîr mi di nûnî
Dayê ma çi buri çi bidi der û cîrûnî
Oy ma çi buri çi bidi der û cîrûnî

Dayê bego şûno, dayê mîro vûno
Dayê hewaro derdê mi girûno

Dayê Eywûnê begê mi hîraya
Oy eywûnê mîrê mi hîraya
Dayê mi şita, rita xemilnaya
Oy mi şita, rita xemilnaya

Dayê bego şûno, dayê mîro vûno
Dayê hewaro derdê mi girûno

68- Îslo Dilo 2

Îslo dilo lo dilo, hay lo dilo lo dilo
Îslo dilo lo dilo, kul mi girûno dilo

Ma şinî warê heydêri (1)hay lo dilo lo dilo
Ma şinî warê heydêri (1)kul mi girûno dilo

Kuemê ma ha pêr sêra îslo dilo, lo dilo
Kuemê ma ha pêr sêra kul mi girûno dilo
Pencirê sera sêrî, îslo dilo lo dilo
Pencirê sera sêrî, kul mi girûno dilo
Verba Kuemê muxtari îslo dilo lo dilo
Verba Kuemê muxtari hay lo dilo delîlo
Mastî sibay weniko îslo dilo, lo dilo
Mastî sibay weniko kul mi girûno dilo
Nuno kuêrîyek pedeko, îslo dilo lo dilo
Nuno kuêrîyek pedeko, dil mi delîlo dilo
Kundîyez bîgir xwi pîze ko îslo dilo lo dilo
Kundîyez bîgir xwi pîze kul mi girûno dilo
Torûn ma bîya pîyesero îslo dilo lo dilo
Torûn ma bîya pîyesero hay lo dilo delîlo
Vêvê ma bunc tebero îslo dilo lo dilo
Vêvê ma bunc tebero kul mi girûno dilo
Têmezî bunc surat sero îslo dilo lo dilo
Têmezî bunc surat sero dil mi delîlo dilo

69-Cîranê Cîranê

Cîranê cîranê cîrana min
Hevalê hogirê bermalîya min

Na cîrana mi bermena cîranê cîranê cîrana min
Hesrun çimun girgirnena Hevalê hogirê bermalîya min
Qum şîrino terk nikena Cîranê cîranê cîrana min
Terkê dayka xwi nikena Hevalê hogirê bermalîya min

Heval meberm zuma kalo Cîranê cîranê cîrana min
Îşlîg zumay tegelkena Hevalê hogirê bermalîya min

Cîrana hunîya cyerdo yena Cîranê cîranê cîrana min
Cyerdo yena dêst mi gena Hevalê hogirê bermalîya min
Dêst mi gena rêqisyena Cîranê cîranê cîrana min
Lingê govend xelitnena Hevalê hogirê bermalîya min

Cîranê cîranê cîrana min
Hevalê hogirê bermalîya min

Not : Na deyir kovarê „Armanç“ de amê çap kerdîş

70 - Dayê Vûno

Dayê vûn, day vûn, day vûnô, dayê vûn, day vûn, day vûnô

Dayê vûn day vûn, day vûno, çim sîyay Xatê Milûno

Rîyê Dugernûn(1) xîçlûno day vûn, day vûn, day vûno

Rîyê Dugernûn xîçlûno ax dêrd kejûn bîyerûno

Kûm ki gêrên rindûno day vûn, day vûn, day vûno

Kûm ki gêrên rindûno çim sîyay Xatê Milûno

Wa bîyer ma şin Musîyûno(2) day vûn, day vûn, day vûno

Wa bîyer ma şin Musîyûno ax dêrd Xatê Milûno

Musîyûn cay Kej – bîyerûno day vûn, day vûn, day vûno

Musîyûn cay kej bîyerûno, çim sîyay Xatê Milûno

Şo şîya nîmê şowûno day vûn, day vûn, day vûno

Şo şîya nîmê şowûno, çim sîyay Xatê Milûno

Leqnên zurbê berûno day vûn, day vûn, day vûno

Leqnên zurbê berûno, ax dêrd Xatê Milûno

Bîya qîj - qîjê dîkûno day vûn, day vûn, day vûno

Bîya qîj - qîjê dîkûno, çim sîyay Xatê Milûno

Dayê vûn, day vûn, day vûnô, dayê vûn, day vûn, day vûnô

Dayê vûn day vûn, day vûno, çim sîyay Xatê Milûno

1 – Yew dewê Çolîg a.

2 – Yew dewê Çolîg a

71 - Memunî

Memunî memunî, yar memunî memunî
Memunî memunî, zerîyê nav heyranî

Memun yena cyer ra, yar memunî memunî
Delal yena cyer ra, zerîyê nav heyranî

Xwi vecena têrî, yar memunî memunî
Xwi vecena têrî, zerîyê nav heyranî

Şina Guênîg cyêrî, yar memunî memunî
Şina Guênîg cyêrî, zerîyê nav heyranî

Memunê Elî ya, yar memunî memunî
Delalê Elî ya, zerîyê nav heyranî

Dueşek û xalîya , yar memunî memunî
Dueşek û xalîya, zerîyê nav heyranî

Memun yena cyer ra, yar memunî memunî
Memûn yena cyer ra, zerîyê nav heyranî

Memûn solay surî, yar memunî memunî
Delal solay surî, zerîyê nav heyranî

Pay nawo qeturî , yar memunî memunî
Pay nawo qeturî, zerîyê nav heyranî

Memun yena cyer ra, yar memunî memunî
Memûn yena cyer ra, zerîyê nav heyranî

72 - Hoy Dil, Hoy Dil

Hoy dil, hoy dil, hoy dil, lo lo dilê min, lo lo dilê min
Hoy dil, hoy dil, hoy dil, lo lo dilê min dayê zerrê min

Dilkim îro yeke, lo lo dilê min, lo lo dilê min
Dilkim îro yeke, lo lo dilê min dayê zerrê min

Dor malan kelek e, lo lo dilê min, lo lo dilê min
Dor malan kelek e, lo lo dilê min dayê zerrê min

Qîza malan feleke e, lo lo dilê min, lo lo dilê min
Qîza malan felek e, lo lo dilê min dayê zerrê min

Buka malan kelek e, hoy dil, lo lo dilê min, lo lo dilê min
Buka malan kelek e, lo lo dilê min dayê zerrê min

Dilkim dil pîr nabe, lo lo dilê min, lo lo dilê min
Dilkim dil pîr nabe, lo lo dilê min dayê zerrê min

Cahîl bê yar nabe, lo lo dilê min, lo lo dilê min
Cahîl bê yar nabe, lo lo dilê min dayê zerrê min

Hoy dil, hoy dil, hoy dil, lo lo dilê min, lo lo dilê min
Hoy dil, hoy dil, hoy dil, lo lo dilê min dayê zerrê min

*Arêkerdax: Seyîdxan Kurij
Vatox: Kur ra Nîzamedîn*

73 - Zewaco Bê Zêr Qe Mevaco

De mi ri vac, de mi ri vac, de mi ri vaco
De mi ri vac, de mi ri vac, de mi ri vaco
De mi ri vac, de mi ri vac, de mi ri vaco
Zewaco bê zêr qe mevaco

Rîyê Çolîg vîrajo de mi ri vac, de mi ri vac, de mi ri vaco
Rîyê Çolîg vîrajo zewaco bê zêr qe mevaco
Çolîg ra şin qerajo de mi ri vac, de mi ri vac, de mi ri vaco
Çolîg ra şin qerajo zewaco bê zêr qe mevaco

Derd û kulî kênûn zewaco de mi ri vac, de mi ri vac, de mi ri vaco
Derd û kulî xwertûn zewaco, zewaco bê zêr qe mevaco
Derd û kulî vêvnûn yew laco ,de mi ri vac, de mi ri vac, de mi ri vaco
Derd û kulî pîrûn nimaco, zewaco bê zêr qe mevaco

De mi ri vac, de mi ri vac, de mi ri vaco
De mi ri vac, de mi ri vac, de mi ri vaco
De mi ri vac, de mi ri vac, de mi ri vaco
Zewaco bê zêr qe mevaco

Deyirî Xêribiye

Myanî her cemaat de deyirî xêribê estî. Myani şarî ma de cuwa ver hêna yan camîyêrd şînî esker yan semedî xebate şînî bajaranî Tirkîye yan zî kênê zewicîyayn şînî xêribê. Heta nê seranî pêyanan deyirî xêribê hêna zas îna çîyan ser bî. La nê seranî peyanan de şarî ma şîyo Ewropa, no rid ra nika deyiranî xêribê de behsê welatanî ewropa zi verîyena.

Deyirî xêribê hêna zaf cînîyan vatî. Yan dadî qicanî xo ser, yan cînî myerdê xo yan zi waştî xo ser, yan wayan birayanî xo ser vatî. Nê deyîran de yew hesret uu zertenikê cînîyan esta.

Nê deyiran de qalî sey "Mîrê mino", "Biko", "Birawo", "Delalî mi" verîyenî. Ita de mîr mehnay biray de vacîyeno.

74 -Haydê Haydê Mîrê Mino

Haydê haydê haydê haydê
Haydê haydê mîrê mino

Mîr mi qîrbûn cendirmê koti myûn dewino
Bêg mi qîrbûn dun ra şînî kê muxtarûno
Bego qîrbûn vun ma ard polesê eskerûno
Mîr mi qîrbûn tu sera bîya yew pirûno

Haydê haydê haydê haydê
Haydê haydê mîrê mino

Bego qîrbûn tu sera bîya niweşê hot serûno
Mîro qîrbûn tu sera bîya wahar derdun û kuilûno
Bego qîrbûn dayk û bayk ez eşta niwêşxûnûno
Dayê qîrbûn derd û kuilê mi girûno

Haydê haydê haydê haydê
Haydê haydê mîrê mino

*Arêkerdox: Seyîdxan Kurij
Vatox: Eli Kurij*

75-Eman Eman

Delal qirbûn mi va, rîyê Palî(1) sinacîyero, rîyê Palî sinacîyero
Delal qirbûn mi va, pal vêcîyeno salincîyero, pal vêcîyeno salincîyero
Delal qirbûn mi va, wilay xelag tu mi het ra da ra tu xinçîyer kua mi cîgero
Ax eman eman xerîbîyê

Delal qirbûn mi va, kuê ma nîyî kaş û kuşo
Delal qirbûn mi va, ez û ti ma ti ra gêrên sey çawişî
Delal qirbûn mi va, wilay xelag tu mi het ra da ra mi va ez xinçîyer bigîr
xwi bikişî
Ax eman eman xerîbîyê

Delal qirbûn mi va, rîyê veruêc rio raşto, rîyê veruêc rîyo raşto
Delal qirbûn mi va, mi pîyer û biskê xwi viraşto, pîyer û biskê xwi viraşto
Delal qirbûn mi va, wilay xelag mi da ra, mi xatirî ser û nîmi tu ra waşto
Ax eman eman zer çetîna, mi gunawo

Delal qirbûn mi va, qeregualo sera sero, qeregualo sera sero
Delal qirbûn mi va, kekê mi îta nîyo şîyo eskero
Delal qirbûn mi va, qay humay ti, ti ra vacî, wa lezi bîyero
Ax eman eman xerîbîyê

1 – Yew qezaya Xarpêt a.

76- Xerîbê Almûnyawo

Heywax muxiba delal ti sera şina mi ra vaco
Kênay terês ti sera şina mi ra vaco
Bexê dînê zerê tu mûnena toqa sacco
Kubara dînê xwi nat-weta meerz, ina dinya di nûni mergo, nûn zewaco

Eman, eman, eman, eman, eman eman xêrîbîyê
Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêrîbîyê

Heywax bexê dînê rîyê veruêc rîyo raşt o
Kênay terês rîyê veruêc rîyo raşt o
Delal qirbûn kenûn kuricûn ti ra pîyer û biskê xwi viraşto
Bexê dînê waxtigo mi vêr da Almunya, mi xatir ser û nîmi tu ra waşto

Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêrîbîyê
Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêrîbîyê

Heywax delal qirbûn ez mirena sêr mi sazko
Delal qirbûn ez mirena sêr mi sazko
Kubarê dilê gumûn berzo, hesrûn wariko
Bexê dînê waxtigo mi vêr xwi da xêrîbê, zera safî ra mi ri helalko

Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêrîbîyê
Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêrîbîyê

Heywax delal qirbûn mi radawo, tu radawo
Bexê dînê mi radawo, tu radawo
Kubar dilê mi dest û quelê tu tadawo
Delal qirbûn hesrûn çimûn mecalê tu birnawo

Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêrbîyê
Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêrbîyê

Heywax delal qirbûn mi radawo, tu radawo
Kubar dilê radawo, tu radawo
Bexê dînê mi vêr dawo gawirê Almunyawo
Zirac qirbûn wilay-bîlay ez bîya mehkumê mai dinyawo

Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêrbîyê
Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêrbîyê

Heywax delal qirbûn sêr Almûnya mic – dumûn o
Kubar dilê bin Almunya mic – dumûn o
Bexê dînê serra gêrên tîyarêyo
Zirac qirbûn wilay-bîlay ez bîya hesretê Berîvûn o, Berîvûn o, Berîvûn o,
Berîvûno der girûno

Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêrbîyê
Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêrbîyê

Heywax delal qirbûn Ez Almunya di ya, ti Şîrnûn(2) di ya
Kênay terês Ez Almunya di ya, ti Şîrnûn di ya
Bexê dînê çim mi hûno rîyûnun di yo
Zirac qirbûn hetûn ki yo yeno, ez persena, la nîye mektubo, nîye telefon o

Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêrbîyê
Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêrbîyê

Heywax delal qirbûn kuê hesarêk warê ma yo
Kubar dilê Qeregualo(2) warê ma yo
Bexê dînê sey cenêta dewê ma yo
Zirac qirbûn ez bîya hesretê welat ma yo

Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêribîyê
Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêribîyê

Heywax delal nat Hesarêk(3) çalo - wêkî yî, wêt Hesarêk çalo - wêkî yî
Bexê dînê Zirac yeno ziracî nê warêk o
Zirac qirbûn dêst xwi bidi dêst mi, ma şimi sêrî Girdbelêko(4)
Kubara dilê belka hûma ma bido qay xatirê bimbarêko

Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêribîyê
Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêribîyê

Heywax delal teber paka yo, astarêyî
Bexê dînê teber paka yo, astarêyî
Zirac qirbûn sêr ina Almunyaya mêrat pîyer qışlêyî
Kubara dilê wilay – bîlay tu zerê mi kerda quilib quilo, pencirêyo

Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêribîyê
Eman, eman, eman, eman, e,man eman xêribîyê

1 – Çolig di yew mintiqa

2 - Kur yew dewê Çewlîg a

3 -Hesarek binatê dewan KUR, KUERMUN û Palî di yew Kuo (Kue)

4 - Girdbelek binatê dewê KUR û Palî di yew zîyaret a

77-Lawiko Lawo

Lawiko lawo ti rueniştê serê bûn di
Ti pê çimûn û biryûn ewil dûnî, ewil dûnî
Lo lo mi nizûna ti se vûnî, ti se vûnî
Mehmud mi û Hesên mi vêr xwi da welatê Almûnyawo
Lo lo zerre û cigêr mi tadûnî, mi tadûnî
Ax ax eman eman, eman eman

Lê lê wayê têrî yeno, têrî çiyêrî, têrî çiyêrî
Lo lo nişenû pelê mixmixêrî, mixmixêrî
Lo lo têro qirbûn ti welatê Mehmud mi ra nînî
Ti bîyarî yew xebera hendi xêri, hendi xêri
Ax ax eman eman, eman eman

Lawiko lawo têrî yeno têrî Muşî, têrî Mûşî
Lo lo wirim keno sey çawişî, sey çawişî
Lê lê wilay ez hend qayila Mehmudê xwi
Û Hesênê xwi het ruenişî, het ruenişî
Ax ax eman eman, eman eman

Wayikê wayê, derdê dilê mi girûn o
Lê lê nîye dari yo, nîye dermûn o
Lê lê ez se kirî, ez se kirî ?
Lê lê ez derdûn û kulûnê xwi ça kirî, yazi yawûn a hali kirî
Lê lê çodê min ey xêrxwaz çîno, ez het ruenişî

Ez wîrdi wîrdi luemûnê xwi pê kirî
Ax ax eman eman, eman eman

Lo lo eman eman mi têna ri, tim têna ri
Lo lo şewî payîz şewî derg î, şewî derg î
Lo lo ez û Mehmûdê xwi û Hesenê xwi ruenişî
Lo lo ma wîrdi wîrdi qalî kerdî, qalî kerdî
Ax ax eman eman, eman eman

Wayê qîrbûn îta ra Almûnya ya mêrat rîyo dur o, rîyo dur o
Lê lê mi nizûna şar Almûnya pîyer xêrîb o, pîyer xêrîb o
Lê lê Kûm ina Almûnya ya mêrat îcad kerda
Wi dinya di mevaj bexto, lêr û lûro, lêr û luro
Ax ax eman eman, eman eman

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :1, hamnan 1997 de amê çap kerdiş

Deyirî Zêr yan zi Deyirî Koyan

Nê deyirî heskerdişê. Ca ca ti ra vanî deyirî zêr, ca ca zi vanî deyirî koyan. Nê deyirî hêna zaf pesî ver de, sêd de yanî koyan de vaciyeni. No rid ra ma het vanî deyirri koyan. La esasî xo de nam1ê no qede deyiran deyirî zêr (heskerdiş) î. Sey her millet kurdan myan de zi heskerdişî cînî û camîyerdan çiko tebî yo. Nê deyirî ge-ge cînî waştî xo heskerdê xo ser vato, ge-ge zi camîyêrd waştîyê xo ser vato.

Deyirî ke camîyerdan vatî, te de qalî sey "Muxiba delal", "Kubar dînê", "Rindê mi", "Delalî" ûçb verîyenî. Deyirî ke cînîyan vatî, te de qalî sey "Lacek lawo", "Lacî terês", "Lo lo qirbûn" ûçb verîyenî.

78 - Ez Terkî Tu Nikenû

[Lacek vûnû:]

-Keynê, mi va „ê“ yo, tu va „ê“ yo
Serr û aşmê ma qedêyo
Mi ûna kerd
Sipî perrê mi temrî yo, tu gilê yo

[Keynek vûna:]

-Ez niver a, ti wever a
Mîrçikê Hesarikî pel kerdû min û tu ser a
Ez terkî tu nêkenû
Heta perdey mergî û cacimî bîrî mi çimûn û burûn ser a
Ez kenû emşo hoy şîrî
Ez nêşkenû layûn û owkûn vîyerî
Kîbarî mi şinû esker û kuwenû mi vîrî
Ez şêrû dest û lingûnî yi zîyaret kirî

[Lacek vûnû:]

-Keynê, ma şinî in hetî serî
Varûnû wesarî yenû min û tu rî
Keynê, ti Alley kena
Ez şiyû esker ti mi dim nîrî

79-Kueyî ma

Kuey ma kue yo, qeyd û bend î
Şûnûnî ma pa qetar wendî
Bextê ma di holî şîy û xirabî mendî
Kuey ma kue yo, kuê berzên o
Zarecî kuey ma kul û lalî gûn o
Xelkî rî mal û melalî dunya mûno
Ez nail çimûnî tu yê sîyayûn o
Vengî zel yenû in zimûn di
Veng şinû-yenû in qilûn mîyûn di
Hûnî mi nîno cilûn miyûn di
Keyna, ma şinî inî dîyarî
Ma hewar biki inî zîyarî
Emrê Rebbî cuarîni bibû, ez tu biyarî

80-Rîyê Veruêj Rîyo Raşt o

Lê lê delal mi va, rîyê veruêj(1) rîyo raşto, rîyo raşto
Lê lê delal tu ti ra pîyer û biskê xwi viraşto, xwi viraşto
Lê lê mi nizûna, mi xatir ser û nîm tu ra waşto, tu ra waşto
Lê lê delal naver lê yî ,wiver lê yî
Lê lê sarê xwi bur xêrbêyî
Lê lê delal zerrê mi û tu bîya pîyer qalêk û serevdeyî
Heywax mi rî heywax mi rî qeder çîno ez sekîrî

Lê lê delal vêng tu weşo, vêng tu weşo
Lê lê mi kerd gueşare kerd xwi gueşo
Lê lê şar dewê şima pîyer mi ri biyo verg û heşo
Lê lê delal emunet o yemunet o
Lê lê çim tu sîyay birîyê tu xêt o
Lê lê delal mi vatîyen, ma têrk yew bîn nikênî hetun ruejê qiyûmeto
Heywax mi rî heywax mi rî qeder çîno ez sekîrî

Lê lê delal vêr bêr baykê tu kêbero
Lê lê şar dewê şima ser amo pîyesero
Lê lê wilay ti ûca di nîyeba, ez nieşkawa ber ra bîyêr tebero
Lo lo şivûn lêro, şivûn lêro
Lo lo lacî terês pesê baykî mi têbero
Lo lo wilay ti şûnd weta amê, mi va ez tu bêrz xwi cîgero
Heywax mi rî hêywax mi rî qeder çîno ez sekîrî

Lê lê delal mi va, zera zera, zer sînena
Lê lê wilay çimûn sîyayûn girgirnena
Lê lê wilay ez yew ruej tu mevîn, rueşnayî çimûn mi kêmyena
Lê lê delal çim tu sîyayî girgiryênî
Lê lê meşue ina Çolîga mêrat bêdilyênî
Lê lê delal mi nizuna binatê ma di ser û aşmî li qedyênî
Heywax mi rî heywax mi rî qeder çîno ez sekîrî

Lo lo lacî terês esker yeno lê li taburî
Lo lo mi eşm hun dîyo lo çim cadîrî
Lo lo wilay tersê mi a tersa yi tu bêr bêrzî lo welat durî
Ax emen eman eman eman, eman eman eskerêyî
Lê lê kue ma nîyî, lê lê kêyî şarî
Lê lê wilay zirac nîya ez binalî
Heywax mi rî heywax mi rî qeder çîno ez sekîrî

1 – Dewê Çolîg „Kur“ di yew ca.

*Arêkerdox: Seyîdxan Kurij
Vatox: Kur ra Nîzamedîn*

81-Ez Aşîqa

Lê lê delal mi va, kuçê kurî(1), kuçeyo tengo
Lê lê pa wirişto çi darbendo
Lê lê mi va, qay hûmay qay peygambêr, şîma qariş mi mêbî, ez aşîqa û
zerri tengo
Heywax mi rî, heywax mi rî, qeder bibo ez tu bêrî

Lê lê delal mi va, vêr bêr baykê tu tuyêrî
Lê lê çi tueurî sera serî
Lê lê delal, ti bîya yo qilê şekêr, ti nişta mi sêr cîgêrî
Heywax mi rî, heywax mi rî, qeder bibo ez tu bêrî

Lê lê delal mi va, rîyê dêrî sinacîyero
Lê lê delal , pa wirişto salincîyero
Lê lê wilay waxtigo mi tu het ra da ra, adir eşti mi cîgero
Ax eman eman, eman eman, eman eman dil kederê

1 – Yew dewê Çolig a.

*Arêkerdox: Seyîdxan Kurij
Vatox: Kur ra Nîzamedîn*

82-Ez Xêrîba Xêrîbê Di

Dayê qirbûn Hawa yeno wişi wişo
Delal qirbûn ti imeya mi vyerta şîya muşo
Dayê qirbûn Hawa yeno wişi wişo
Delal qirbûn ti imeya mi vyerta şîya muşo
Delal qirbûn tu zerrê mi kerda sey mişmişo
Delal qirbûn tu zerrê mi kerda sey mişmişo
Eman eman eskerêyê

Delal qirbûn ez xêrîba xêrîbê di
Dayê qirbûn warê ma ho myûn warûn di
Delal qirbûn ez xêrîba xêrîbê di
Dayê qirbûn warê ma ho myûn warûn di
Delal qirbûn to şew û ruej ha mi hûnûn di û xîyalûn di
Delal qirbûn to şew û ruej ha mi hûnûn di û xîyalûn di
Eman eman eskerêyê

Dayê qirbûn vêr mi di yena sûrasipî
Delal qirbûn pê dûna mi tîva barî
Dayê qirbûn vêr mi di yena sûrasipî
Delal qirbûn pê dûna mi tîva barî
Lê lê mi va, kênay terês ez bêrz tu sera layê marî
Lê lê mi va, kênay kutîk ez bêrz tu sera layê marî
Eman eman eskerêyê

Dayê qirbûn warê ma yo sera sero
Delal qirbûn kekê mi îta nîyo şû eskero
Dayê qirbûn warê ma yo sera sero
Delal qirbûn kekê mi îta nîyo şû eskero
Dayê qirbûn mi va, emser çend sêrî yo nîye kaxito, nîye xebero[^]
Dayê qirbûn mi va, emser çend sêrî yo nîye kaxito, nîye xebero
Eman eman eskerêyê

Dayê qirbûn sêr qeregal ma di mêrgî
Delal qirbûn bin Qeregal(1) ma di mêrgî
Dayê qirbûn ti ra gêrênî di vêrgî
Delal qirbûn ti ra gêrênî çutê vêrgî
Dayê qirbûn dun merdim ri darbê mêrgî
Keçê dînê dun merdim ri darbê mêrgî
Eman eman eskerêyê

1- Dewê Çolig "Kur" di yew ware.

*Arêkerdox: Seyîdxan Kurij
Vatox: Kur ra Nîzamedîn*

83-Hûnîya Yena, Hûnîya Yena

Lê lê mi va, hûnîya yena, hûnîya yena
Lê lê çem û çaqûn tyeşunena
Lê lê qay hûmay, qay peygambêr şima xwi bidî kîşt, waştî mina
şarmîyena

Lê lê delal kuê ma nîyî, le kuê darbêndî, kuê darbêndî
Lê lê şûnûn gawûnûn ti ra qetar wêndî, qetar wêndî
Lê lê wilay mi va, bext min û tu ri hol pîyer şîyo, xirab mêndî

Lê lê delal ez niweşa lê miko miko, lê miko miko
Lê lê delal ti şue bîya mi seri doktor suko, doktor suko
Lo lo doktor tu hûmay cuarîn sînênî, ti derdûn – kuilûn mi dari kîro, mi
dari kîro

Arêkerdax: Seyîdxan Kurîj

Vatox: Elî Kurîj

84-Delal Qirbûn

Delal qirbûn mi va, dê biye ma şim lê ina çalo
Rindê rindûn mi va, ti mi ri vac lê di çekuyî qalo
Kenay terês mi va, ti mi ri vaco lê ez bermena
Hesrûn bester pê desmalo

Delal qirbûn mi va, mi kerd yarî lê tu kerd yarî
Rindê rindûn mi va, yarî ma şî lê raştê warî
Kenay terês mi va, ti çim sîya ya lê beşna barî
Ma ser imo kerre û darî

Delal qirbûn mi va, wisar imo vûm vilikî
Rindê rindûn mi va, owkê derûn lê xulxulikî
Kenay terês mi va, di ruêc emir mino dinya ra, lê ez ay zi qirbûn tu kî
Ez inî derdûn xwi bêr ça kî

Delal qirbûn mi va, payîz imo lê hawa yeno
Rindê rindûn mi va, pêl gil darûn lê ruçikyeno
Kenay terês mi va, owkê erdûn lê miciqyena
Qey zerrê mi pîr nibena

*Arêkerdox: Seyîdxan Kurj
Çime: Eli Kurj*

85-Ziracî Xwarêk

Delal qirbûn zirac yeno zirac xwarêk(1) o, zirac yeno zirac xwarêk o
Delal qirbûn mi va, zirac xwarêk pel teniko, zirac xwarêk pel teniko
Delal qirbûn wilay ez û ti ma têrk yewbîn nêkenî heta kengerî kaşûn bi
zeriko

Delal qirbûn mi va, hûniya yena, hûniya yena
Delal qirbûn mi va, çimûn û biryûn gêrgirreno, gêrgirreno
Delal qirbûn mi va, qay alay şima qarîş ci nêbî, waştî min a şarmîyena

Delal qirbûn mi va, hora û paka astereyî
Delal qirbûn mi va, sêrr ina Kur`a mêrat piyer qîşlêyî
Delal qirbûn mi va, wilay tu zerrê mi kerda piyer quilib û quilo pencirêyî

Delal qirbûn mi va, riye gawûn(2) salinciyero
Delal qirbûn mi va, pa vêcyenî salinciyerî
Delal qirbûn mi va, helag tu mi het ra da ra , mi va tu xinçîyer kua mi
cîgero

1 - Dewê Çolîg „ Kur“ di yew ca.

2 - Dewê Çolîg „ Kur“ di yew ca.

86-Mîrê Palî

Yegawo cyêrîn şîne dawo
Mîrê Palî(1) kel ve dawo
Bext min û turi remayişi têrîkyawo
Heywax mi rî, heywax mi rî, mala mi rî
Lê lê ina Kur(2) a mêrat di mexlêyî
Lê lê mexla cyêrîn syeringeyî
Lê lê ez xwi ya cuwar unîyaya ti ew ca di nibîya
Mi va dê Kur a mêrat xir û xirabîya

Hêywax mi rî, hêywax mi rî, mala mi rî
Lê lê delal vêr bêr bayk tu li di şiqî
Ez û tu ma pîya aşiqî
Lê lê kûm binatê di zerûni di şêytûnê - fesadê bikiro, minafiq o
Eman eman eman eman dil kederî

Lê lê delal kuçê Kur î kuçê têng î
Lê lê pa rueniştî çend kênekî
Lê lê mi va qay humay, qay pexêmbêr şima qarîş mi mêbî, ez aşîqa , zeri tenga
Heywax mi rî heywax mi rî, qeder bibo ez tu bêrî
Lê lê delal rîyê dewi sinacyero
Pa wiriştî salinciyero
Lê lê waxtigo ez tu hetra wiriştî, adir koti mi cîgero
Eman eman,eman eman dil kederî

Vêr bêr baykê tu tuyêrî, çi tuyêrî serasêrî
Lê lê delal ti bîya yew qilê şeker, ti nişta min lê cîgêrî
Lê lê delal qeder bibo ez tu bêrî, qeder çînîyebo ez sekîrî
Heywax mi rî, heywax mi rî, qeder bibo ez tu bêrî
Lê lê miva hunîya yena hunîya yena
Çelmê çalim pîyeser erzena
Qay humay şima xwi bidî kiştî, waştî mina şarmîyena
Eman eman ,eman eman dil kederî

1-Yew qezayê Xarpêt(Elazâi)

2-Yew dewê Çolig a

87 - Lacey Lawo

Lê lê delal Ruej vêcyeno ini dere do
Ziraj qaqibnena ini kere do
Kênay terês ez kena nikena
Dêrd tu nivyeceno mi zere ra
Dayê Rîyê veruêj(1) rîyo rašto
Kîbar dilê mi ti ra pyer virašto
Lê lê dayê waxtigo vêr xwi da xêribê mi xatir di serûn ti ra wašto.
Delal qirbûn ti bîye ma şînî virsnê li darûno
Bexê dînê ti bîye ma şînî zîyaretê li miradûno
Kûm binatê ma di şêytûnê bikir, hot bêr cexnim ci ri abo
Lacey lawo ti çarayî, ti çarayî
Tu zumbîyêl sîyayî pêd qeldayî
Lacî terês ez dinyara zaf gêraya, mi zafê sê tu xapînayî paverdayî
Delal qirbûn bîye ma şînî zerrê layî
Bexê dînê qayîşt eşto darê sayero
Wilay bîlay mi têrk ayî çimun sîyayûn nikêrdiyen, mi nizûna tarî şundî li
dîyawo
Lacey lawo vêng tu weşo , vêng tu weşo
Berxo dîno mi kerd gueşare kerd xwi gueşo
Lo lo mi nizûna emser çend sêro dinya ra tu ri bîya verg û xeşo.

1 – Dewê Çolig “Kur” di yew ca yo.

88- Lê Lê Delal

Lê lê delal ini dîyari dîyarê gazo
Ti bermena kul û nazo
Lê lê delal sabir bikir ez şûêr esker bîyêrî tu biwazo

Lacî terês ti xemalî ti xemalî
Çim tu sîyayî yo hîlalî
Lo lo pes û diwar tu nivecenu hetun şumê vêvî û dêskînarî

Lê lê delal, ez kumir vaco kumir vaco
Sêr ina kurê ma yew bajar gico
Lê lê delal heyf mi yenu tu ,ti seruni di pîlo qûm di qic a

Lê lê delal ez navera ti wivera
Emiro reşo min û tu serra
Lê lê mi va, ez dinya ra bigêr yêw bîyarî canê xwi ri

Lê lê delal mi yew vengo tu yew vengo
Pîyêr tu sîyawo hotî rengo
Lê lê waxtigo mi vêr xwi da xêribê zerra mêrat xend bî tengo

Lê lê delal vêr bêr baykê tu hezazo
Ti bayk xwi bişaw wa bîyero mi biwazo
Lo lo lacî terês mi va, kum binatê zerrun di şêytunê – fesadê bikir ribî yi
dergah û dîvûnê xwi ra berzo.

Lê lê delal mi va, naver weko, wiver weko
Kûm binatê di zerrûn kiro,
Lê lê hûmayo cuarîn surcinûn – olîyûn kiro, sey yo jûn yin cûn kiro
Heywax mi rî, heywax mi rî, le lê wilay qedêr hûmay çîno ez sekirî

Lê lê delal mi va, beşna delal xuşxuş meko
Myûn xwertûn di mişmiş meko
Lê lê wilay mi va, 25 serr zi şuêrî, ti yê mina xwi şaş meko

Lê lê delal mi va, biye ma şinî qelay mûşî
Ma sêr gêrêno di qerquşî
Lê lê mi va, hûmayo cuarîn wicax şeytûnûn – fesadûn kuar kiro, yin
niverda ma pîye het ruenişî

Lê lê delal beşnê tu mûnena darê sus î
Mi va ez qelem bigîr, cyer ra hetûn cuar pîyer binusî
Lê lê delal şar ina dewê Kur ma kêrdî qalo, kêrd nufusî

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :1, hamnan 1997 de amê çap kerdiş

89-Wikê

Ax wikê wikê lê wikê
Wikê biya vêvikê
Xebarê mi tu ra çina
Ez feqirê de wikê
Xebarê mi tu ra çina
Ez feqirê de wikê

Yenê wellat serdino
Awkê derun ti mewo
Dinya alem vinena
Ez heq tu ra geno
Dinya alem vinena
Ez heq tu ra geno

Ax wikê wikê lê wikê
Wikê biya vêvikê
Xebarê mi tu ra çina
Ez feqirê de wikê

Riyê Çewligi berzo
Hê tede dewê azo
Derd û qul yini giruno
Semêd warê hesaro
Derd û qul yini giruno
Semêd Warê Hesar (1)o

Ax wikê wikê lê wikê
Wikê biya vêvikê
Xebarê mi tu ra çina
Ez feqirê de wikê

Ziktêyij(2) a min şirina
Dayê derdê min girino
Koyê çotlax kerd xalî
Dayê warê bav û kali
Koyê çotlax kerd xalî
Dayê warê bav û kali

Ax wikê wikê lê wikê
Wikê biya vêvikê
Xebarê mi tu ra çina
Ez feqirê de wikê

Dewê Tawsî(3) qewaxi
Dayê ti mekir ax û waxi
Ax wikê wikê lê wikê
Dayê ti mekir ax û waxi
Ax wikê wikê lê wikê

Wikê biya vêvikê
Xebarê mi tu ra çina
Ez feqirê de wikê

Esker kotu dew myuno
şari ma kerdu gejo
Ezi vuna dengbêjo
Ez laceko Çolîgij o
Ezi vuna dengbêjo
Ez xwertigo Çolîggij o

Ax wikê wikê lê wikê
Wikê biya vêvikê
Xebarê mi tu ra çina
Ez feqirê de wikê
Xebarê mi tu ra çina
Ez feqirê de wikê

1 - Çolîg di yew ware yo.

2 - Dara henî di yew eşîr a

3- Çolîg di yew dew a.

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :4, Wisar 1998 de amê çap kerdîş

90-Sera Şina

Zirac qirbun sera şina mi ra vac o
Bexê dînê zerrê tu munena toqa sac o
Kubara dînê wilay bîlay ina dinya di nuni mergo nuni zewac o
Eman eman zêr çetina mi gunaw o

Bexê dînê hora û paka astarêyi
Sêr ina Kur (1) a mêrat pîyer qîşlêyi
Keçê dînê emser çend sêrro tu zerrê mi kerda qulik qul û pencirêyi
Eman eman Xêrîbîyê

Zirac qirbûn natî Hesarêk(2) çal û wêkî wêt Hesarêk çal û wêkî
Bexê dînê dêst xwi dêst mi kiri ma şinî sêr Girdbelêkî(3)
Kubar dilê bêlka huma ma bidu qay xatirê bumbarêkî
Eman eman zêr çetina mi gunaw o

Hêywax qeregualo sera ser o
Delalika dilê mi îta nîyo şu esker o
Qay humay şima ti ra vacî wa mevindir lezi byero
Eman eman xêrîbîyê

Zirac qirbûn mino dîyarê Sîyun bel o
Vengi yeno vêngî zel o
Bexê dînê ti destur niduna hetûn diwar nîmrûêj byeri xel o
Eman eman zêr çetina mi gunaw o

- 1) Kur yew dewê Çewlîg a
- 2) Hesarek binatê dewan KUR, KUERMUN û Pali di yew Kuo (Kue)
- 3) Girdbelek binatê dewê KUR û Pali di yew zîyaret a

Not : Na dêr Kovara Armanc û Salnama ROJ ê 1995 di amê vilakerdiş.

*Arêkerdox : Seyîdxan KURIJ
Vatox: Çolig ra Feteħ*

91-Xubê

Riyê Çoligî berzo
Deştê yi pîyeri rezo
Ez biyêri tu biwazi
bayk tu nidawo suezo
Bayk tu nidawo suezo

Oy Xubê, Xubê Xubê
Mir tiyoduna vêr tenurê
Dinya alem zewiciya
Ti menda wecax korê

Ez ha şina gurbeto
Ti mi ra mereq meko
Zewac mi û tu zexmeto
Ala bikir reheto
Zewac mi û tu zexmeto
Ala bikir reheto

Oy Xubê, Xubê Xubê
Mir tiyoduna vêr tenurê
Dinya alem zewiciya
Ti menda wecax korê

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar : 13, Payiz 2001 de amê çap kerdîş

92-Hora û Paka

Horaw û paka astarêyî
Sêr ina kur(1) a mêrat pîyer qîşlêyî
Tu zerrê mi kerda pîyer qulîk û pencirêyî
Koy ma nîyo kaşî kuişî
Ez û ti ma ti ra gêrên sê çawîşî
Waxtîgo ez tu het ra peraya
Mi va, ez xinçiyer bîgîrî xwi bikişî
Naver kendo wiver kendo
Heqî û marî tîyever wendo
Mari perra Heqî mendo

1 - Yew dewê Çolig a

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar : 13, Zimistan 2001 de amê çap kerdîş

*Arêkerdox: Seyîdxan Kurij
Vatox: Sîwûn ra Hozan Xetip*

93-Aşm Vecîyaya Aşma Zerde

Aşm vecîyaya aşma Zerde
Aşm vecîyaya aşma Zerde
Şewqê xwi daw` Palî ser de
Şewqê xwi daw` Palî ser de
Ti kêneka bextî ver de
Qelemay mi tu çare de
Ax û eywax ez sekîrî
Ax û eywax ez sekîrî
Ez qayila ez tu berî, wayyyyy

Ti ruenîştê lewê bunî
Ti ruenîştê lewê bunî
Ti pê çimûn xebêr dûnî
Ez qîrbûnê tu ay gûnî
Ez nêzûna ti se vûnî
Derdûn kuilûn ti rû dûnî
Eywax eywax, eywax eywax
Eywax eywax ez sekîrî, wayyyy

Mi qe vawo, qe nêvawo
Mi qe vawo, qe nêvawo
Şew û rojan tu rî vawo
Şew û rojan tu rî vawo
Sey bulbul tu ver nêyawo
Tu qey balê xwi nêdawo

Ez tu serû ragerawo
Ez tu serû ragerawao
Ez bû delû kue genawo
Ax û eywax ez sekîrî
Ez qayila ez tu berî, wayyy

Nomê dostay mi Leyla wo
Nomê dostay mi Leyla wo
In nome mi xwi ri panawo
In nome mi xwi ri panawo
Esas nome Pakîza wo
Tu cîgerê mi helisnawo
Tu cîgerê mi helisnawo, wayyy
Eywax eywax ez sekîrî,
Eywax eywax ez sekîrî,
Çim tu sîyay, gilê tu surî
Se ki ma ra kewta durî
Pêl ma çînî, ma pê perî
Tersena derdê tu bimirî, wayyy

Hin yerewo helay şûnî
Hin yerewo helay şûnî
Ez qirbunê tu ay gûnî
Tu xwi bidî wekay bûnî
Ez û ti ma xebêr dûnî
Wa dewic ma pê nezûnî
Şin may û pî min û tu ra vûnî
Yi ma ri bèn dişmenî gûnî
Bên cinawir ma dim kuwenî, wayy
Eywax, eywax ez sekîrî
Eywax, eywax ez sekîrî
Çendik zoro derdê zerî wayyyyy

Arêkerdox: Seyîdxan Kurij
Vatox: Sîwûn ra Hozan Xetîp

94-Emo

Ax emo, emo emo
Wax emo,emo emo
Ne ti bî, ne nûme bo
Gonê tu nermo, pemo
Lacek tu sero debo

Hewa yen heway emnûnî
Hewa yen heway emnûnî
Kay dûn kê sadî sunî
Cay Em bunc serê bûnî
Xwi ri vînî cay vêvûnî
Lew pani cay nîşûnî

Ax emo, emo emo
Wax emo,emo emo
Ne ti bî, ne nûme bo
Gonê tu nermo, pemo
Lacek tu sero debo

Ma hê şinî eskero
Ma hê şinî eskero
Çimî tu emî sero
Bedrî emî nêbero

Wax emo,emo emo
Way emo emay mîrûn
Yar û dostay wezîrûn

Engurê rezî îrûn
Werî kalûn û pîrûn
Gunekê ma feqîrûn

Ax emo, emo emo
Wax emo,emo emo
Ne ti bî, ne nûme bo
Gonê tu nermo, pemo
Lacek tu sero debo

Eywûn û pacê ritî
Ling verdaw erbay şitî
Pesî surî neditî
Xortûnî gayî citî
Vûn em çim verdaw Zawitî

Ax emo, emo emo
Wax emo,emo emo
Ne ti bî, ne nûme bo
Gonê tu nermo, pemo
Lacek tu sero debo

Tu ri vûnî emay hepsî
Tu ri vûnî emay hepsî
Ti zerencay qefesî
Tu ri bikîr nuştêy nefesî
Soz medi heme kesî
Qal û xeberî vêcî

Ax emo, emo emo
Wax emo,emo emo
Ne ti bî, ne nûme bo
Gonê tu nermo, pemo

Waê pêrdê xwi weko

Tu xemo ne wedeko
Xelo bu, eşaîre ko
şerbanî ber xaseko
Pê tay gewro parseko
Ber pê emê wêyeko

Ax emo, emo emo
Wax emo,emo emo
Ne ti bî, ne nûme bo
Gonê tu nermo, pemo

95-Zerac

Lê lê heywax heywax de zêrac hunika de heywax cyerû yena
Lê lê çim sîyay mi hûnika cyerû yena
Lê lê vûn ziracina mi çem û çaqê tiyeşûnena
Lê lê de qeder gore nekena, way
Lê lê hûmayo serîn vaco, heywax ez tu bena, way
De heywax heywax zeracîna, erê wilay tu sînena, ti nexşîna

Lê lê wilay, mi va, Kue yo Sipye(1) berzê kuêyûn o, way
Lê lê zirac ser şadiko, wax bin de mekûn o, way
Lê lê vor varaya, wax zimistûn o,
Ez heyrûnê wird çimûno
Erê wilay kulê tu kewto mi gûno
Erê putê wilay ez tersena, wax te de mûno, way
Lê lê heywax, heywax ez sekirî,
lê lê çim tu sîyay, gilê tu surî
Kenê wilay mi ra, wax kota durî
tersena penî de pê derd û kulê tu bimirî, way
Lê lê eywax eywax ez sekirî,
lê lê eywax, eywax tu ri bimirî

Lê lê darê dewa ma tellîyo
Kenê wilay tu ser ra bîya bengî yo
Lê lê ez bîya delû, wax kue ri şîyo
De eywax wilay mi zeranca xwi, wax nêdîyo
De heywax heywax zeracîna, erê wilay tu sînena, ti nexşîna

Lê lê mi va, sêr bun baykê tu, wax di şiqî
Kênê wilay ez û zerancîna xwi, wax aşiqî
Lê lê kot bênatê min û tu minafiqî
Înşalah rehmûn yi pay vindî, wax çilkî bikî
De heywax û heywax de zerancîna

Lê lê kena mi va, sêr bûn baykê tu lêyekî
Lê lê çim sîyay mi va, bin kê pêrdê tu lêyekî
Herê wilay cay ma çîno, ma xwi dekî
Lê lê çim sîyay ez qirbûnê, wax tu ay fekî
De heywax heywax zeracîna, tutê wilay tu sînena, ti nexşîna

1 – Pali di yew kue (Akda)

Not : Na deyir kovarê „Vate“ Humar :23, Zimistan 2004 de amê çap kerdîş

96-Heval Bermena

Ax lê heval lê meke
Piyerrê sarê xwi şûne meke
Zewac xwi ri edet meke
Derdûn xwi zerre meke
Zewac xwi ri edet meke
Derdûn xwi zerre meke

Heval yena kiştûn ra
Newe wirişta bye hûna
Keyfê min û tu persena
Heval kênê dezûna
Keyfê min û tu persena
Heval kênê dezûna

Ina heval bermena
Hesrûn xwi esterena
Warê kulûn derdûna
Ma di xeber nidûna
Warê kulûn derdûna
Ma di xeber nidûna

Heval ti qê qêrena
Aşma di şoyin ma diya
Dêst sibay verradaya
Tersê tu ver remaya
Dêst sibay verradaya
Tersê tu ver remaya

97-Zerec

Zerec perra, se ra şina?
Sey şilêl xelî xwi leqnena
Sey qûmîş gulûn xwi rebeşnena
Ez veşena zerecî rî
Ez heliyena delalî rî
Çim yê siye y, giley yê sur î
Qeder bibo zerec bigirî

Ko Sipye(1) berzey kueyûn o
Ver bi ci Ardurêk û herquliyûn o⁴
Ho tede qereqolê cendermûno
Niveynenû mradûno
Ez veşena zerecî rî
Ez heliyena delalî rî
Çim yê siye y, giley yê sur î
Qeder bibo zerec bigirî

Ez se kirî, se nikirî
Dest zerecê xwi bigirî
Şîr welatê Diyarbekirî
Dikanik xwi r'akirî
Ez veşena zerecî rî
Ez heliyena delalî rî
Çim yê siye y, giley yê sur î
Qeder bibo zerec bigirî

1 – Pali di yew kue (Akdai)

2 - Ardurek yew dewê Palî ya, Herquliyûn yew mezrayê Ardurek a.

Not: Na deyir kovarê „Vate“ Humar :3, Zimistan 1998 de amê çap kerdîş

98-Pakîza

Pakê aşm vécîyerîna aşmê şûnî
Pakê aşm vécîyerîna aşmê şûnî
Keçê ruêşn xwi dûna duzî qeşûnî
Keçê ruêşn xwi dûna duzî qeşûnî
Pakê qeşûn verba Seferûnî

Aw bid Leyla ez vêşaya
Ez teşûnê ra heriqyaya
Herê kena aw bîya ez helîyaya
Ez pê derdê tu vêşaya

Pakê hûmay kena vîra mekir
Ti rabî kena vîra mekir
Pakê tu zêr çîna mehne mekir
Keçê tu zêr çîna mi pîr mekir
Kenê mi serwirdê dinya mekir
Hînî derdûn- kulûn mekir

Kênê hînî derdûn- kulûn mekir
Aw bid Leyla ez vêşaya
Ez teşûnê ra heriqyaya

Pakê in yerewo helê şunî, in yerewo helê şunî
Keçê ma siba şin kiştê bûnî
Ma şim xwi ri qisê dûnî
Pakê qisê ma qisê dostûnî

Wa dost duşmên ma pê nizûnî
Pakê şin dayk - baykê ma ra vûnî
Min û tu ri bânî duşmênî gûnî, ax, ax

Kênê min û tu ri bânî duşmênî gunî
Aw bid Leyla ez vêşaya
Ez teşûnê ra heriqyaya
Herê kena aw bîya ez helîyaya
Ez pê derdê tu vêşaya

Pakê heywax mi rî, mir î, mi rî,
Pakê heywax mi rî, mir î, mi rî,
Kenê qey dayk-bayk tu, bîy gawurî
Înşalah keyê xwi di nêmirî
Kenê şuêr yew dere di bimirî
Kênê heş û vêrgî guêşt yin burî, ax, ax

Kênê heş û vêrgî guêşt yin burî, ax, ax
Aw bid Leyla ez vêşaya
Ez teşûnê ra hêreqyaya

Pakê sêr bûn baykê tu dûngaya
Kênê bin bûn baykê tu dûngaya
Pakê ti ser di ruenîştêya
Keçê ruenîştê, ez xapînaya
Kênê xapîna, ez caverdeya
Ti hûmay ra niterseya, ax, ax

Kênê ti hûmay ra niterseya, ax, ax
Aw bid Leyla ez vêşaya
Ez teşûnê ra heriqyaya

Pakê şew şîya nîmê şewûno, şew şîya nîmê şewûno
Keçê xwi hesîyaya dîk veng dûno ,xwi hesîyaya dîk veng dûno
Kênê payîz qêdîyaw zimistûno

Pakê vor varaya dîyar kuêyûno
Keçê ma dest ci kerd kuêfîyûno
Ma dêst xwi eşto dîreksîyûno
Ma vêr xwi tadaw hêt Suwêrûno (1), ax

Pakê ma vêr xwi tadaw hêt Suwêrûno
Keçê qurna, qurna serî dûno
Kênê pê qurna venda tu dûno
Mi va Pakê dê bîye îtawo
Ez şîya kê bayk tu rîcawo
Kênê şîya kê bayk tu rîcawo
Sozî tu zi mi nidawo
Ez nişta rue xwi ri bermawo

Pakê ez nişta rue xwi ri bermawa
Ez gina erd ri, xwi ra şîya
Ez bîya delû, gina kuewo

Kênê ez gina kuewo, bîya deluwo
Aw bid Leyla ez vêşaya
Ez teşûnê ra heriqyaya
Herê kena aw bîya ez helîyaya
Ez pê derdê tu vêşaya

Pakê ma ra cyêr çat rayerûno, ma ra cyêr çatî rayerûno
Kênê vêcîyaw qeflê kênêkûno, vêcîyaw qeflê kênêkûno
Mi va, aya yo ha myûn di têşîyena, banzemiş Pakîza bena, ax
Wilay, bîlay benzemiş Pakîza bena
Heskerdiş ra tu Leyla ya
Aw bid Leyla ez vêşaya
Ez teşûnê ra hêreqyaya

Mi va Pakê hûmay kena emşo meşue, rabî kena emşo meşue
Wilay ez tu serra bena niweşi,
Ez tu bîgîr bena weşi

Ez tu nêgîr tim niweşa, ax ,ax

Kênê mi va ez niweşê beşna tu ya weşa
Aw bid Leyla ez vêşaya
Ez teşûnê ra heriqyaya

Pakê sêr bûn baykê tu derewo, bin bûn baykê tu derewo
Kênê gjik sîyawo tu verdawo, îstîfê ma qêdîyawo
Keçê mi ri bibo hatirawo, ez kena vernî Ford ra wo
Tim û tim xwi ri biûyn ti ra wo

Kênê tim û tim bûnî ti ra wo
Aw bid Leyla ez vêşaya
Ez teşûnê ra hêreqyaya

Kênê mi ri vûnî Lutfî Ardelûno (2)
Tu ri vûnî Pakê Sêf Elûno
Kênê ez tu bena Hênî myûnô
Tu kena gûlê wadûno
Pakê ez tu kena çîçekê pincarûno
Fêk tu dûna Sîwûn myûno

Kênê fêk tu dûna Sîwûn(3) myûno
Aw bid Leyla ez vêşaya
Ez teşûnê ra hêreqyaya

1-Yew dewê qezaya Çolîog Dara Henî ya.

2-Yew dewê qezaya Çolîog Dara Henî ya.

3-Yew Mintiqaya Dara Henî ya.

99- Naver wiko

Naver wiko, wiver wiko
Kûm binatê min û tu kuwo
Naver wiko, wiver wiko
Kûm binatê min û tu kuwo
Karmî yi zerrê sarî kuwo
Kerr yi zerrê cîgêr kuwo
Karmî yi zerrê sarî kuwo
Kerr yi zerrê pîzî kuwo
Eman şuno, yeman şûno
Kul û derdê mi girûno
Eman şuno, yeman şûno
Derd û kulê mi girûno

Va qertal yenê qertal Kirûno(1)
Arîye dûno derd û kulino
Va qertal yenê qertal Kirûno
Arîye dûno derd û kulino
Ço derdê çoyî nizûno
Ço xwi ri derdê mi nizûno

Ti yo sura surilaya
Mi nîye dîya, nîye vînaya
Ti yo sura surilaya
Tu zerre û cîgêr mi helnawo
Eman şuno, yeman şûno
Kul û derdê mi girûno
Eman şuno, yeman şûno
Derd û kulê mi girûno

100-Warê Heydêr

Lê lê mi va, Warê Heydêr(1) lê bêrz warûno
Lê lê mi va, ez qirbûnî hûmayo cuarîn wi bikir miradê cahîlûno
Lê lê mi va, warê Heydêr lê bêrz warûno
Lê lê mi va, vêr şêhîdûno û ziyaretûno
Lê lê mi va, ez qirbûnî hûmayo cuarîn wi bikir miradê cahîlûno
Lê lê eman eman ez sekirî

Lê lê mi va, rîyê veruêj rîyo raşto
Lê lê mi va, mit i ra pîyerû biskê xwi viraşto
Lê lê mi va, waxtîgo mi vêr xwi da ina Kur(2) a mêrat, mi xatir çend serûn
tu ra waşto
Lê lê eman eman eskerêyo

Lê lê mi va, cyera vêcîyo cyera vêcîyo, sêr ina Kur a mêrat bajar qico
Lê lê mi va, ti serûn di pîla qum di qîca
Lê lê mi va, emûnteo yemûneto, çimî tu sîyay, biryê tu qeyto
Lê lê mi va, wilay- bîlay ma têrk yobînûn nîkên hetûn rucê qeyumeto
Lê lê mi va, êrî hot o, siba heşt o
Lê lê mi va, çim hunîyo rîyê deşt di yo
Lê lê mi va, kûm xeber bido mi, vaco waştî tu ha yena, ez tore geno,
gêren geşto
Lê lê eman eman ez sekirî

Lê lê mi va, ez navera, ti wivera
Lê lê mi va, hesrûn çimûn gurgurnena

Lê lê mi va, ez navera, ti wivera
Lê lê mi va, hesrûn çimûn gurgurnena
Lê lê mi va, pirtê Palî pirto berzo
Lê lê mi va, cilûn min û xwi ber seri rako
Lê lê mi va, hûmayao cuarîn belay fesadûn bid, niverda tîcê sibay ma ser ako
Lê lê eman eman ez sekiî

1-Çolig di yew ware yo.

2-Çolig di yew dew a.

Arêkerdax: Seyîdxan Kurij

Vatox: Kur ra Nîzamedîn

101-Ez Niweşa, Ti Sinîna

Herê nîna nîna, nîna, nîna
Herê nîna nîna, nîna, nîna
Delal ez niweşa ti sinîna

Herê bîye ma şin na germiko
Delal bîye ma winî na germiko
Herê ez çînena ti girzeko
Delal ez çînena ti girzeko
Herê girz- girze ber celeko
Delal girze- girze ber celeko

Herê nîna nîna, nîna, nîna
Herê ez niwewa ti sinîna

Here rî tu çîya vêr xwi miko
Delal rî tu çîya vêr xwi miko
Herê vêr xwi miko, ma qal biko
Delal vêr xwi miko, ma qal biko
Herê dêst tu çîyay, pistûn miko
Delal dêst tu çîyay, pistûn miko
Herê ling tu çîyay solûn miko
Delal ling tu çîyay solûn miko

Herê nîna nîna, nîna, nîna
Delal ez niwewa ti sinîna

*Arêkerdox: Seyîdxan Kurij
Vatox: Kur ra Ehmed*

102-Dêrd Mi Zafî

Lê lê dayê dêrd mi zafî ço nizûno, heywax limin
Lê lê dayê feqîrê ma êştî welat dûro, heywax limin
Lê lê dayê mal dinya bidî, ez Çolîgê xwi nidûno, heywax limin

Ax eman, eman lê mi têna ri
Mi têna ri, tik têna ri

Lê lê dayê mi va, rîyê welat mi gezûno, heywax limin
Lê lê dayê mi va, kûm ki niweş, ma bîyer Hemûmûno, heywax limin
Lê lê wilay mi va, hetûn ini Ehmed nemir, çi qîmetê yi nizûno, heywax
limin

Ax eman, eman lê mi têna ri
Mi têna ri, tik têna ri

Lê lê dayê mi va, vor varena zimistûno, heywax limin
Lê lê dayê mi va, dêrd wilat ver Ehmed gûn dûno, heywax limin
Lê lê dayê mi va, ez ça merda, wa bêr mezelûn Kur o, heywax limin

Ax eman, eman lê mi têna ri
Mi têna ri, tik têna ri

*Arêkerdox: Seyîdxan Kurij
Vatox: Kur ra Nîzamedîn*

103-Kênay Şar

Ez ha şina xêrbê
Semêd ina feqîrê
Nûn yena , nûn mirêna
Heq helal kir dayê

Ez ha şina xêrbê
Semêd ina feqîrê
Nûn yena , nûn mirêna
Heq helal kir dayê

Ez ina do ra mebîn
Mi aya kênek medîn
Wilay ya zer kota mi
Bidayn mi sankî sebîn

Dayê ez birîndara
Birînê mi xedera
Nîye kard a, nîye xinxîyer a
Sebêb mi kênay şar a

Arêkerdax: Seyîdxan Kurij
Vatox: Kur ra Molid

104-Muxiba Delal

Delal qirbûn çimî tu sîyayî girgiryenî, ax, ax
Muxiba delal şinî ina Çolîga mêrat yêni bedilyenî
Lê lê wilay - bîlay ez kena nikena çiray çiray dêrd tu nivyeceno mi zere ra
hayî hayi, ax ax ax

Dayê qirbûn ruej vêciyeno ini dere do
Delal qirbûn zirac qaçibnena ini kere do
Kênay terês ez kena nikena, çiray dêrd tu nivyeceno mi zere do
hayî hayi, ax ax ax

Dayê Rîyê Veruêj(1) rîyo raşto
Bexê dîne kîbar dilê mi ti ra pîyer û biskê xwi viraşto
Lê lê dayê qirbûn waxtigo inî lacî terês vêr xwi da xêribê, êla xatir ser û
nîmî mi ra waşto.
hayî hayi, ax ax ax

Delal qirbûn ma şini rîyekê inî verarî hayî, ax, ax
Bexê dîne „ „ zîyaretê li miradî
Lê lê wilay kênay terês kûm binatê ma di şeytûnê - fesadê bikir, hot bêr
cexnim ci ri abî
hayî hayi, ax ax ax

1 – Dewê Çolîg „Kur“ di yew ca yo.

*Arêkerdox: Seyîdxan Kurij
Vatox: Kur ra Molid*

105-Pirdê Palî

Lê lê dayê qirbûn pirtê Palî pirto pak o
Lê muxiba delal cay min û delalê mi ber li ser rako
Dayê qirbûn kê şeytûnûn - fesadûn raşîyo, yin niverda tîcê sibay kîbar
dilê mi ser ako
Hayî hayî ax, ax

Lê lê delal qirbûn ma şin sulakê inî pêşî
Lê lê muxiba delal zirac yen ziracê inî qefesî
Lê lê wilay - bîlay mi nizûna ti çim sîyaya, kênekê filunkesî
Hayî hayî ax, ax

Lê lê dayê qirbûn êri ho to, siba heşt o
Lê lê muxiba delal çim hunîyo lê rîyê deşt do
Lê lê dayê qirbûn wa yo vaco, kîbar dilê ho xêribê ra yen, ez kuleng bigîr,
to ri aşikûn bigêr geşt o
Hayî hayî ax, ax

*Arêkerdax: Seyîdxan Kurij
Vatox: Kur ra Molid*

106-Lêro Lurî Ziraci Rî

Heywax lêrô lûrî, lêro lurî
Lêro lurî, lêro lurî, lêro lurî zira ci rî

Lêro ziracê mi hunîka cyer do yena
Daykê qirbûn sey şîrînvaşê mergûn xwi numnena,
Lêro sey owkê gualûn bêriqyena
Dayê kuarê ez se kirî

Ela dayê qirbûn nat Hesarêk(1) çal û wêkî,
Delal qirbûn wêt Hesarêk ma çal û wêkî
Zirac qirbûn dêst xwi dêst mi kir, ma şinî Girdbelekî(2)
Belka hûmayo cuarîn ma bido qay xatirê bimbarêkî

Ela ez mirena derdûn tu rî
Ela ez teqen derdûn -kulinê ziraci rî
Zirac qedêr hûmay cuarîn bibo ez tu bêrî
Ela qeder çînîyebo, ez se kirî,
Ez derdûn - kulinê xwi bêrî ça kirî
Dayê qirbûn sondiq çîna, ez kêra kirî
Derdûn- kulûn xwi û ziracê xwi tê kirî

Heywax lêrô lûrî, lêro lurî
Ez mirena ziraci rî

1- Dewê Çolîg Kur de yew ko yo.
2 - Bênatê Çolîg û Palî de yew zîyaret a.

107-Ay Lemin

Lacek lawo ez navera ti wivera, de ay ay ,ay lemin
Lo lo wilay zirac pel kuwena min û tu ser ra, de ay ay ,ay lemin
Wilay- bîlay ez terkê tu nikena hetûn perde nime mi çimûn ser ra, axx de
ay ay ,ay lemin
Ax ax dê ay ay. ayleminê

Lacek lawo kuê ma nîyî de kuê wenikî, de ay ay ,ay lemin
Lo lo ti ra gêrên çi ziracî pel tenikî, de ay ay ,ay lemin
Wilay- bîlay ez terkê tu nikena hetûn kîngerê kaşûn bi zeriki, de ay ay ,ay lemin
Ax ax de ay ay ay leminê

Lacek lawo bunê bayk tu bûno berz o, axxx de ay ay ,ay lemin
Lo lo mi va, pûnc waxt nimac te de farz o, axxx de ay ay ,ay lemin
Lo lo kûm ki binatê min û tu di fesadê bikiro, humawo cuarîn yi dergah û
dîvûnê xwi ra berzo, de ay ay ,ay lemin
Ax ax dê ay ay ay leminê

Lacek lawo dismalê lawkê mi îpek a , axx de ay ay ,ay lemin
Lo lo wilay ez nişta rue mi viraşta vîst û çeher serî, axx de ay ay ,ay lemin
Humaywo cuarîn zûno ki semedê ina zêrî, axx de ay ay ,ay lemin
Ax ax dê ay ay ay leminê

Lacek lawo myerdê mi kalo, kalo ehtîyaro, axx de ay ay ,ay lemin
Lo lo mi qasûd şawito ribî ma ri, axx de ay ay ,ay lemin
Lo lo mi va, wi şumi buro û pa şuero, axx de ay ay ,ay lemin
Ax ax dê ay ay ay leminê

108-Lêro Lurî

Lêro lurî, lêro lurî, lêro lurî, lêro lurî
Lêro lurî, ziraci rî, ez vêşena ziraci rî
Ez teqena mereqûn û kulûn xwi rî
Qedêr humay cuarîn bibo ez tu bêrî,
Qedêr humay cuarîn çînîyeb ez sekirî

Dayê zirac hunika cyero yena, delal hunika cyero yena
Sey şîrinvaşê mergûn xwi numnena
Sey qumişê derûn bêriqyena lêro lurî, lêro lurî
Lêro lurî, ziraci rî, ez helîyena ziraci rî
Ez vêşena ziraci rî, ez teqena mereqûn û kulûn xwi rî

Lêro nat Hesarêk(1) ma çal û wêk î, wêt Hesarêk ma çal û wêk î
Zirac yeno ziracê inî warêkî lero lurî ez sekirî
Dêst ziracê xwi bîgîro şuerî zîyaretê Girdbelêkî
Bêlka huma ma bido qay xatirê bimbarekî
Lêro lurî, lêro lurî, lêro lurî, ziraci rî

Lêro kuê Heydêr(2) ma bêrz kuêyûn o
Lêro ho pa warê Xelûncûno(3)
Dayê cyerd yeno yo qeflê kenûn û vêvûno
Dayê vûnî, ma şinî gêrênî zirçalê ziracûno
Lêro lurî, lêro lurî, lêro lurî, ziraci rî

Lêro zirac peraya sera şîya
Lêro delal peraya sera şîya
Dayê ser û nîmê yay qedîyaya,
Mi çimûn sarê xwi nêdîya
Lêro lurî, lêro lurî, ez vêşena ziraci rî

Lêro lurî, lêro lurî, lêro lurî, lêro lurî
Lêro lurî, ziraci rî, ez vêşena ziraci rî
Ez teqena mereqûn û kulûn xwi rî
Qedêr humay cuarîn bibo ez tu bêrî,
Qedêr humay cuarîn çînîyeb ez sekirî

- 1- Dewê Çolîg Kur de yew ko yo.
- 2- Bênatê Çolîg û palî de yew ko yo
- 3 – Yew dewê Palî ya

109-Qeregualo Sera Sero

Lê lê ez nîzûna ez sera şûero
Qeregualo(1) mêrat sera sero, ax, ax
Dar û bir in kuêyûn pîyer bû zero, pîyer bû zero ax, ax
Şima qay hûmay kênî şima Nur mi ra vacî
Ma mevindir bîyero lezô, bîyero lezo
Babî tu zaf niweşo, mal ho sero, mala ho sero, ax, ax

Lo lo qîrbûn mi va, mino dîyarê sîyûn belo
Yo veng yeno, vengî zel o, vengî zel o, ax
Hero wilay ez qîrbûn ay çimûn sîyayûn
Ez têrk tu nîkena, hetûn pesî nîmruêj bîyero helo, ax, ax

Lo lo qîrbûn mi va, hor û paka astareyî
Sêr ina Kur`a mêrat pîyer qîşle yî
Lê lê derdûn inî cahîlûn cîgêr mi kerd, pîyer qûl û qûlo, pencirêyî ax

Lo lo dîyar Gaz o mêrat pîyer kilundîyes î
Mi va beşnê hecî mi menda, lemê ina ribês, ax, ax
Lo lo ez kuarib, Hecî mi êr hîre yo, ho bin vorê inî horîyês dî, ax, ax

Lo lo mi va, Qeregualo mêrat sera ser o
Lo lo kêk mi îta nîyo, şîyo eskero
Wilay dinyaya rueşna ra gêrena, nîye kaxit o, nîye heber a, ax, ax

Lo lo qirbûn mi va, tuşkî kêyê babî mi pîyer sîya û taq î
La mi çarnayo simaq î
Wilay dinya alem tîyoter mi ra vûna, ti û lawikê xwi cîye lîyaq î, ax

Lo lo zerê mi zerekê tu sînena,
la ez fekûn şar gena xapînena
Wilay hetûn ez rî dinya di bî, ez çimûn sîyayûn û beşna zirav terk nikena

Lo lo qirbûn mi va, vor varena, vorê ser î
Wilay ez pîyeşmûnê rueja vêrî
Gûnê mi dayk û baykê mi mildi bo,
Ez nizûna qey ez girata eşta der û berî

Lo lo qirbûn mi va, pesî bavê mi hindiko
Mi çarnawo dîyar mendiko ax, ax
Mi nizûna nûmê lawkê mi Îbîk o, ax, ax

Lo lo ez tu qirbûn bizîyewûno
Tu çînaya qebş û nîmê ribêsûno
Wilay mi êr çendo lawkê xwi nidîyo
Ez nizûna, ini çi veng o, çi nîşûn o

1-Dewê Çolig Kur de yew ware yo.

*Arêkerdox: Seyîdxan Kurij
Vatox: Kur ra Ehmed*

110 - Ziracê mi

Ziracê mi, ziracê mi
Ez bermena ziraci ro, ez helîyena ziraci ro
Ziracê mi cyerdo yena, çimûn biryûn pêd qeldena
Heywax mi rî ziracê mi
Ziracê mi cyerdo yena, owke wekûn piyer pêsenena
Heywax mi rî ziracê mi

Ti kê bayk xwi di çi dela bîya
Ax vevê şarî, vevê şarî
Ti kê bayk xwi di çi dela bîya
Ax ti qey bîya vevê şarî
Heywax mi rî ziracê mi

Kuê çolîg o qilo berzo
Kuê şemîy o qilo berzo
Ti qay mi nikena, ti qay hûmay kena
Ti ha şina, biyeri lezo
Heywax mi rî ziracê mi

Arêkerdax: Seyîdxan Kurij
Çime: Husên Sêdxûnûn

111 - Mi Radawo Tu Radawo

Zirac qirbûn, mi radawo, tu radawo
Zirac qirbûn, tu vêr dawo gawirê Almûnyawo
Delal qirbûn, tu vêr dawo gawirê Almûnyawo
Zirac qirbûn, Almûn bivêş, gawir cawo
Delal qirbûn, Almûn bivêş gawir cawo
Zirac qirbûn, zar û ziçê mi gunawo
Delal qirbûn, sarê xwi bur mal dinyawo

Lê lê ez se kirî, ez se kirî
Derdûn-kulûn xwi û ziracê xwi ça kirî
Eywax zirac qirbûn emir Hûmay qebûl kirî

Eywax ziracê mi hunika cîyero yena
Delalê mi hunika cîyero yena
Zirac qirbûn sey şîrin vaşê mergûn xwi numnena
Eywax delal qirbûn sey owkê gualûn bêriqîyena
Zirac qirbûn sey qicûn sêwîyûn zurzumena
Delal qirbûn zer û cîgêr mi helnena

Lê lê ez se kirî, ez se kirî
Dêst ziracê xwi bîgîrî şuerî Diyarbekirî
Risqî zar û ziçê xwi dekirî

Bare: Cawo ki pes te de yeno hel û berîvan şinî pesî dueşênî. Hayvan salma işi (berî)

Byel: bol (Kerî)

Çir: Çirre (kanî, çavî)

Cuyen: Cuwen (bênder, coxîn, xerman)

Delverg: Deleverge (Gura mêy)

Dem – dem: Lawitişî deleverage (hewtin, ewtin)

Dorûn: Dewran, Kes ki zaf gêreno (Gerox)

Duê meşkûn : Do yê meşkan (Dewê meşkan)

Gile: Her yew parçeyî daran (ajik, çiqil)

Hekî: Heke, zerenca nêr

Hel: Wext ki pes semedî ditişa yeno pîyeser. (Dema ku pes ji bo doşandin tê li ser hev)

Heqbi: Heqîbe ,Yew galeyo qicik, êrzîyeno astoran ser (Heqîv)

Hereqyayiş: Zaf têşan bîyayiş (Pir tî buyîn)

Hero nêr. Erkek eşek

Kalme: Şur

Keleş: Kalaşînkof

Kelimîyawo: tiraş bîyayiş, semedî darana vacîyeno, Soyulmak, añaçlar için kulanälär (spî bûn)

Kerga siyay: Kerge ya siyayî, îşartê xebera xiraba a.(Miliçka reş)

Kila sur. Adiro zaf berz û bi şîdet (Pêta sor)

Kuem: kom, wareyan di semedi amnana virazîyenî. (Xanîye Zozanan)

Lê (lay): ro, çem (Robar)

Leqnayiş: Leqnayene (Leqandin)

Lueme: Lome (Gazince)

Marî: Zerenca mayk (Kewa mê)

Naver. No per (Vî alî)

Piç- piç: Bê veng yan zi bi vengo nizm myan xo de qisêkerdişî çend kesan

Pîr: Kokim, kal (kalemêr an ji pîrejîn)

Punce: Pancik

Pyer. Por

Qalin: Pereyo ke semedî cînîyana dîyeno (Qelin)

Qaqibnayiş: Qeqibnayene (qeqeq kirin)
Qic: Doman, gede, qij, put, tut (zarok)
Qil: Gil, pul, (Gir, Tûm)
Qişqek: Qicek, (Piçuk)
Queşe: Vazdayişî astoran (rev, bazdan)
Qul: Qûl, kole
Qumîyawo: Qewimîyane (Qewimandin)
Şarik û Şivûn: Qehremanî yew destan ê
Şerefdîn: Çolîg di nameyî yew ko yo.
Sewq: Şawitiş (Şandin, hênartin)
Şum: Şamî (Xarina êvarê)
Şûnd: Şan (Êvar)
Surila: Kes ke kincî sûrî piragirotî (Kesê kû cil û bergên sor xwe kirîye)
Temr: biska (piska) camêrd (Kezîya mêran)
Tegel: Deştene, (Dirutin)
Tenur: Tendûr, tenûr
Tun: Taye, (Hinek, piçêk)
Verçimok: (Berçavok)
Virsnê: Sîye, Versî (Sî)
Wenik: Honik (Hênik)
Wilay: Bi nameyû hûmay sond wendiş o (Welle)
Wird: Her di (Her du)
Wirdî – wirdî: Hêdî - hêdî
Wirdîyek: Şenik (Piçuk)
Wiver: O per (Alîyê din,wê alî)
Zivirna: Şilnayiş (Şêlandin)
Zurbê Berûn: Kapä eşîlî

Ciwiye Vatoxan

Qumri (Qumê Sêdxûnûn)

Qumrî 1933 di dewê Çolîg Xezik – Xêd di amêya dinya. Namê babî aye Elî Hecî Qerûn, namê dadî aye Qumrîyê Mistefayî Sêdxûnûn a. Qumrî hama hewt rojîya dadî aye mirena. Xalî aye Elî Mistefayî Sêdxûnûn Qumrî ûno kêyêyî xo. Qumrî Kur di kêyê xalî xo di bena pîl. No rid ra ti ra Qumê Sêdxûnûn vacîyeno. Qumrî 1950 di bi Şerîf Xêrîya ya zewicîyena. Ê seranî vêrînan amnanan Kurd i, zimistanan Xarpêt di ciwiyenî. Aye pa myerdê û qicanî xo û çend dewicana 1961 di û 1962 di zimistanan şîna Çêrmug. Cuwa pey Qumrî bi kêyêyî xo ya Xarpêt di nişênî rue. 1970 di yew lacî înan Xarpêt di mireno. No ridra ê Xarpêt ra bar kenî, şînî dewê Kur. Seranî 1990 di ê çend serî zimistanan şînî Îstanbul. Qumrî 2004 di Xarpêt di kansêr ra merd. Wêsiyetîa aye ser aye Xarpêt kiştê lacî xo di defa bîy. Qumrî dadîyê 2 lacan û çêher kêneyan bîy.

Seîd Elî Mistefayî

Seîd Elî Mistefay ra Seîd Sêdxûnûn zi vacîyeno. Seîd Sêdxûnûn 1947 di dewê Çolîg Kur di ameyo dinya. Namê babî ey Elî Mistefayî Sêdxûnûn, namê dadî ey Sarê Ehmêd Suafî ya.

Seîd xortê xo di Xarpêt û Çolîg di gurê tuxla di xebîtîyawo. Ey eskerîyê di ehîyetê erebe rumitîş girot û eskerêya pey sey şofor xebitîya. Seîd 1972 di şî Xarpêt û îta di sey şofor xebitîya. Ey bi seran Xarpêt di naqlîyecîyê kerd û 1985' a pey zi Bingöl Tur di otobus xebitna.

Seîd Sedxûnûn 2000 di bi teqawit. O Edar 2007 di Xarpêt di neweşîyê kanser ra şî rehmet.

Seîd babî 2 lacan û 5 kêneyan bi.

Fetehî Mehemedî Mistefay (Sêdxûnûn)

Feteh ra Feteh Sêdxûnûn zi vacîyeno. Feteh Sêdxûnûn 1957 di dewê Çolîg Kur di ameyo dinya. Namê babî ey Mehemedî Mistefayî Sêdxûnûn o, namê dadî ey Zîne Kezûn a. Feteh xuertê xo di Çolîg, Darahenî û Xarpêt di karê tuxlayê di gure kerdo. Ey çend serî zi Kur di dikanî bakalîye şoxilna. Feteh 1990 di şî Almanya û nika zi Almanya di ciwiyeno. Feteh Sêdxûnûn babî 4 kêneyan û yew lacî yo.

Molid Elî Evdilay

Molid 1954 di dewê Çolîg Kur di ameyo dinya. Namê babî ey Elî Evdilayî Tuapûn û name dadî ey Sehdetê Elî Cafir a. Molid Kur di rencberê kerda û pes kerdo wîye. O raya vêrîn 1977 di bi rayeranî qaçaxa şîyo Almanya. O bajarî Almanya Hamburg di bahçeyan di xebitîyawo, la çend serî cuwa pey têpişîyawo û agerawo welat. Molid cuwa pey zi çend ray şîyo Almanya û îta di xebitîyawo.

O 1994 di Xarpêt di ca bîyo. Nika Molid pa cînî xo ya zimistanan Xarpêt di, amnanan Kur di ciwiyeno. Molid babî 3 lacan û 1 kêna yo.

Nureddîn Musayî Evdilcelîl

Nureddîn 1965 di dewê Çolîg Kur di ameyo dinya. Namê dadî ey Fêrdayê Tuapûn, namê babî ey Musayî Evdilcelîl o. Nureddîn mektebo ewilin Kur di wineno. Înan sey keyî pes vîye kerdênî. Nureddîn qicê xo de bizewanê û varawanê keno. Cuwa pey zi rencberê keno û pes keno vîye. Nureddîn 1990'ra heta 1992 Almanya di ciwiyeno. O sey zafê kurdan Almanya di îltîca keno û Hamburg di bahçeyan zîraatî di xebitîyeno. 1992 di o hêna egêreno şîno welat û dew di cuyê xo rûmneno. Nureddîn 2007 di pesî xo rueşeno û yew mîniibus êrreno. O nika bênatê Kur û Çolîg di mîniibusciyê keno.

Nureddîn babî 2 lacan û 6 kêneyan o.

Ehmedî Husênî Arif

Ehmed 1983 di dewê Çolîg Kur di ameyo dinya. Namê dadî ey Fatmayê Wasmûn a, namê babî ey Husênî Arif o. Ehmêd mektebo ewilin Kur di wineno. Înan sey keyî pes vîye kerdênî. Ehmed qicê xo de bizewanê û varawanê keno. Cuwa pey zi rençberê keno û pes keno vîye.

Ehmed 2004 di eskerê xo qêdneno yeno kêye. O wexta pey o ge-ge şîno Îstanbul di xebitîyeno. Ehmed bêkar o.

Elî Îsmetî Fêzî

Elî 1976 di dewê Çolîg Kur di ameyo dinya. Namê dadî ey esma ya, namê babî ey Îsmetî Fêzî yo. Elî mektebo ewilin Kur di wineno. Elî mektebo ewilîna pey çêher serî medreseyanî welat di perwerdeyî olî geno. O 1995 di zewicîyeno. Elî nika Kurd di ciwîyeno

Elî babî 2 kêneyan û 1 lacî yo.

Abdulmutalip Koç

Abdulmutalip Koç 1939 di dewê Palî Adruék di ameyo dinya. O 1957 di zewicîyawo, 1959 di şîyo esker û 1961 di esker ra terhîs bîyo. Mutalip 1963 di şîyo Almanya. O Almanya di çend serî maden di û palkayan (Fabrîka) di xebitîyawo û cuwa pey dest bi tîcaret kerdo. Mutalîp heta teqawit bîyayişt xo Almanya di tîcaret kerdo û 2004 di teqawit bîyo. O 1999 ra nat hêna zaf Tirkîye di ciwîyeno, la ge-ge şîno Almanya zi. Abdulmutalip 1997 ra nat kovara kirdkî "Vate" di kirdkî şîran nuseno. O babî 2 lacan û 4 kêneyan o. Qicî ey Almanya di ciwîyenî.

Husenî Mehmud

Husenî Mehmud ra Husênî Sêdxûnûn zi vacîyeno. Hûsên 1958 di di dewê Çolîg Kur di ameyo dinya. Namê babî ey Mehmudî sêdxûnûn o, namê dadî ey Xatûn a. Husên xortê xo di Çolîg, Darahenî û Xarpêt di karê tuxla di

xebitîyawo. Husên 1984 di şî Almanya û heta nika zi Almanya di ciwiyeno. O babî 3 kêneyan û 1 lacî yo.

Feteh Yalçin

Feteh Yalçin 1996 di dewê Darahêni – Çolîg Şêrnu di ameyo dinya. Feteh mektebî ewilîna pey çahar serî şivanîyê kerda. O wextî şivanîyê di cîneyayîşî zel musawo. Feteh 1982 ra heta 1986 teberî Çolîg di ciwiyawo. O 1986 şîyo esker û eskerîyê ya pey şîyo İstanbul. Feteh İstanbul di cîneyayîşî saz musawo. Feteh 1995 ra nat vêveyan di lawikan wineno. O 2001 ra nat hem kirdkî lawikanî şar (gelerî) wineno, hem zi o bi xo lawikan nuseno.

Feteh Yalçin nika zi Çolîg di ciwiyeno û îta di xebatê xo ya hunerî rûmnenno.

Ayhan Barasî

Ayhan Barasî 1980 di Çolîg di ameyo dinya. Ey heta lîse Çolîg di wendo. O wextî mektêb di cîneyayîşî saz musawo. Ey xêlyek wext Çolîg û dormarê Çolîg di vêveyan di saz cînawo.

Ayhan Barasî çend serîyo İstanbul di kêyeyanî lawikan (Türkü – Bar) di muzîk virazeno.

Dengbêj Xetîp

Xetîp 19441 di dewê Sîwûn Xirabe di ameyo dinya. O hetî Çolîg- Xarpêt di sey Xetî aşîkûn yeno sinasnayîş. Çimkî ê vêveyan di def û zurna cînênî. Sîwûn yew qezayê Çolîg a. Înan ra vûnî keyê Kerîmî Ehmedî Mes. Yew pîrîk înan ki namê ey Ehmedo, zêr kueno yew kênay hûnermendani Madenijan. O na kênaya zewicîyeno û şino Maden. Ehmed îta di dengbêjê museno. O cînîyayîşî saz, def- zurna, klarnet, dudik uçb. Museno. Yew mude cuwa pey Ehmed tepîya yeno Sîwûn. Pîyerê qıcı Ehmêdî benî hunermend. Xetîp zi tornî Ehmedî yo. O xortê xo de Sîwûn, Darahenî, Çolîg, Xarpêt, Palî, Qerebegan di dengbêjê keno û pa merdimanî xo ya

şinî vêveyan. Xetîp vêveyan di def û zurna cînenî û deyîran vûno. Hîris – hîrispanc serî cuwa ver Xetîp keye xo barkeno şino Edena. O Edena di zi şino vêveyan di def û zurna cînenî û deyîran vûno. Hanc o hendê vîst serîyo beledîya Seyhan di û mekteban di grubanî folklor ri def û zurna cînenî.

Qicî Xetîp zi hûnermend î. Okestraya qicanî ey esta, ê Edena, Mêrsîn, Konya û Aksaray di şinî vêveyan di cînenî û kurdî (kurmancî, kirdkî) klaman vûnî.

Xetîp nika Edena di mehlaya Şakîr Paşa di ciwîyeno.

Nîzamettîn Hecî Fadlî

Nîzamettîn 1971 di dewê Çolîg Kur di ameyo dinya. Namê dadî ey Helîmayê Evdî Axayî ya, namê babî ey Hecî Fadlî yo. Nîzamettîn mektebo ewilîn Kur di wineno Înan sey keyî pes vîye kerdênî. Nîzamettîn qicê xo de bizewanê û varawanê keno. O xortê xo de çend serî qolîkwanê zi keno. Nîzamettîn 1991 di esker ra yeno. O eskerêya pey şino Çolîg û îta birayî xo yo pîl het di gurêyî sobaviraştîşî museno. O wext ra nîzamettîn Çolîg di ciwîyeno û îta di esnafê keno.

Nîzamettîn babî di qican o.

Berber Mistefa

Mistefa 1949 di dewê Darahenî Gaz di ameyo dinya. Mistefa 1977 ra nat Çolîg di berberê keno. Semed ki her tim zimêlî êy derg û qalîn bîy, Çolîg di herkes ey ra vûno, "Pala". O Çolîg di sey "Berber Pala Mistefa" yeno sinasnayîş. Ey Çolîg di dikanî berberê xebitnayn.

Berber Mistefa nika zi Çolîg di ciwîyeno û waharî yew berberxane yo.

Mistefa babî panc qican o.

Xecê Mallûn Qasûn

Xecê Dewê Palî Zuver ra ya. Nameyî dadî aye Tellî, nameyî babî aye Memîş o. Memîş û Tellî Zuver di dadî xwi ra bîy, ûca di zewicîyayî, verî şîyî

Adana cuwa pey zi şîyî Almanya.

Xecê 1964 di Adana de ameya dinya. Aye meketebo vêrîn û meketbo benatîn Adana di, lîse Almanya di wendo.

Xecê zewicîyayişa pey şîya Swêd. Ayê Swêd di zaningeh di malimê wendo.

Xecê nika Swêd di meketbo benatîn di sey malim kar kena. Aye bi kirdkî şîîran zi nusena. Tayê şîîrî Xecê kovara "VATE" di ameyî çap kerdiş.

Xecê dadî 3 kêneyan û yew lacî ya.

Gawanî Kurdîstanî

Gawanî Kurdistan 1948 dewê Palî Wer di ameyo dinya. Nameyî dadî ey Hanim, nameyî babî ey Riza yo. Gawan kêyê Axayî Şêr ra yo. O qicê xo û xortê xo dew di ciwiyawo. Gawan 1973 di şîyo Adana û heta 1990 îta di tîcaretî heywanan kerdo, ey hêna zaf pes şawito welatanî ereban, yanî karî îxracat kerdo. 1990 di herbî Xalîc`a pey yanî herbî Kuveyta pey karî îxracatî heywanan biriya. Nayê ser o şino Gurcîstan û heta 2000 îta di karî tîcaretî çermî keno. Gawanî Welat 2003 ra nat Kurdîstana Başûr di ciwiyeno û îta di tîcaret keno.

Derheqî Gawanî di çend ray semedî karanî sîyasîya(welatperwerê) dewayî abî.

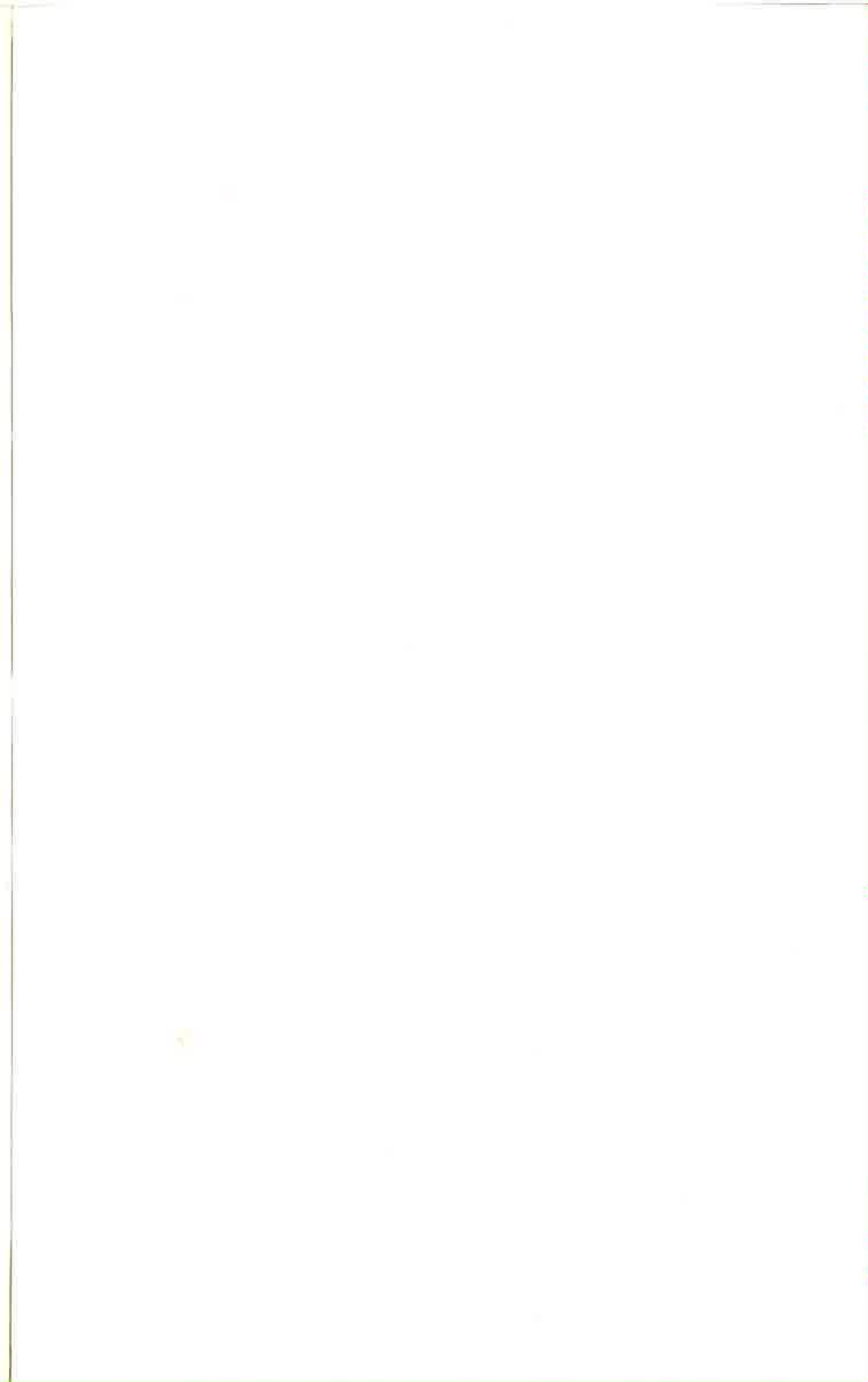
O bi kirdkî şîîran zi nusena. Tayê şîîrî ey "VATE" di ameyî çap kerdiş.

Gawanî Welat xercî kurdî û tirkî erebî, rusî û farisî zi zûno. O babî 2 lacan û 3 kêneyan o.

11

12

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Sey zafê qicanî Kurdîstanî mi zî qijkekê xwi di bizyewanê (şivanê bizyeyan) kerd. Ma bizyeyan ver di, serf koyan di tim û tim deyrî vatên. Ma bizyeyan ver di hêna zaf deyrî egîdan, deyrî xerîbê yan zi deyrî zêr vatên. Her deyrî egîdê yew hikayeya xo esta. West ki ez bi xo dew di bîya zi, taye hadîseyî bîy, merdimî amê kiştîş. Xortanî dewê ma ca di nê hadîseyan ser deyrî vetî. Ma zi zaf lez nê deyrî ezber kerdên û vatên.

Ez hama zaf qic bîya ez şinî vêveyan. Verî mi pîlî xo, xortî dew temaşê kerdên. Cuwa pey mi destî înan girotên, dora peynî di, mi zi înana govend girotên. O west vêve yew hefte rumitên. Hetî ma di (Çolîg, Depi, Pali) saz û hacetî muzîk yê bîn çînêbî. Nika zi dewan di saz û hacetî muzîk yê bîn çînî. Ma vêvê yan bi def û zurna viraştên, yan zi ma bi xo deyrî vatên û govend girotên. No rid ra hetî ma di deyrî govend zaf ê. Heta bi deyrani egîdan zi govend gerfeyena. Zafê deyrani egîdan bi “şûno şûno” dest ci kenî û bi nê deyrani “şûno şûno” govend gerfeyena. Ez zafê nê deyrani qijkekê xo di vêvan di musaya. Yanî ez zafê nê deyrani ezberê zûna. La hûnc zi zafê nê deyrani dew di yan zi Almanya di dayi xortanî Kurijan vatîş.

Nê deyrani vêvê di, di kesî pîya vûnî, di kesî bîn zi înan dima vûnî. Ge –ge cînî û camîyerdî pîya vûnî. Di kêne vûnî, di xortî înan dima vûnî. Sebeb ki goreyî olî islamîyetê saz gûnawo, ma het saz edet nêbîyo. La ma het di vêvan di cînî û camîyerdî tê dest di govend genî.

Se ki mi va yew qisimî nê deyrani mi xortanî “Kur” ra girotî. Kur yew dewê Çolîg a, yanî dewê min a. Yew qisimî deyrani mi cîya cîya hozanan ra girotî. Ez şîya mi feki înan ra girotî kasetan. Yew çend hozanan Çolîg di keyeyan di kasêt qeyd kerdî, yan zi yew vêvê di nê deyrî qeyd bîyî. Yew çend deyrani zi mi îna girotî.

Ma 1997 ra nat bi nameyî “VATE” yew koavara kirdkî (Zazakî) çap kenî. Na kovar di zi çend deyrî kirdkî çap bîyî. Mi bi musadê arêkerdoxan yew çend deyrani zi îta ra girotî. Arêkerdoxî nê deyrani Abdulmutalîp Koç, Gawanê Welatî û Xecê Mallûn Qasûn î. Nê deyrani M.Selfim Uzun redekte kerdî.

Zafê deyrani mintiqâ ra mintiwa, dew ra dew, heta ge-ge dengbêj ra dengbêj cîya cîya vacênî. No kîtab di çend edeyirî estî ki cîya cîya varyantî înan estî. Mi ê varyantî sey orjînal o qede nuştî.

Ez 1990 ra nat ha nê deyrani top kena. Hema hema piyerê deyrani kasetan di bîy. Mi studyoyî radyoyê ma di “Radyoya Dengê Kurdan li Duîsburgê” ne deyrî dîgîtalîze kerdî. Kîtabî mino verên (Wayê Hot Birayûn) 2002 di Îstanbul di Weşanên Arya çap kerdî. İni kîtabî di 23 deyrî (lawikî) estî. Hanci çend deyrî mi zi kîtabî Mehmet Bayrak “Kürt Muzîkî, danslari ve şarkilari- Muzixî kurdî, reqs û deyrî” di ameyî çap kerdîş. Ni kîtab hîrye cîltî yo.

La no kîtab mi tenê deyrî yî, piyerê deyrani ki mi arêkerdî îta di ca genî. Ez îta de, kesanê ke mi rî nê deyrî wendî, ina xebat di ardimî yin resayo mi, inî piyerin rî zaf spas.

ISBN 978-9944-221-12-2

9 783944 221122